

ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი 1

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

(ძალაში შედის 2022 წლის 15 დეკემბრიდან)

შინაარსი

	პუნქტები
შესავალი	
ხმსს 1-ის მოქმედების სფერო	1-5
ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა	6-11
ხმსს 1-ის სტატუსი	12
ძალაში შესვლის თარიღი	13
მიზანი	14-15
განმარტებები	16
მოთხოვნები	
შესაფერისი მოთხოვნების გამოყენება და შესრულება	17-18
ხარისხის მართვის სისტემა.....	19-22
ფირმის რისკის შეფასების პროცესი	23-27
მმართველობა და ხელმძღვანელობა	28
სათანადო ეთიკური მოთხოვნები.....	29
დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება	30
გარიგების შესრულება	31
რესურსები	32
ინფორმაცია და კომუნიკაცია	33
საპასუხო ზომების განსაზღვრა.....	34
მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი	35-47

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება	48-52
ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება	53-56
დოკუმენტაცია	57-60
გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა	
ხმსს 1-ის მოქმედების სფერო	გ1-გ2
ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა	გ3-გ5
ხმსს 1-ის სტატუსი	გ6-გ9
განმარტებები	გ10-გ28
შესაფერისი მოთხოვნების გამოყენება და შესრულება.....	გ29
ხარისხის მართვის სისტემა.....	გ30-გ38
ფირმის რისკის შეფასების პროცესი.....	გ39-გ54
მმართველობა და ხელმძღვანელობა.....	გ55-გ61
სათანადო ეთიკური მოთხოვნები.....	გ62-გ66
დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება	გ67-გ74
გარიგების შესრულება	გ75-გ85
რესურსები	გ86-გ108
ინფორმაცია და კომუნიკაცია	გ109-გ115
საპასუხო ზომების განსაზღვრა.....	გ116-გ137
მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი	გ138-გ174
ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება	გ175-გ186
ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება	გ187-გ201
დოკუმენტაცია	გ202-გ206

ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი (ხმსს) 1 - „ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“ - უნდა განიხილებოდეს ხარისხის მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარის წინასიტყვაობასთან ერთად.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

შესავალი

ხმს 1-ის მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი (ხმს) ეხება ფირმის პასუხისმგებლობას ხარისხის მართვის სისტემის შექმნაზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე, რომელიც განკუთვნილია ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და მიმოხილვის და სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებისთვის.
2. გარიგების ხარისხის მიმოხილვა ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ნაწილია და:
 - ა) წინამდებარე ხმს ეხება ფირმის პასუხისმგებლობას, დააწესოს პოლიტიკა ან პროცედურები ისეთი გარიგებებისთვის, რომლებსაც სავალდებულოა ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება;
 - ბ) ხმს 2¹ არეგულირებს გარიგების ხარისხის მიმოხილველის დანიშვნასა და კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს პირი იმისთვის, რომ დაინიშნოს გარიგების ხარისხის მიმოხილველად, ასევე გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებასა და შესაბამისი დოკუმენტაციის მომზადებას.
3. აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს სხვა ოფიციალური დოკუმენტები:
 - ა) შემუშავებულია იმის საფუძველზე, რომ ფირმაზე ვრცელდება ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტები ან ისეთი ეროვნული მოთხოვნები, რომლებიც ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნებზე არანაკლებ მკაცრია.² და
 - ბ) მოიცავს ცალკეული გარიგების დონეზე ხარისხის მართვასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს გარიგების პარტნიორებისა და გარიგების გუნდის სხვა წევრებისთვის. მაგალითად, ასს 220 (გადასინჯული) ეხება აუდიტორის კონკრეტულ პასუხისმგებლობას, რომელიც ეკისრება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში ცალკეული გარიგების დონეზე ხარისხის მართვასთან

1. ხმს 2 – „გარიგების ხარისხის მიმოხილვა“.

2. იხ. მაგალითად, აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტი (ასს) 220 (გადასინჯული) – „ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა“, მე-3 პუნქტი.

ხარისხის მართვა ფორმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

დაკავშირებით და ასევე გარიგების პარტნიორის შესაბამის პასუხისმგებლობას. (იხ. გ1 პუნქტი)

4. მოცემული ხმის უნდა განიხილებოდეს სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან ერთად. კანონმდებლობა, რეგულირების სისტემა ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნები შესაძლოა ადგენდეს ფორმის ხარისხის მართვასთან დაკავშირებულ ისეთ პასუხისმგებლობას, რომელსაც არ ითვალისწინებს ხმის 1. (იხ. გ2 პუნქტი)
5. წინამდებარე ხმის ვრცელდება ყველა ფორმაზე, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი ან დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს (ე.ი. თუ ფორმა ასრულებს რომელიმე ზემოაღნიშნულ გარიგებას, მას ეხება წინამდებარე ხმის და ხმის 1-ის შესაბამისად შექმნილი და დანერგილი ხარისხის მართვის სისტემა იმის შესაძლებლობას იძლევა, რომ ფორმამ თანამიმდევრულად და ერთნაირად შეასრულოს ყველა ამგვარი გარიგება).

ფორმის ხარისხის მართვის სისტემა

6. ხარისხის მართვის სისტემა უწყვეტად და იტერაციულად მუშაობს და რეაგირებს ფორმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებში მომხდარ ცვლილებებზე. გარდა ამისა, სისტემა არ ფუნქციონირებს სწორხაზოვნად. ამასთან, წინამდებარე ხმის-ის მიზნებისთვის, ხარისხის მართვის სისტემა მოიცავს ქვემოთ ჩამოთვლილ რვა კომპონენტს: (იხ. გ3 პუნქტი)
 - ა) ფორმის რისკის შეფასების პროცესი;
 - ბ) მმართველობა და ხელმძღვანელობა;
 - გ) სათანადო ეთიკური მოთხოვნები;
 - დ) დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება;
 - ე) გარიგების შესრულება;
 - ვ) რესურსები;
 - ზ) ინფორმაცია და კომუნიკაცია; და
 - თ) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი.
7. წინამდებარე ხმის-ით მოითხოვება, რომ ფორმამ ხარისხის მართვის სისტემის კომპონენტების შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირებისთვის გამოიყენოს რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ურთიერთდაკავშირებულად და კოორდინირებულად, კერძოდ, იმგვარად, რომ ფორ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

მამ შეძლოს შესრულებული გარიგებების პროაქტიულად მართვა.
(იხ. გ4 პუნქტი)

8. რისკზე დაფუძნებული მიდგომა წინამდებარე ხმს-ის მოთხოვნებში გათვალისწინებულია შემდეგი სახით:

ა) ხარისხის მიზნების დადგენა. ფირმის მიერ დადგენილი ხარისხის მიზნები მოიცავს ხარისხის მართვის სისტემის კომპონენტებთან დაკავშირებულ მიზნებს, რომლებსაც უნდა მიაღწიოს ფირმამ. ფირმას მოეთხოვება ამ ხმს-ით გათვალისწინებული ხარისხის მიზნების დადგენა და ასევე ხარისხის დამატებითი მიზნების განსაზღვრაც, რომლებსაც ფირმა აუცილებლად მიიჩნევს ხარისხის მართვის სისტემის მიზნების მისაღწევად;

ბ) ხარისხის მიზნების მიღწევასთან დაკავშირებული რისკების (ამ სტანდარტში ეწოდება ხარისხის რისკები) გამოვლენა და შეფასება. ფირმას ხარისხის რისკების გამოვლენა და შეფასება იმისთვის მოეთხოვება, რომ შეიქმნას საფუძველი მათზე რეაგირებისთვის აუცილებელი საპასუხო ზომების განსაზღვრისა და გატარებისთვის;

გ) ხარისხის რისკებზე რეაგირებისთვის განკუთვნილი საპასუხო ზომების განსაზღვრა და გატარება. ხარისხის რისკებზე რეაგირებისთვის განკუთვნილი ფირმის საპასუხო ზომების ხასიათი, ვადები და მოცულობა ეყრდნობა და მიესადაგება იმ მიზეზებს, რომელთა გამოც ფირმამ ხარისხის კონკრეტულ რისკებს მიაჩნჯა ესა თუ ის შეფასება.

9. წინამდებარე ხმს მოითხოვს, რომ იმ პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრიათ ხარისხის მართვის სისტემაზე, ფირმის სახელით, სულ მცირე წელიწადში ერთხელ მაინც, შეაფასოს (შეაფასონ) ხარისხის მართვის სისტემა და გამოიტანოს (გამოიტანონ) დასკვნები იმის თაობაზე, ხარისხის მართვის სისტემა უზრუნველყოფს თუ არა ფირმას იმის დასაბუთებული რწმუნებით, რომ მიღწეულია 14(ა) და (ბ) პუნქტში განსაზღვრული სისტემის მიზნები.

გრადაცია

10. რისკზე დაფუძნებული მიდგომის გამოყენებისას ფირმას ევალება შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება:

ა) ფირმის ხასიათი და გარემოებები;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ბ) ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების ხასიათი და გარემოებები.

შესაბამისად, ფირმების ხარისხის მართვის სისტემების დიზაინი, კერძოდ, მისი სირთულე და ფორმალობა, სხვადასხვანაირი იქნება. მაგალითად, ფირმას, რომელიც ფართო სპექტრის სუბიექტებისთვის სხვადასხვა ტიპის გარიგებას ასრულებს, მათ შორის, ატარებს საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, სავარაუდოდ, უფრო რთული და უფრო ფორმალიზებული მართვის სისტემა და დოკუმენტაცია დასჭირდება, ვიდრე ფირმას, რომელიც მხოლოდ ფინანსური ანგარიშგების მიმოხილვის ან კომპილაციურ გარიგებებს ასრულებს.

ქსელები და მომსახურების პროვაიდერები

11. წინამდებარე ხმს ეხება ფირმის პასუხისმგებლობას ისეთ შემთხვევებში, როდესაც ფირმა:

ა) მიეკუთვნება ქსელს და ასრულებს ქსელის მოთხოვნებს, ან ქსელის მომსახურებას იყენებს თავის ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას; ან

ბ) მომსახურების პროვაიდერისგან მიღებულ რესურსებს იყენებს ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას.

იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც ფირმა ქსელის მოთხოვნებს ასრულებს, ან ქსელის მომსახურებას ან მომსახურების პროვაიდერებისგან მიღებულ რესურსებს იყენებს, მაინც თვითონ ფირმა არის პასუხისმგებელი თავის ხარისხის მართვის სისტემაზე.

ხმს 1-ის სტატუსი

12. წინამდებარე ხმს-ის შესაბამისად განსაზღვრული ფირმის მიზანი ჩამოყალიბებულია მე-14 პუნქტში. სტანდარტი შეიცავს: (იხ. გნ პუნქტი)

ა) მოთხოვნებს, რომლებიც განკუთვნილი იმისთვის, რომ ფირმამ შეძლოს მე-14 პუნქტში აღწერილი მიზნის მიღწევა (იხ. გ7 პუნქტი);

ბ) შესაბამის სახელმძღვანელო მითითებებს ხმს 1-ის გამოყენებასთან დაკავშირებული საკითხებისა და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალის სახით“;

გ) შესავალ ნაწილს, რაც გარკვეულ ორიენტირს წარმოადგენს მოცემული ხმს-ის სათანადოდ გასაგებად;

დ) ტერმინების განმარტებებს. (იხ. გ9 პუნქტი)

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ძალაში შესვლის თარიღი

13. წინამდებარე ხმს-ის შესაბამისი ხარისხის მართვის სისტემა შექმნილი და დანერგილი უნდა იყოს 2022 წლის 15 დეკემბრისთვის, ხოლო ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება, რაც 53-54-ე პუნქტებით მოითხოვება, უნდა ჩატარდეს 2022 წლის 15 დეკემბრიდან ერთი წლის განმავლობაში.

მიზანი

14. ფირმის მიზანია, შესრულებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და მიმოხილვის, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებისთვის უზრუნველყოს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება, რომელიც მას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ:

- ა) ფირმა და მისი პერსონალი თავიანთ პასუხისმგებლობებს ასრულებენ პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად და გარიგებებსაც ასრულებენ ამგვარი სტანდარტებისა და მოთხოვნების დაცვით; და
- ბ) ფირმის ან გარიგების პარტნიორების მიერ გაცემული გარიგების დასკვნები (ანგარიშები) კონკრეტული გარემოებების შესაფერისია.

15. საზოგადოების ინტერესებს ემსახურება მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულება. ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულების საშუალებას იძლევა, კერძოდ იმით, რომ ფირმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ 14(ა) და (ბ) პუნქტებში განსაზღვრული ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია. ხარისხიანი გარიგების შესრულება მიიღწევა გარიგებების დაგეგმვით, შესრულებითა და მათ შესახებ დასკვნის (ანგარიშის) შედგენით პროფესიული სტანდარტების, შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად. ზემოაღნიშნული სტანდარტების მიზნების მიღწევა და შესაფერისი საკანონმდებლო ან სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესრულება გულისხმობს პროფესიული განსჯის გამოყენებას და ასევე პროფესიული სკეპტიციზმით მოქმედებას, როდესაც ეს აუცილებელია გარიგების ტიპიდან გამომდინარე.

განმარტებები

16. წინამდებარე ხმს-ში ქვემოთ განხილულ ტერმინებს მინიჭებული აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ა) ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ნაკლოვანება (ამ ხმს-ში გამოიყენება ტერმინი „ნაკლოვანება“) – აღნიშნული ნაკლოვანება მაშინ არსებობს, როდესაც (იხ. პუნქტები გ10, გ159-გ160):
- (i) დადგენილი არ არის ხარისხის მიზანი, რომლის მიღწევაც მოითხოვება წინამდებარე ხმს-ით;
 - (ii) სათანადოდ არ არის გამოვლენილი ან შეფასებული ხარისხის გარკვეული რისკი ან რისკები, რის გამოც სათანადოდ არ არის განსაზღვრული ან გატარებული ამ რისკებზე რეაგირებისთვის განკუთვნილი საპასუხო ზომები; ან
 - (iii) გარკვეული საპასუხო ზომა ან ზომები მისაღებ დონემდე არ ამცირებს დაკავშირებული ხარისხის რისკის რეალიზების ალბათობას, ვინაიდან ეს საპასუხო ზომა (ზომები) არ არის სათანადოდ განსაზღვრული, გატარებული ან სათანადოდ არ ფუნქციონირებს; ან
 - (iv) ხარისხის მართვის სისტემის რომელიღაც სხვა ასპექტი არ არსებობს, ან არ არის სათანადოდ განსაზღვრული, დანერგილი, ან სათანადოდ არ ფუნქციონირებს. (იხ. გ12 პუნქტი)
- ბ) გარიგების დოკუმენტაცია - შესრულებული სამუშაოს, მიღებული შედეგებისა და პრაქტიკოსის მიერ გამოტანილი დასკვნების ამსახველი ჩანაწერი (ზოგჯერ გამოიყენება ტერმინი „სამუშაო დოკუმენტები“);
- გ) გარიგების პარტნიორი³ - პარტნიორი ან ფირმის მიერ დანიშნული სხვა თანამშრომელი, რომელიც პასუხისმგებელია კონკრეტულ გარიგებასა და მის შესრულებაზე, ასევე დასკვნაზე (ანგარიშზე), რომელიც გაიცემა ფირმის სახელით და, რომელსაც, აუცილებლობის შემთხვევაში, სათანადო უფლებამოსილება მინიჭებული აქვს პროფესიული, საკანონმდებლო ან მარეგულირებელი ორგანოსგან;
- დ) გარიგების ხარისხის მიმოხილვა - გარიგების გუნდის ყველა მნიშვნელოვანი განსჯისა და ამის საფუძველზე გამოტანილი დასკვნების ობიექტური შეფასება გარიგების ხარისხის მიმო-

3. საჭიროების შემთხვევაში, ტერმინებში „გარიგების პარტნიორი“ და „ფირმა“ იგულისხმება სახელმწიფო სექტორის ეკვივალენტური ცნებები.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ხილველის მიერ, რომელიც დასრულდა არაუგვიანეს გარიგების დასკვნის (ანგარიშის) თარიღისა;

- ე) გარიგების ხარისხის მიმოხილველი - პარტნიორი, ფირმამი მომუშავე სხვა პირი ან გარე პირი, რომელიც ფირმის მიერ დანიშნულია გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩასატარებლად;
- ვ) გარიგების გუნდი - კონკრეტული გარიგების შემსრულებელი ყველა პარტნიორი და თანამშრომელი, ასევე ნებისმიერი სხვა პირი, რომელიც პროცედურებს ატარებს მოცემულ გარიგებასთან დაკავშირებით, გარდა გარე ექსპერტებისა⁴ და დამკვეთის შიდა აუდიტის განყოფილების თანამშრომლებისა, რომლებიც უშუალო დახმარებას უწევენ გარიგების გუნდს გარიგების შესრულებისას; (იხ. გ13 პუნქტი)
- ზ) გარე ინსპექტირება – ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასთან ან ფირმის მიერ შესრულებულ გარიგებებთან დაკავშირებით გარე ზედამხედველობის სამსახურის მიერ ჩატარებული ინსპექტირება ან გამოკვლევა; (იხ. გ14 პუნქტი)
- თ) აღმოჩენილი ფაქტები (ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით) – ინფორმაცია ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინის, დანერგვისა და ფუნქციონირების შესახებ, რომელიც მიღებულია მონიტორინგის ღონისძიებებისა და გარე ინსპექტირების ჩატარების შედეგად და სხვა რელევანტური წყაროებიდან და მიანიშნებს ერთი ან რამდენიმე ნაკლოვანების არსებობაზე. (იხ. გ15-გ17 პუნქტები)
- ი) ფირმა - ინდივიდუალური პრაქტიკოსი პროფესიონალი ბუღალტერი, პროფესიონალ ბუღალტერთა ამხანაგობა ან კორპორაცია, ან პროფესიონალ ბუღალტერთა სხვა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის სუბიექტი, ანდა სახელმწიფო სექტორის ანალოგიური სტრუქტურული ერთეული; (იხ. გ18 პუნქტი)
- კ) საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტი – სუბიექტი, რომლის აქციები ან სავალო ფასიანი ქაღალდები კოტირებული ან დაშვებულია საფონდო ბირჟის სავაჭრო სისტემაში ოფიციალურ საფონდო ბირჟაზე, ან იყიდება ოფიციალური საფონდო ბირჟის ან სხვა ანალოგიური ორგანოს მარეგულირებელი ნორმების შესაბამისად;

4. ასს 620 – „აუდიტორის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება“, 6(ა) პუნქტში განმარტებულია ტერმინი „აუდიტორის ექსპერტი“.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ლ) ქსელის ფირმა – ფირმა ან სუბიექტი/ქვედანაყოფი, რომელიც ეკუთვნის ფირმის ქსელს;
- მ) ქსელი – მსხვილი სტრუქტურა, რომელიც: (იხ. გ19 პუნქტი)
 - (i) შექმნილია თანამშრომლობისთვის და
 - (ii) აშკარად მიზნად ისახავს მოგების ან დანახარჯების განაწილებას, ან გააჩნია საერთო საკუთრება, საერთო კონტროლის ან მართვის სისტემა, საერთო ხარისხის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები, საერთო ბიზნეს-სტრატეგია, იყენებს საერთო საფირმო ნიშანს ან საერთო პროფესიული რესურსების მნიშვნელოვან ნაწილს;
- ნ) პარტნიორი – ნებისმიერი პირი, რომელსაც აქვს იმის უფლებამოსილება, რომ ფირმას დაავალოს პროფესიული მომსახურების გარიგების შესრულება;
- ო) პერსონალი – პარტნიორები და თანამშრომლები; (იხ. პუნქტები გ20-გ21)
- პ) პროფესიული განსჯა – შესაბამისი პრაქტიკული მომზადების, ცოდნისა და გამოცდილების გამოყენება პროფესიული სტანდარტებით განსაზღვრულ კონტექსტში, ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღებისას ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირებისთვის შესაფერისი სამოქმედო კურსის შესახებ.
- ჟ) პროფესიული სტანდარტები – აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს სტანდარტები, როგორც განმარტებულია აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „ხარისხის მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარის წინასიტყვაობაში“ და ასევე სათანადო ეთიკური მოთხოვნები;
- რ) ხარისხის მიზნები – ხარისხის მართვის სისტემის კომპონენტებთან დაკავშირებული, დასახული სასურველი შედეგები, რომლის მიღწევაც უნდა უზრუნველყოს ფირმამ;
- ს) ხარისხის რისკი – რისკი, რომელიც გონივრულობის ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ
 - (i) წარმოიქმნას; და

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- (ii) ინდივიდუალურად ან ხარისხის სხვა რისკებთან ერთად უარყოფითად იმოქმედოს ერთი ან რამდენიმე ხარისხის მიზნის მიღწევაზე;
- ტ) დასაბუთებული რწმუნება – ხმს-ების კონტექსტში, რწმუნების მაღალი, მაგრამ არა აბსოლუტური დონე;
- უ) სათანადო ეთიკური მოთხოვნები – პროფესიული ეთიკის პრინციპები და ეთიკური მოთხოვნები, რომლებიც ვრცელდება პროფესიონალ ბუღალტრებზე, როდესაც ატარებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას, ან ასრულებენ სხვა სახის მარწმუნებელი ან დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს. სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, როგორც წესი, მოიცავს ბესს-ის კოდექსის იმ დებულებებს, რომლებიც დაკავშირებულია ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან და მიმოხილვასთან, ან სხვა სახის მარწმუნებელ ან დაკავშირებულ მომსახურებასთან, ასევე ეროვნული კანონმდებლობით განსაზღვრულ ეთიკურ მოთხოვნებს, რომლებიც ამ კოდექსის მოთხოვნებზე უფრო შემზღვეულია; (იხ. პუნქტები გ22–გ24, გ62)
- ფ) საპასუხო ზომა (ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით) – პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც ფირმას განსაზღვრული და დანერგილი აქვს ხარისხის ერთ ან რამდენიმე რისკზე რეაგირებისთვის: (იხ. პუნქტები გ25–გ27, გ50)
 - (i) პოლიტიკა არის პრინციპული დებულებები იმის შესახებ, რა უნდა გაკეთდეს ან რა არ უნდა გაკეთდეს ხარისხის რისკ(ებ)ზე ზემოქმედებისთვის. ამგვარი დებულებები შესაძლოა წარმოადგენილი იყოს დოკუმენტის სახით, ამკარად ჩანდეს ინფორმირების სხვა საშუალებებში/შეტყობინებებში ან იგულისხმებოდეს მოქმედებებსა და გადაწყვეტილებებში;
 - (ii) პროცედურები არის პოლიტიკის პრაქტიკაში რეალიზებისთვის განკუთვნილი ქმედებები;
- ქ) მომსახურების პროვაიდერი (წინამდებარე ხმს-ის კონტექსტში) – ფირმის გარე ფიზიკური პირი ან ორგანიზაცია, რომელიც ფირმას აწვდის ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას გამოსაყენებელ რესურსებს. ტერმინი „მომსახურების პროვაიდერი“ არ მოიცავს ფირმის ქსელს, ქსელის სხვა ფირმებს და არც ქსელის ფარგლებში არსებულ სხვა სტრუქტურებსა და ორგანიზაციებს; (იხ. პუნქტები გ28, გ105)

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ღ) თანამშრომლები – ფირმის მიერ დაქირავებული პროფესიონალები, პარტნიორების გარდა, მათ შორის, ექსპერტები;
- ყ) ხარისხის მართვის სისტემა – სისტემა, რომელიც ფირმამ შექმნა, დანერგა და ამუშავებს იმისთვის, რომ მიიღოს დასაბუთებული რწმუნება იმის შესახებ, რომ:
 - (i) ფირმა და მისი პერსონალი თავიანთ პასუხისმგებლობებს ასრულებენ პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად და გარიგებებსაც ასრულებენ ამგვარი სტანდარტებისა და მოთხოვნების დაცვით; და
 - (ii) ფირმის ან გარიგების პარტნიორების მიერ გაცემული დასკვნები (ანგარიშები) კონკრეტული გარემოებების შესაფერისია.

მოთხოვნები

შესაფერისი მოთხოვნების გამოყენება და შესრულება

17. ფირმამ უნდა შეასრულოს წინამდებარე სტანდარტის ყველა მოთხოვნა, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ფირმის ან მის მიერ შესრულებული გარიგებების ხასიათისა და გარემოებების გამო რომელიმე კონკრეტული მოთხოვნა არანაირად არ ეხება ფირმას. (იხ. პუნქტი გ29)
18. იმ პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, ან ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაზე, კარგად უნდა ჰქონდეს (ჰქონდეთ) გაცნობიერებული წინამდებარე ხმსს-ის მთელი ტექსტი, მათ შორის, სტანდარტის გამოყენებასთან დაკავშირებული და სხვა ახსნა-განმარტებითი ხასიათის მასალა, რათა ნათელი წარმოადგენა შეიქმნას (შეიქმნან) ამ სტანდარტის მიზნებზე და სათანადოდ გამოიყენოს (გამოიყენონ) მისი მოთხოვნები.

ხარისხის მართვის სისტემა

19. ფირმამ უნდა უზრუნველყოს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება. ამისათვის ფირმამ უნდა მიმართოს პროფესიულ განსჯას და გაითვალისწინოს თვითონ ფირმისა და თავისი გარიგებების ხასიათი და გარემოებები. (იხ. პუნქტები გ30–გ31)

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

პასუხისმგებლობები

20. ფირმამ უნდა დანიშნოს პასუხისმგებელი პირები ხარისხის მართვის სისტემის შემდეგ ასპექტებზე: (იხ. პუნქტები გ32-გ35)
- ა) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება ხარისხის მართვის სისტემაზე – დააკისროს ფირმის მთავარ აღმასრულებელ პირს ან ფირმის მმართველ პარტნიორს (ან ანალოგიური რანგის პირს), ან, შესაბამის შემთხვევაში, ფირმის პარტნიორთა მმართველ საბჭოს (ამ ანალოგიური რანგის ორგანოს);
 - ბ) ოპერატიული პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემაზე;
 - გ) ოპერატიული პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემის ცალკეულ ასპექტებზე, მათ შორის:
 - (i) დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვაზე; და (იხ. გ36 პუნქტი)
 - (ii) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე.
21. მე-20 პუნქტში მითითებული როლების განაწილებისას, ფირმამ უნდა დაადგინოს, რომ ამ პირ(ებ)ს: (იხ. გ37 პუნქტი)
- ა) აქვს (აქვთ) შესაფერისი გამოცდილება, ცოდნა, გავლენა და უფლებამოსილება ფირმაში, ასევე საკმარისი დრო დაკისრებული პასუხისმგებლობის შესასრულებლად; და (იხ. გ38 პუნქტი)
 - ბ) კარგად აქვს (აქვთ) გაცნობიერებული თავისი (თავიანთი) როლი და ესმით, რომ ის (ისინი) არის (არიან) ანგარიშვალდებულ(ებ)ი მის შესრულებაზე.
22. ფირმამ უნდა დაადგინოს, რომ იმ პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა დაეკისრება(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვასა და მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე პირდაპირი კავშირის არხი აქვს (აქვთ) იმ პირ(ებ)თან, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე.

ფირმის რისკის შეფასების პროცესი

23. ფირმამ უნდა შეიმუშაოს და დანერგოს რისკის შეფასების პროცესი ხარისხის მიზნების დასადგენად, ხარისხის რისკების გამოსავლენად და შესაფასებლად და ხარისხის რისკებზე რეაგირებისთვის საჭირო საპასუხო ზომების გასატარებლად. (იხ. პუნქტები გ39-გ41)

ხარისხის მართვა ფორმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

24. ფირმამ უნდა დაადგინოს ხარისხის მიზნები, რომლებიც განსაზღვრულია წინამდებარე ხმს-ით და ასევე ხარისხის სხვა დამატებითი მიზნები, რომლებსაც ფირმა აუცილებლად მიიჩნევს ხარისხის მართვის სისტემის მიზნების მისაღწევად. (იხ. პუნქტები გ42-გ44)

25. ფირმამ უნდა გამოავლინოს და შეაფასოს ხარისხის რისკები, რათა შეიქმნას საფუძველი რეაგირების სათანადო ზომების განსაზღვრისთვის და გასატარებლად. ამისათვის ფირმამ უნდა:

ა) შეისწავლოს ის პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები ან აკრძალვები, რომლებმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე, მათ შორის: (იხ. პუნქტები გ45-გ47)

(i) რომლებიც დაკავშირებულია ფირმის ხასიათსა და გარემოებებთან, მათ შორის:

ა. ფირმის სირთულესა და საოპერაციო მახასიათებლებთან;

ბ. ფირმის სტრატეგიულ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებსა და ქმედებებთან, ბიზნესპროცესებთან ან ბიზნესმოდელთან;

გ. ფირმის ხელმძღვანელობის მახასიათებლებსა და მართვის სტილთან;

დ. ფირმის რესურსებთან, მათ შორის, მომსახურების პროვაიდერებისგან მიღებულ რესურსებთან;

ე. კანონმდებლობასთან, რეგულირების სისტემასთან, პროფესიულ სტანდარტებსა და გარემოსთან, რომელშიც ფირმა საქმიანობს; და

ვ. ისეთი ფირმის შემთხვევაში, რომელიც ქსელს მიეკუთვნება, ქსელის მოთხოვნებისა და ქსელის მომსახურების ხასიათსა და მოცულობასთან, თუ ასეთი არსებობს.

(ii) რომლებიც დაკავშირებულია ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებთან, მათ შორის:

ა. ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებებისა და გასაცემი ანგარიშების ტიპებთან; და

ბ. იმ სუბიექტების ტიპებთან, რომლებსთვისაც ტარდება ამგვარი გარიგებები.

ბ) გაითვალისწინოს, 25(ა) პუნქტში მითითებულ პირობებს, მოვლენებს, გარემოებებს, ქმედებებს ან აკრძალვებს როგორ და რამ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

დენად შეუძლია უარყოფითი გავლენის მოხდენა ხარისხის მიზნების მიღწევაზე. (იხ. პუნქტი გ48)

26. ფირმამ ხარისხის რისკებზე რეაგირებისთვის უნდა შეიმუშაოს და გაატაროს ისეთი საპასუხო ზომები, რომლებიც ეყრდნობა და მიესადაგება ხარისხის რისკებისთვის მინიჭებულ შეფასებებს. ფირმის საპასუხო ზომები უნდა მოიცავდეს 34-ე პუნქტში მითითებულ საპასუხო ზომებსაც (იხ. პუნქტები გ49–გ51).
27. ფირმამ უნდა დააწესოს პოლიტიკა ან პროცედურები ისეთი ინფორმაციის გამოსავლენად, რომელიც მიანიშნებს, რომ ფირმის ან მისი გარიგებების ხასიათისა და გარემოებების შეცვლის გამო აუცილებელია ხარისხის დამატებითი მიზნების დადგენა, ან დამატებითი ან შეცვლილი ხარისხის რისკების ან საპასუხო ზომების განსაზღვრა. თუ ამგვარი ინფორმაცია გამოვლინდება, ფირმამ უნდა განიხილოს ეს ინფორმაცია და, საჭიროების შემთხვევაში: (იხ. პუნქტები გ52–გ53):
- ა) დააწესოს ხარისხის დამატებითი მიზნები ან შეცვალოს ხარისხის დამატებითი მიზნები, რომლებიც უკვე განსაზღვრული ჰქონდა ფირმას; (იხ. პუნქტი გ54);
 - ბ) გამოავლინოს და შეაფასოს ხარისხის დამატებითი რისკები, შეცვალოს ხარისხის რისკები ან ხელახლა შეაფასოს ხარისხის რისკები; ან
 - გ) შეიმუშაოს და გაატაროს დამატებითი საპასუხო ზომები ან შეცვალოს არსებული.

მმართველობა და ხელმძღვანელობა

28. ფირმამ უნდა დაადგინოს ფირმის მმართველობასა და ხელმძღვანელობასთან დაკავშირებული შემდეგი ხარისხის მიზნები, რომლებიც ქმნის გარემოს, რომელიც განამტკიცებს ხარისხის მართვის სისტემას:
- ა) ხარისხის მიმართ ერთგულებას ფირმა წარმოაჩენს ისეთი კულტურის მეშვეობით, რომელიც არსებობს მთელ ფირმაში და აღიარებს და განამტკიცებს: (იხ. პუნქტები გ 55–გ56).
 - (i) ფირმის როლს საზოგადოების ინტერესების დაცვის საკითხში, მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულების მეშვეობით;
 - (ii) პროფესიული ეთიკის, ღირებულებებისა და ქცევის მნიშვნელობას;
 - (iii) ფირმის მთელი პერსონალის პასუხისმგებლობას ხარისხზე, რომელიც დაკავშირებულია გარიგებების შესრულებასთან ან ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

შესრულებულ მოქმედებებთან და ასევე მათ მოსალოდნელ ქცევაზე; და

- (iv) ხარისხის მნიშვნელობას ფირმის სტრატეგიულ გადაწყვეტილებებსა და ქმედებებში, მათ შორის, ფირმის ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებში.
- ბ) ხარისხზე პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებულია ფირმის ხელმძღვანელობა; (იხ. პუნქტი გ57)
- გ) ხელმძღვანელობა ხარისხისადმი ერთგულებას წარმოაჩენს თავიანთი ქმედებებითა და საქციელით; (იხ. პუნქტი გ58)
- დ) ორგანიზაციული სტრუქტურა და როლების, პასუხისმგებლობებისა და უფლებამოსილებების განაწილება ადეკვატურია იმ თვალსაზრისით, რომ შესაძლებელია ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება; (იხ. პუნქტები გ32, გ33, გ35, გ59)
- ე) რესურსებზე, მათ შორის, ფინანსურ რესურსებზე მოთხოვნილება დაგეგმილია და რესურსები მოპოვებულია. ამასთან განაწილებული ან მიკუთვნებულია იმგვარად, რომ შეესაბამებოდეს ხარისხის მიმართ ფირმის ერთგულებას (იხ. პუნქტები გ60 – გ61)

სათანადო ეთიკური მოთხოვნები

29. ფირმამ უნდა დაადგინოს ხარისხის შემდეგი მიზნები, რომლებიც განკუთვნილია პასუხისმგებლობების შესასრულებლად სათანადო ეთიკური მოთხოვნების, მათ შორის, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესაბამისად: (იხ. პუნქტები გ62–გ64, გ66).

- ა) ფირმას და მის პერსონალს:
 - (i) ნათელი წარმოდგენა აქვთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებზე, რომლებიც ვრცელდება ფირმასა და ფირმის გარიგებებზე; და (იხ. პუნქტები გ 22, გ 24).
 - (ii) ისინი ასრულებენ იმ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებულ თავიანთ პასუხისმგებლობებს, რომლებიც ვრცელდება ფირმასა და ფირმის გარიგებებზე.
- ბ) სხვებს, მათ შორის, ქსელს, ქსელის ფირმებს, ქსელში ან ქსელის ფირმებში მომუშავე პირებს, მომსახურების პროვაიდერებს, რომლებსაც ეხებათ ის სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, რომლებიც ვრცელდება ფირმასა და ფირმის გარიგებებზე:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- (i) ნათელი წარმოდგენა აქვთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებზე, რომლებიც მათ ეხება; და (იხ. პუნქტები გ22, გ24, გ65)
- (ii) ისინი ასრულებენ იმ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებულ თავიანთ პასუხისმგებლობებს, რომლებიც ვრცელდება ფირმასა და ფირმის გარიგებებზე.

დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება

30. ფირმამ უნდა დაადგინოს ხარისხის შემდეგი მიზნები, რომლებიც დაკავშირებულია დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებასთან, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელებასთან, კერძოდ:

- ა) ფირმის განსჯა იმის თაობაზე, უნდა დაეთანხმოს თუ არა ურთიერთობას დამკვეთთან ან კონკრეტულ გარიგებას, ან უნდა გააგრძელოს თუ არა ურთიერთობა დამკვეთთან ან კონკრეტული გარიგება ადეკვატურია და ეყრდნობა:
 - (i) ინფორმაციას, რომელიც მოპოვებულია გარიგების ხასიათისა და გარემოებების და ასევე დამკვეთის (მათ შორის, ხელმძღვანელობის და, შესაბამის შემთხვევებში, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებლობის პირების) პატიოსნებისა და ეთიკური ღირებულებების შესახებ და საკმარისია ამგვარი განსჯის გასამყარებლად; და (იხ. პუნქტები გ67–გ71)
 - (ii) ფირმის შესაძლებლობას, შეასრულოს მოცემული გარიგება პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად; (იხ. პუნქტი გ72)
- ბ) ფირმის ფინანსური და საოპერაციო პრიორიტეტები არ გამოიწვევს არაადეკვატურ დასკვნას იმის თაობაზე, ფირმა უნდა დაეთანხმოს თუ არა ურთიერთობას დამკვეთთან ან კონკრეტულ გარიგებას, ან უნდა გააგრძელოს თუ არა ურთიერთობა დამკვეთთან ან კონკრეტული გარიგება (იხ. პუნქტები გ73-გ74)

გარიგების შესრულება

31. ფირმამ უნდა დაადგინოს ხარისხის შემდეგი მიზნები, რომლებიც განკუთვნილია ხარისხიანი გარიგებების შესრულებისთვის:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ა) გარიგების გუნდებს გაცნობიერებული აქვთ და ასრულებენ თავიანთ პასუხისმგებლობებს, რომლებიც დაკავშირებულია კონკრეტულ გარიგებებთან, მათ შორის, შესაბამის შემთხვევაში, გარიგების პარტნიორების საერთო პასუხისმგებლობა გარიგების ხარისხის მართვასა და გარიგების ხარისხის უზრუნველყოფაზე და მათ საკმარის და ადეკვატურ ჩართულობაზე გარიგებაში მთელი გარიგების მიმდინარეობისას; (იხ. პუნქტი გ75)
- ბ) გარიგების გუნდების ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მათ მიერ შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვის პროცესის ხასიათი, ვადები და მოცულობა ადეკვატურია და ეყრდნობა კონკრეტული გარიგების ხასიათსა და გარემოებებს და ასევე რესურსებს, რომლებიც განაწილებული იყო გარიგების გუნდებზე ან ხელმისაწვდომი გახდა მათთვის, ხოლო გარიგების გუნდის ნაკლებად გამოცდილი წევრების მიერ შესრულებული სამუშაოს მართვას, ზედამხედველობასა და მიმოხილვას ახორციელებენ გარიგების გუნდის გამოცდილი წევრები; (იხ. პუნქტები გ76- გ77)
- გ) გარიგების გუნდები მიმართავენ სათანადო პროფესიულ განსჯას და მოქმედებენ პროფესიული სკეპტიციზმით, როდესაც ეს აუცილებელია გარიგების ტიპიდან გამომდინარე; (იხ. პუნქტი გ78)
- დ) რთულ ან სადავო საკითხებთან დაკავშირებით ტარდება კონსულტაციები და გამოტანილი შეთანხმებული დასკვნები პრაქტიკაში რეალიზდება; (იხ. პუნქტები გ79 - გ81)
- ე) ინფორმაცია აზრთა სხვადასხვაობის შესახებ გარიგების გუნდის წევრებს შორის, ან გარიგების გუნდსა და გარიგების ხარისხის მიმოხილველს ან იმ პირებს შორის, რომლებიც გარკვეულ ფუნქციებს ასრულებენ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში, მიეწოდება ფირმას და საკითხი გადაიჭრება; (იხ. პუნქტი გ82)
- ვ) გარიგების დოკუმენტაციის დაკომპლექტება დროულად ხდება გარიგების ანგარიშის დათარიღების შემდეგ და სათანადოდ ინახება ფირმის საჭიროებისა და კანონმდებლობის, სათანადო ეთიკური მოთხოვნების ან პროფესიული სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად. (იხ. პუნქტები გ83 - გ85)

რესურსები

- 32. ფირმამ უნდა დაადგინოს ხარისხის შემდეგი მიზნები, რომლებიც ეხება რესურსების დროულად მოძიებას, განვითარებას, გამოყენებას,

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

შენარჩუნებას, განაწილებასა და გადაცემას, რათა უზრუნველყოს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება: (იხ. პუნქტები გ86-გ87).

ადამიანური რესურსები

- ა) ისეთი პერსონალის დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება ხდება, რომელსაც გააჩნია კომპეტენცია და შესაძლებლობები, რომ: (იხ. პუნქტები გ88-გ90)
 - (i) მუდმივად ხარისხიანი გარიგებები შესრულდეს, მათ შორის, იმ გარიგებების შესაფერისი ცოდნა ან გამოცდილება, რომლებსაც ფირმა ასრულებს; ან
 - (ii) შესრულდეს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული აქტივობები ან პასუხისმგებლობები.
- ბ) პერსონალი ხარისხის მიმართ ერთგულებას წარმოაჩენს საკუთარი ქმედებითა და ქცევით, თავისი როლის შესასრულებლად საჭირო კომპეტენციის სათანადო დონის განვითარებითა და შენარჩუნებით, ხოლო მათი ანგარიშვალდებულების განსაზღვრა ან აღიარება ხდება მათი მუშაობის დროული შეფასებით, ანაზღაურების, დაწინაურების პოლიტიკისა და სხვა წამახალისებელი საშუალებების გამოყენებით; (იხ. პუნქტები გ91- გ93)
- გ) როდესაც ფირმას არ გააჩნია საკმარისი ან სათანადო პერსონალი, რომელიც უზრუნველყოფს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებას ან გარიგებების შესრულებას, პირებს იწვევენ გარე წყაროებიდან (ე.ი. ქსელიდან, ქსელის სხვა ფირმიდან ან მომსახურების პროვაიდერიდან); (იხ. პუნქტი გ94)
- დ) თითოეული გარიგებისთვის გარიგების გუნდში ინიშნებიან ისეთი წევრები, მათ შორის, გარიგების პარტნიორი, რომლებსაც აქვთ სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, ასევე საკმარისი დრო ხარისხიანი გარიგებების შესასრულებლად; (იხ. პუნქტები გ88-89, გ95-97)
- ე) ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში ფუნქციების შესასრულებლად ინიშნებიან ისეთი პირები, რომლებსაც აქვთ სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, ასევე საკმარისი დრო დაკისრებული ფუნქციების შესასრულებლად;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ტექნოლოგიური რესურსები

- ვ) მოიპოვებენ სათანადო ტექნოლოგიურ რესურსებს ან ქმნიან, ნერგავენ, ამუშავებენ და იყენებენ იმ მიზნით, რომ უზრუნველყონ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირება და გარიგებების შესრულება; (იხ. პუნქტები გ98-გ101, გ104)

ინტელექტუალური რესურსები

- ზ) მოიპოვებენ სათანადო ინტელექტუალურ რესურსებს ან ქმნიან, ნერგავენ, ინარჩუნებენ და იყენებენ იმ მიზნით, რომ უზრუნველყონ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირება და მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულება და ამგვარი ინტელექტუალური რესურსები შეესაბამება პროფესიულ სტანდარტებსა და შესაფერის საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელ მოთხოვნებს, საჭიროების შემთხვევაში; (იხ. პუნქტები გ102- გ104)

მომსახურების პროვაიდერები

- თ) მომსახურების პროვაიდერებიდან მიღებული ადამიანური, ტექნოლოგიური ან ინტელექტუალური რესურსები შესაფერისია იმისთვის, რომ გამოიყენონ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში და გარიგებების შესრულებისას, 32(დ), (ე), (ვ) და (ზ) პუნქტებში მითითებული ხარისხის მიზნების გათვალისწინებით. (იხ. გ105-გ108 პუნქტები)

ინფორმაცია და კომუნიკაცია

- 33. ფირმამ უნდა დაადგინოს ხარისხის შემდეგი მიზნები, რომლებიც ეხება ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მოპოვებას, შექმნასა და გამოყენებას, ამ ინფორმაციის დროულად გავრცელებას ფირმის ფარგლებში და ასევე გარე მხარეებისთვის მიწოდებას, რათა შესაძლებელი იყოს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება: (იხ. პუნქტი გ109).
- ა) საინფორმაციო სისტემა ადგენს, აგროვებს, ამუშავებს და ინახავს როგორც შიდა, ისე გარე წყაროებიდან მიღებულ რელევანტურ და საიმედო ინფორმაციას, რომელიც განამტკიცებს ხარისხის მართვის სისტემას; (იხ. პუნქტები გ110 - გ111)
- ბ) ფირმის კულტურა აღიარებს და განამტკიცებს ფირმასთან და ერთმანეთთან ინფორმაციის გაცვლაზე პერსონალის პასუხისმგებლობას; (იხ. პუნქტი გ112)

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- გ) რელევანტური და საიმედო ინფორმაციის გაცვლა ხდება მთელი ფირმის მასშტაბით და გარიგების გუნდებს შორის, მათ შორის: (იხ. პუნქტი გ112).
 - (i) ინფორმაცია მიეწოდება პერსონალს და გარიგების გუნდებს და ამ ინფორმაციის ხასიათი, ვადები და მოცულობა საკმარისია იმისთვის, რომ მათ შეძლონ დაკისრებული პასუხისმგებლობების გაგება და შესრულება, რომლებიც დაკავშირებულია ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში გარკვეული ფუნქციების ან გარიგებების შესრულებასთან; და
 - (ii) პერსონალი და გარიგების გუნდები ფირმას აწვდიან ინფორმაციას, როდესაც სამუშაოს ასრულებენ ხარისხის მართვის სისტემის ან გარიგებების ფარგლებში;
- დ) რელევანტური და საიმედო ინფორმაცია მიეწოდება გარე მხარეებს, მათ შორის:
 - (i) ფირმა ინფორმაციას აწვდის თავის ქსელს ან ქსელში შემავალ სტრუქტურებს, ან მომსახურების პროვაიდერებს, თუ ასეთი არსებობს, რაც ქსელს ან მომსახურების პროვაიდერებს ქსელის მოთხოვნებთან ან ქსელის მომსახურებასთან ან მათ მიერ მოწოდებულ რესურსებთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობების შესრულების საშუალებას აძლევს; და (იხ. პუნქტი გ113)
 - (ii) ინფორმაცია მიეწოდება გარე მხარეებს იმ შემთხვევაში, თუ კანონმდებლობით ან პროფესიული სტანდარტებით მოითხოვება, ან გარე მხარეების დახმარების მიზნით, რათა მათ ნათელი წარმოდგენა შეიქმნან ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაზე. (იხ. პუნქტები გ114-გ115)

საპასუხო ზომების განსაზღვრა

34. 26-ე პუნქტის შესაბამისად საპასუხო ზომების განსაზღვრისა და გატარებისას ფირმამ უნდა გაითვალისწინოს შემდეგი ზომები: (იხ. პუნქტი გ116).

- ა) ფირმა აწესებს პოლიტიკას ან პროცედურებს:
 - (i) სათანადო ეთიკური მოთხოვნების მიმართ შექმნილი საფრთხეების გამოსავლენად, შესაფასებლად და მათზე რეაგირებისთვის; და (იხ. პუნქტი გ117)

ხარისხის მართვა ფორმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- (ii) სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დარღვევების გამოსავლენად, ინფორმირებისთვის, შესაფასებლად, ანგარიშის წარსადგენად და ასევე ამ დარღვევების გამომწვევ მიზეზებსა და დარღვევით განპირობებულ შედეგებზე სათანადო რეაგირების მიზნით საპასუხო ზომების დროულად გასატარებლად; (იხ. პუნქტები გ118- გ119).
- ბ) ფირმა, სულ მცირე, წელიწადში ერთხელ მაინც მოიპოვებს დოკუმენტურ დასტურს დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვის შესახებ ყველა იმ პერსონალისგან, რომელსაც სათანადო ეთიკური მოთხოვნებით დამოუკიდებლობა მოეთხოვება;
- გ) ფირმა აწესებს პოლიტიკას ან პროცედურებს ისეთი საჩივრებისა და ბრალდებების მიღების, მოკვლევისა და გადაჭრისთვის, რომლებიც ეხება იმას, რომ სამუშაო არ შესრულდა პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, ან არ შესრულდა ფირმის პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც დაწესებული იყო წინამდებარე ხმს-ის შესაბამისად; (იხ. პუნქტები გ120-გ121)
- დ) ფირმა აწესებს ისეთი გარემოებებისთვის განკუთვნილ პოლიტიკას ან პროცედურებს, როდესაც:
 - (i) ფირმისთვის, მას შემდეგ, რაც ჩაატარებს დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელების პროცედურებს, ცნობილი ხდება ისეთი ინფორმაცია, რაც დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე უარის თქმას გამოიწვევდა, თუ ეს ინფორმაცია მისთვის ცნობილი იქნებოდა მანამ, სანამ დაეთანხმებოდა ან გააგრძელებდა დამკვეთთან ურთიერთობას ან კონკრეტულ გარიგებას; ან (იხ. პუნქტები გ122 – გ123)
 - (ii) ფირმას კანონმდებლობა ავალდებულებს ამა თუ იმ დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებას; (იხ. პუნქტი გ123)
- ე) ფირმა აწესებს ისეთ პოლიტიკას ან პროცედურებს, რომლებიც: (იხ. პუნქტები გ124-გ126)
 - (i) საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ჩატარებისას მო-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ითხოვს ინფორმაციის მიწოდებას მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის იმის შესახებ, ხარისხის მართვის სისტემა როგორ უზრუნველყოფს მუდმივად ხარისხიანი აუდიტის ჩატარებას; (იხ. პუნქტები გ127–გ129)

(ii) ითვალისწინებს ისეთ შემთხვევებს, როდესაც სხვა მხრივ არის მიზანშეწონილი ინფორმაციის მიწოდება გარე მხარეებისთვის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ; და (იხ. პუნქტი გ130).

(iii) ეხება ინფორმაციას, რომელიც იმ შემთხვევაში უნდა გაითვალისწინოს ფირმამ, როდესაც გარე მხარეებს, აწვდის ინფორმაციას 34 (ე)(i) და 34 (ე)(ii) პუნქტების შესაბამისად, მათ შორის, ინფორმაციის ხასიათს, ვადებსა და მოცულობას და ინფორმირების ფორმას; (იხ. პუნქტები გ131 – გ132).

ვ) ფირმა აწესებს ისეთ პოლიტიკას ან პროცედურებს, რომლებიც ეხება გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებას ხმს 2-ის შესაბამისად და მოითხოვს გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებას:

(i) საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის;

(ii) იმ სუბიექტების აუდიტის ან სხვა გარიგებებისთვის, რომლებსთვისაც გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება კანონმდებლობით მოითხოვება; და (იხ. პუნქტი გ133)

(iii) იმ სუბიექტების აუდიტის ან სხვა გარიგებებისთვის, რომლებსთვისაც ფირმა ადგენს, რომ გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება მიზანშეწონილია ხარისხის ერთ ან რამდენიმე რისკზე რეაგირების მიზნით. (იხ. პუნქტები გ134 – გ137)

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი

35. ფირმამ უნდა შეიმუშაოს მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი, რათა: (იხ. პუნქტი გ138)

ა) ჰქონდეს რელევანტული, საიმედო და დროული ინფორმაცია ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინის, დანერგვისა და ფუნქციონირების შესახებ;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ბ) გამოვლენილი ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად სათანადო ზომები იმგვარად გაატაროს, რომ ნაკლოვანებები დროულად გამოსწორდეს.

მონიტორინგის ღონისძიებების შემუშავება და გატარება

- 36. ფირმამ უნდა შეიმუშაოს და გაატაროს მონიტორინგის ღონისძიებები, რათა შეიქმნას საფუძველი ნაკლოვანებების გამოსავლენად.
- 37. მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის დადგენისას ფირმამ უნდა გაითვალისწინოს შემდეგი საკითხები: (იხ. პუნქტები გ139 – გ142)
 - ა) ხარისხის რისკებზე მინიჭებული შეფასებების მიზეზები;
 - ბ) საპასუხო ზომების დიზაინი;
 - გ) ფირმის რისკის შეფასების პროცესისა და ასევე მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის დიზაინი; (იხ. პუნქტები გ143 – გ144)
 - დ) ხარისხის მართვის სისტემის ცვლილებები; (იხ. პუნქტი გ145)
 - ე) ადრინდელი მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგები, ადრინდელი მონიტორინგის ღონისძიებები ისევე შესაფერისია თუ არა ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესაფასებლად და ეფექტური იყო თუ არა გამოვლენილი ნაკლოვანებების მიმართ გატარებული რემედიაციის ღონისძიებები; და (იხ. პუნქტები გ146 – გ147)
 - ვ) სხვა შესაფერისი ინფორმაცია, მათ შორის, საჩივრები და ბრალდებები იმის თაობაზე, რომ სამუშაო არ შესრულდა პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, ანდა წინამდებარე ხმსს-ის შესაბამისად დაწესებული ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების შესაბამისად, ასევე გარე ინსპექტირებისა და მომსახურების პროვაიდერებისგან მიღებული ინფორმაცია. (იხ. პუნქტები გ148–გ150).
- 38. ფირმამ მონიტორინგის ღონისძიებებში უნდა გაითვალისწინოს დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება და განსაზღვროს, რომელ გარიგებებსა და გარიგების რომელ პარტნიორებს შეარჩევს მონიტორინგისთვის. ამისათვის ფირმამ უნდა: (იხ. პუნქტები გ141, გ151- გ154)
 - ა) გაითვალისწინოს 37-ე პუნქტში განხილული საკითხები;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ბ) განიხილოს ფირმის მიერ გატარებული მონიტორინგის სხვა ღონისძიებების ხასიათი, ვადები და მოცულობა და გარიგებები და გარიგების პარტნიორები, რომელთა მიმართაც გატარდა ამგვარი ღონისძიებები; და
- გ) გარიგების თითოეული პარტნიორისთვის შეარჩიოს, სულ მცირე, ერთი დასრულებული გარიგება მაინც ციკლურ საფუძველზე, რომელიც ფირმის მიერ არის დადგენილი.

39. ფირმამ უნდა დააწესოს ისეთი პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც:

- ა) მოითხოვს, რომ პირებს, რომლებიც მონიტორინგის ღონისძიებებს ატარებენ, უნდა გააჩნდეთ სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, მათ შორის, საკმარისი დრო მონიტორინგის ღონისძიებების ეფექტიანად განსახორციელებლად; და
- ბ) ეხება იმ პირთა ობიექტურობას, რომლებიც ატარებენ მონიტორინგის ღონისძიებებს. ამგვარი პოლიტიკა ან პროცედურები გარიგების გუნდის წევრებს ან გარიგების ხარისხის მიმომხილველს უნდა უკრძალავდეს ამ გარიგების ნებისმიერი სახის ინსპექტირების ჩატარებას. (იხ. პუნქტები გ155 – გ156)

აღმოჩენილი ფაქტების შეფასება და ნაკლოვანებების გამოვლენა

40. ფირმამ უნდა შეაფასოს აღმოჩენილი ფაქტები, რათა განსაზღვროს, არსებობს თუ არა ნაკლოვანებები, მათ შორის, მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესში. (იხ. პუნქტები გ157 – გ162).

გამოვლენილი ნაკლოვანებების შეფასება

41. ფირმამ გამოვლენილი ნაკლოვანებების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა უნდა შეაფასოს შემდეგი ღონისძიებების მეშვეობით: (იხ. პუნქტები გ161, გ163 – გ164)

- ა) გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზების გამოკვლევა. გამომწვევი მიზეზების გამოსაკვლევად პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის დასადგენად ფირმამ უნდა გაითვალისწინოს გამოვლენილი ნაკლოვანებების ხასიათი და მათი შესაძლო სერიოზულობა; (იხ. პუნქტები გ165 – გ169)
- ბ) ხარისხის მართვის სისტემაზე გამოვლენილი ნაკლოვანებების ინდივიდუალური და აგრეგირებული გავლენის შეფასება.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე რეაგირება

42. ფირმამ გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად უნდა შეიმუშაოს და გაატაროს ისეთი რემედიაციის ზომები, რომლებიც მიესადაგება გამომწვევი მიზეზების ანალიზის შედეგებს. (იხ. პუნქტები გ170 – გ172).
43. პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე, უნდა შეაფასონ, რემედიაციის ზომები:
 - ა) სათანადოდ არის თუ არა შემუშავებული გამოვლენილ ნაკლოვანებებსა და მათ გამომწვევ მიზეზებზე რეაგირების თვალსაზრისით და დაადგინონ, გატარდა თუ არა ისინი; და
 - ბ) რომლებიც ადრე გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად გატარდა, ეფექტურია თუ არა.
44. თუ შეფასებიდან ჩანს, რომ რემედიაციის ზომები სათანადოდ შემუშავებული და გატარებული არ არის, ან არ არის ეფექტური, პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრიათ მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე, უნდა მიიღოს (მიიღონ) სათანადო ზომა იმის დასადგენად, რომ რემედიაციის ზომები სათანადოდ შეიცვალა და ახლა ეფექტურია.

ცალკეულ გარიგებასთან დაკავშირებით აღმოჩენილი ფაქტები

45. ფირმამ რეაგირება უნდა მოახდინოს ისეთ გარემოებებზე, როდესაც აღმოჩენილი ფაქტები მიანიშნებს, რომ არსებობს ერთი ან რამდენიმე ისეთი გარიგება, რომლებისთვისაც მოთხოვნილი პროცედურები არ ჩატარდა გარიგების შესრულებისას ან გაცემული ანგარიში შესაძლოა არ იყოს ადეკვატური. ფირმის საპასუხო ზომები უნდა მოიცავდეს: (იხ. პუნქტი 173)
 - ა) სათანადო ზომების გატარებას შესაფერისი პროფესიული სტანდარტებისა და საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნის დაცვის უზრუნველსაყოფად; და
 - ბ) ანგარიშის არაადეკვატურად მიჩნევის შემთხვევაში – ასეთი სიტუაციის შედეგების განხილვას და სათანადო ზომების მიღებას, მათ შორის, იურიდიული კონსულტაციის საჭიროების საკითხის განხილვას.
46. პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე, დროულად უნდა მიაწოდოს (მიაწოდონ) შემდეგი ინფორმაცია იმ პირ(ებ)ს,

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, ასევე იმ პირ(ებ)საც, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე: (იხ. პუნქტი 174).

- ა) ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების აღწერა;
- ბ) გამოვლენილი ნაკლოვანებები, მათ შორის, მათი სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა; და
- გ) გამოვლენილი ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად გატარებული რეგულაციის ზომები.

47. ფირმამ 46-ე პუნქტში აღწერილი საკითხების შესახებ ინფორმაცია უნდა მიაწოდოს გარიგების გუნდებსა და სხვა პირებს, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემაში გარკვეულ ფუნქციებს ასრულებენ, რათა მათ შეძლონ სათანადო ზომების დროულად გატარება თავიანთი პასუხისმგებლობების შესაბამისად.

ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება

48. თუ ფირმა მიეკუთვნება ქსელს, ფირმამ უნდა შეისწავლოს (შესაბამის შემთხვევაში): (იხ. პუნქტები გ19, გ175)

- ა) ქსელის მიერ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემისთვის დადგენილი მოთხოვნები, მათ შორის, მოთხოვნები იმის თაობაზე, რომ ფირმამ უნდა დანერგოს ან გამოიყენოს მისთვის შექმნილი, ან ქსელის მიერ ან ქსელის მეშვეობით მიწოდებული რესურსები ან მომსახურება (ე.ი. ქსელის მოთხოვნები);
- ბ) ქსელის მიერ გაწეული ნებისმიერი მომსახურება ან მიწოდებული რესურსები, რომელთა დანერგვას ან გამოყენებას ფირმა გადაწყვეტს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შექმნისას, დანერგვისას ან ფუნქციონირებისას; (ე.ი. ქსელის მომსახურებები); და
- გ) ფირმის პასუხისმგებლობა ნებისმიერ ისეთ ქმედებაზე, რომელიც აუცილებელია ქსელის მოთხოვნების შესასრულებლად ან ქსელის მომსახურების გამოსაყენებლად (იხ. პუნქტი გ176).

ფირმა რჩება პასუხისმგებელი ხარისხის მართვის სისტემაზე, მათ შორის, პროფესიულ განსჯასა და დასკვნებზე, რომლებიც გამოიტანა ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების პროცესში. ფირმას უფლება არა აქვს, შეასრულოს ქსელის ისეთი მოთხოვნები ან გამოიყენოს ქსელის ისეთი მომსახურება,

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

რომლებიც ეწინააღმდეგება წინამდებარე ხმს-ის მოთხოვნებს. (იხ. პუნქტი გ177).

49. 48-ე პუნქტში მითითებული საკითხების შესწავლის საფუძველზე, ფირმამ უნდა:

- ა) დაადგინოს, ქსელის მოთხოვნები ან ქსელის მომსახურებები როგორ მიესადაგება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემას და როგორ მოხდება მათი გათვალისწინება სისტემაში, მათ შორის, როგორ უნდა დაინერგონ ისინი; და (იხ. პუნქტი გ178).
- ბ) შეაფასოს, საჭიროა თუ არა ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების ადაპტირება ან შევსება ფირმის მიერ, ხოლო თუ საჭიროა, როგორ უნდა განახორციელოს ეს, რათა გამოდგეს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში გამოსაყენებლად. (იხ. პუნქტები გ179- გ180)

ქსელის მიერ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაზე ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებები

50. ისეთ ვითარებაში, როდესაც ქსელი ატარებს მონიტორინგს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით, ფირმამ უნდა:

- ა) განსაზღვროს ქსელის მიერ ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების გავლენა ფირმის მიერ 36-38 პუნქტების შესაბამისად ჩატარებულ მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე;
- ბ) განსაზღვროს ფირმის პასუხისმგებლობა ამ მონიტორინგის ღონისძიებასთან დაკავშირებით, მათ შორის, ფირმის მიერ გასატარებელი ნებისმიერი შესაბამისი ზომა; და
- გ) აღმოჩენილი ფაქტებისა და გამოვლენილი ნაკლოვანებების შეფასების პროცესის ფარგლებში, რომელიც ხორციელდება მე-40 პუნქტის შესაბამისად, დროულად მოიპოვოს ინფორმაცია ქსელისგან ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგების შესახებ. (იხ. პუნქტი გ181)

ქსელის მიერ ქსელის ფირმებში ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებები

51. ფირმამ:

- ა) ნათელი წარმოდგენა უნდა შეიქმნას ქსელის მიერ ქსელის ფირმებში გატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

საერთო მასშტაბის შესახებ, მათ შორის, მონიტორინგის ისეთი ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც განკუთვნილია იმის დასადგენად, რომ ქსელის ყველა ფირმაში სათანადოდ დაინერგა ქსელის მოთხოვნები და ქსელი როგორ მიაწვდის ინფორმაციას ფირმას თავისი მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგების შესახებ;

- ბ) სულ მცირე, წელიწადში ერთხელ მაინც უნდა მოიპოვოს ქსელი-დან ინფორმაცია ქსელის მიერ ქსელის ყველა ფირმაში გატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების საერთო შედეგების შესახებ, თუ ისინი ჩატარდა, და: (იხ. პუნქტები გ182-გ184)
 - (i) ეს ინფორმაცია, საჭიროების შემთხვევაში, მიაწოდოს გარიგების გუნდებსა და სხვა პირებს, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემაში გარკვეულ ფუნქციებს ასრულებენ, რათა მათ მყისიერად შეძლონ სათანადო ზომების გატარება თავიანთი პასუხისმგებლობების შესაბამისად; და
 - (ii) განიხილოს ამ ინფორმაციის გავლენა ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაზე.

ფირმის მიერ გამოვლენილი ნაკლოვანებები ქსელის მოთხოვნებში ან მომსახურებაში

- 52. თუ ფირმა ნაკლოვანებას გამოავლენს ქსელის მოთხოვნებში ან მომსახურებაში, მან: (იხ. პუნქტი 185)
 - ა) შესაფერისი ინფორმაცია უნდა მიაწოდოს ქსელს გამოვლენილი ნაკლოვანების შესახებ; და
 - ბ) 42-ე პუნქტის შესაბამისად შეიმუშაოს და განახორციელოს რემედიაციის ზომები ქსელის მოთხოვნებში ან მომსახურებაში გამოვლენილი ნაკლოვანებით გამოწვეული შედეგის აღმოსაფხვრელად. (იხ. პუნქტი გ186)
- 53. პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, ფირმის სახელით უნდა შეაფასოს (შეაფასონ) ხარისხის მართვის სისტემა. შეფასება უნდა განხორციელდეს დროის გარკვეული მომენტისთვის და ტარდებოდეს, სულ მცირე, წელიწადში ერთხელ მაინც. (იხ. პუნქტები გ187- გ189)
- 54. შეფასებაზე დაყრდნობით პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, ფირმის სახელით უნდა გამოიტანოს (გამო-

ხარისხის მართვა ფორმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

იტანონ) ერთ-ერთი შემდეგი ტიპის დასკვნა: (იხ. პუნქტები გ190, გ195)

- ა) ხარისხის მართვის სისტემა ფორმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია; (იხ. პუნქტი გ191)
- ბ) იმ საკითხებისა გარდა, რომლებიც დაკავშირებული იყო ისეთ გამოვლენილ ნაკლოვანებებთან, რომლებიც სერიოზულ გავლენას ახდენს ხარისხის მართვის სისტემის შექმნაზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე, მაგრამ არა ყოვლისმომცველს, სხვა დანარჩენ შემთხვევაში ხარისხის მართვის სისტემა ფორმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმისა, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია; ან (იხ. პუნქტი გ192)
- გ) ხარისხის მართვის სისტემა ფორმას ვერ უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია. (იხ. პუნქტები გ192 – გ194)

55. თუ პირ(ებ)ი, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, გამოიტანს (გამოიტანენ) 54 (ბ) ან 54(გ) პუნქტში აღწერილ დასკვნას, ფორმამ: (იხ. პუნქტი გ196)

- ა) დაუყოვნებლივ უნდა გაატაროს სათანადო ზომას; და
- ბ) მიაწოდოს ინფორმაცია:
 - (i) გარიგების გუნდებსა და სხვა პირებს, რომლებიც გარკვეულ ფუნქციებს ასრულებენ ხარისხის მართვის სისტემაში, თუ ეს საკითხები დაკავშირებულია მათ პასუხისმგებლობებთან; და (იხ. პუნქტი გ197)
 - (ii) გარე მხარეებს ფორმის პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად, რომელიც მოითხოვება 34(ე) პუნქტით. (იხ. პუნქტი გ198)

56. ფორმა უნდა ატარებდეს იმ პირ(ებ)ის პერიოდულ შეფასებას, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, ასევე იმ პირ(ებ)ის, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე. ამისათვის ფორმამ უნდა გაითვალისწინოს ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება. (იხ. პუნქტები გ199–201)

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

დოკუმენტაცია

57. ფირმამ ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ უნდა მოამზადოს ისეთი დოკუმენტაცია, რომელიც საკმარისი იქნება იმის უზრუნველსაყოფად, რომ: (იხ. პუნქტები გ202- გ204)

- ა) მთელ პერსონალს ერთნაირი წარმოდგენა ჰქონდეს ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ, ასევე ერთნაირად ესმოდეთ ხარისხის მართვის სისტემასა და გარიგებების შესრულებასთან დაკავშირებული თავთავიანთი როლი და პასუხისმგებლობები;
- ბ) საპასუხო ზომები თანამიმდევრულად გატარდეს და ფუნქციონირებდეს;
- დ) არსებობდეს მტკიცებულებები საპასუხო ზომების ხასიათის, მათი დანერგვის მდგომარეობისა და ფუნქციონირების შესახებ, რათა ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებაში დაეხმაროს იმ პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე.

58. დოკუმენტაციის მომზადებისას ფირმამ უნდა გაითვალისწინოს:

- ა) იმ პირ(ებ)ის მითითება, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე და ასევე იმ პირ(ებ)ის, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია (აკისრიათ) ხარისხის მართვის სისტემაზე;
- ბ) ფირმის ხარისხის მიზნები და ხარისხის რისკები; (იხ. პუნქტი გ205)
- გ) საპასუხო ზომების აღწერა და როგორ რეაგირებს ფირმის საპასუხო ზომები ხარისხის რისკებზე;
- დ) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესთან მიმართებით:
 - (i) მტკიცებულებების აღწერა გატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების შესახებ;
 - (ii) აღმოჩენილი ფაქტების შეფასება, ასევე გამოვლენილი ნაკლოვანებებისა და მათი გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის აღწერა;
 - (iii) რემედიაციის ზომების აღწერა, რომლებიც მიმართულია გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსწორებაზე, ასევე ამგვარი რემედიაციის ზომების დიზაინისა და დანერგვის მდგომარეობის შეფასება; და

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

(iv) ინფორმაცია მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შესახებ; და

ე) 54-ე პუნქტის შესაბამისად გამოტანილი დასკვნის საფუძველი.

59. ფირმამ დოკუმენტებში უნდა ასახოს 58-ე პუნქტში მითითებული საკითხები, ვინაიდან ისინი დაკავშირებულია ქსელის მოთხოვნებთან ან ქსელის მომსახურებასთან, ასევე ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურებების შეფასება 49 (ბ) პუნქტის შესაბამისად. (იხ. პუნქტი 206)

60. ფირმამ ხარისხის მართვის სისტემის დოკუმენტაციის შესანახად უნდა განსაზღვროს დროის ისეთი პერიოდი, რომელიც საკმარისი იქნება იმისთვის, რომ ფირმამ შეძლოს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინის, მისი დანერგვის მდგომარეობისა და ფუნქციონირების მონიტორინგის ჩატარება ან უფრო დიდი პერიოდი, თუ ამას მოითხოვს კანონმდებლობა.

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

ბმს 1-ის მოქმედების სფერო (იხ. მე-3-4 პუნქტები)

გ1. ცალკეული გარიგების დონეზე ხარისხის მართვასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს გარიგების პარტნიორისთვის ადგენს აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს სხვა ოფიციალური დოკუმენტებიც, მათ შორის, მგს 2400 (გადასინჯული)⁵ და მგს 3000 (გადასინჯული)⁶.

გ2. ბესს-ის კოდექსი⁷ შეიცავს მოთხოვნებს პროფესიონალი ბუღალტრებისთვის და მათ გამოყენებასთან დაკავშირებულ მასალას, რაც პროფესიონალ ბუღალტრებს თავიანთი პასუხისმგებლობის შესრუ-

5. მიმოხილვის გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტის (მგს) 2400-ის (გადასინჯული) – „გარიგებები გასული პერიოდების ფინანსური ანგარიშგების მიმოხილვის შესახებ“.

6. მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტი (მგს) 3000 – „მარწმუნებელი გარიგებები, გასული პერიოდების ფინანსური ინფორმაციის აუდიტისა და მიმოხილვის გარდა“.

7. ბუღალტრთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსი (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები)“ (ბესს-ის კოდექსი).

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ლების საშუალებას აძლევს – იმოქმედონ საზოგადოებრივი ინტერესების სასარგებლოდ. როგორც მე-15 პუნქტშია მითითებული, წინამდებარე ხმს 1-ის შესაბამისად გარიგების შესრულების კონტექსტში, მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულება სწორედ პროფესიონალი ბუღალტრის ზემოაღნიშნული პასუხისმგებლობის ნაწილია.

ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა (იხ. მე-6-9 პუნქტები)

გ3. ფირმას უფლება აქვს, სხვა ტერმინოლოგია ან საფუძვლები გამოიყენოს თავისი ხარისხის მართვის სისტემის კომპონენტების დასახსიათებლად.

გ4. ხარისხის მართვის სისტემის კომპონენტების ურთიერთდაკავშირებული ბუნების მაგალითებია:

- ფირმის რისკის შეფასების პროცესი ადგენს პროცესს/პროცედურებს, რომლითაც ფირმამ უნდა იხელმძღვანელოს რისკზე დაფუძნებული მიდგომის დასაწერგად ხარისხის მართვის მთელ სისტემაში;
- მმართველობისა და ხელმძღვანელობის კომპონენტი ქმნის გარემოს, რომელიც ხელს უწყობს ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირებას;
- რესურსებისა და ასევე ინფორმაციისა და კომუნიკაციის კომპონენტები ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების საშუალებას იძლევა;
- მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი განკუთვნილია ხარისხის მართვის მთელ სისტემაზე მონიტორინგის განსახორციელებლად. მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შედეგებიდან მიღებული ინფორმაცია დაკავშირებულია ფირმის რისკის შეფასების პროცესთან;
- შესაძლოა ურთიერთკავშირები არსებობდეს კონკრეტულ საკითხებს შორის, მაგალითად, სათანადო ეთიკური მოთხოვნების გარკვეული ასპექტები დაკავშირებულია დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებასთან, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელებასთან.

გ5. ფირმა დასაბუთებულ რწმუნებას იმ შემთხვევაში მიიღებს, თუ ხარისხის მართვის სისტემა მისაღებ დაბალ დონემდე ამცირებს იმის რისკს, რომ ვერ მიიღწევა 14(ა)-(ბ) პუნქტში განსაზღვრული მიზნები. დასაბუთებული რწმუნება არ არის რწმუნების აბსოლუტური დონე, რადგან ფირმის ხარისხის მართვის სისტემას თანდაყოლილი შეზ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

დუდგები ახასიათებს. ამგვარ შეზღუდვებს განეკუთვნება მაგალითად, ადამიანის ფაქტორი, კერძოდ ის, რომ ადამიანის განსჯა, რომელსაც გადაწყვეტილებები ეყრდნობა, შესაძლოა მცდარი იყოს და ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის მუშაობა შეფერხდეს, მაგალითად, ადამიანის ქცევის ან შეცდომის, ანდა საინფორმაციო ტექნოლოგიების გამოყენებითი პროგრამების გაუმართაობის/ხარვეზების გამო.

ხმსს 1-ის სტატუსი (იხ. მე-12 პუნქტი)

- გ6. წინამდებარე სტანდარტის მიზანი გვიჩვენებს იმ კონტექსტს, რომელსაც ეხება მოცემული ხმსს-ის მოთხოვნები, განსაზღვრავს სტანდარტის სასურველ შედეგს და იმისთვისაა გამიზნული, რომ ფირმას დაეხმაროს აუცილებელი ნაბიჯების გააზრებაში და, საჭიროების შემთხვევაში, ამისთვის შესაფერისი საშუალებების განსაზღვრაში.
- გ7. მოცემული ხმსს-ის სავალდებულო მოთხოვნების გამოსახატავად გამოიყენება სიტყვა „უნდა“.
- გ8. აუცილებლობის შემთხვევაში, სტანდარტის „გამოყენებისა და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალის“ ნაწილში მოცემულია სტანდარტის მოთხოვნებისა და სახელმძღვანელო მითითებების დამატებითი ახსნა, რაც აუცილებელია მათ შესასრულებლად. კერძოდ, შესაძლებელია:
- უფრო ზუსტად იყოს ახსნილი, რას ნიშნავს ესა თუ ის მოთხოვნა, ან რა საკითხებს მოიცავს; და
 - მოიცავდეს მაგალითებს სტანდარტის მოთხოვნების პრაქტიკული გამოყენების საილუსტრაციოდ.

მართალია, ამგვარი სახელმძღვანელო მითითებები, თავისთავად, მოთხოვნას არ წარმოშობს, მაგრამ მათი გათვალისწინება საჭიროა მოთხოვნების სათანადოდ გამოყენებისთვის. სტანდარტის გამოყენებისა და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალის განყოფილება შესაძლოა მოიცავდეს ასევე საცნობარო ხასიათის ინფორმაციას სტანდარტით რეგულირებად საკითხებთან დაკავშირებით და, საჭიროების შემთხვევაში, დამატებით მოსაზრებებსაც სახელმწიფო სექტორის აუდიტის ორგანიზაციებთან დაკავშირებული სპეციფიკური საკითხების შესახებ. ამგვარი დამატებითი მოსაზრებები ხელს უწყობს სტანდარტის მოთხოვნების გამოყენებას. ამასთან, ზემოაღნიშნული არც ზღუდავს და არც ამცირებს ფირმის პასუხისმგებლობას, რომელიც

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ეკისრება მოცემული ხმს-ის მოთხოვნების გამოყენებასა და შესრულებასთან დაკავშირებით.

გ9. წინამდებარე ხმს-ში სათაურ „განმარტებების“ ქვეშ მოცემული გარკვეული ტერმინების მნიშვნელობის ახსნა მხოლოდ ამ სტანდარტის მიზნებისთვის. ამ განმარტებების მიზანია, ხელი შეუწყოს ხმს 1-ის ერთგვაროვან გამოყენებასა და ინტერპრეტაციას და არა ის, რომ უგულებელყოს სხვა განმარტებები, რომლებიც სხვა მიზნებისთვის არის დადგენილი, მაგალითად, კანონმდებლობის ან მარეგულირებელი ორგანოების მიერ და ა.შ. ხმს 1-ის ტერმინების განმარტებები შეტანილია აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოცემულ, საერთაშორისო სტანდარტებთან დაკავშირებული ტერმინების გლოსარში, რომელიც ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაციის მიერ გამოცემული „ხარისხის კონტროლის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარის“ ნაწილია. ზემოაღნიშნულ ტერმინების გლოსარში სხვა ტერმინების განმარტებებიც არის შეტანილი, რომლებიც ასევე გვხვდება ამ ხმს-ში, მათი ერთნაირი ინტერპრეტაციისა და თარგმნის ხელშეწყობის მიზნით.

განმარტებები

ნაკლოვანება (იხ. 16(ა) პუნქტი)

გ10. ფირმა ნაკლოვანებებს ადგენს აღმოჩენილი ფაქტების შეფასებით. ნაკლოვანება შესაძლოა წარმოიშვას ერთი ფაქტისგან ან ფაქტების კომბინაციისგან.

გ11. როდესაც მიიჩნევა, რომ ნაკლოვანება ხარისხის ისეთი რისკის ან რისკების შედეგია, რომელიც (რომლებიც) არ იყო გამოვლენილი ან სათანადოდ შეფასებული, შესაძლოა არ არსებობდეს, ან სათანადოდ არ იყოს შემუშავებული ან დანერგილი ამგვარ ხარისხის რისკ(ებ)ზე რეაგირებისთვის განკუთვნილი საპასუხო ზომა (ზომები).

გ12. ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტები მოიცავს წინამდებარე ხმს-ს მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება:

- პასუხისმგებლობების განაწილებას (20-22-ე პუნქტები);
- ფირმის რისკის შეფასების პროცესს;
- მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესს; და
- ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებას.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტებთან დაკავშირებული ნაკლოვანებების მაგალითები

- ფირმის რისკის შეფასების პროცესმა ვერ გამოავლინა ინფორმაცია, რომელიც მიანიშნებდა ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებში მომხდარ ცვლილებებზე და ასევე ხარისხის დამატებითი მიზნების განსაზღვრის, ან ხარისხის რისკებისა თუ საპასუხო ზომების შეცვლის აუცილებლობაზე;
- ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი არ არის შემუშავებული ან დანერგილი იმგვარად რომ:
 - ფირმა დროულად უზრუნველყოს რელევანტური და საიმედო ინფორმაციით ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინის, დანერგვის მდგომარეობისა და ფუნქციონირების შესახებ;
 - ფირმას სათანადო საპასუხო ზომების გატარების შესაძლებლობა მისცეს გამოვლენილი ნაკლოვანებების დროულად გამოსასწორებლად.
- პირ(ები), რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, არ ატარებენ ხარისხის მართვის სისტემის წლიურ შეფასებას.

გარიგების გუნდი (იხ. 16(ვ) პუნქტი)

გ13. ასს 220 (გადასინჯული)8 შეიცავს მითითებებს ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში გარიგების გუნდის განმარტების გამოყენების შესახებ.

გარე ინსპექტირება (იხ. 16(ზ) პუნქტი)

გ14. გარკვეულ გარემოებებში გარე საზედამხედველო ორგანომ შესაძლოა სხვა ტიპის ინსპექტირება ჩაატაროს, მაგალითად, თემატური მიმოხილვა, რომელიც მიმართულია შერჩეული ფირმების მიერ ჩატარებული აუდიტის კონკრეტულ ასპექტებზე ან ფირმის დონის მეთოდებზე.

აღმოჩენილი ფაქტები (იხ. 16(თ) პუნქტი)

8. ასს 220 (გადასინჯული), გ15-გ26 პუნქტები.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- გ15. მონიტორინგის ღონისძიებების, გარე ინსპექტირებისა და სხვა შესაფერისი წყაროებიდან მიღებული აღმოჩენილი ფაქტების დაგროვების პროცესის ფარგლებში ფირმამ შესაძლოა სხვა ინფორმაცია გამოავლინოს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ, მაგალითად, ფირმისთვის პოზიტიური შედეგები, ან ხარისხის მართვის სისტემის გაუმჯობესების ან შემდგომი გაძლიერების შესაძლებლობები. გ158 პუნქტში ახსნილია, როგორ შეუძლია ფირმას სხვა შენიშვნების გამოყენება ხარისხის მართვის სისტემაში.
- გ16. გ148 პუნქტში მოყვანილია სხვა შესაფერისი წყაროებიდან მიღებული ინფორმაციის მაგალითები.
- გ17. მონიტორინგის ღონისძიებები მოიცავს ცალკეული გარიგების დონის მონიტორინგს, როგორცაა გარიგებების ინსპექტირება. გარდა ამისა, გარე ინსპექტირება და სხვა შესაფერისი წყაროები შესაძლოა შეიცავდეს კონკრეტულ გარიგებებთან დაკავშირებულ ინფორმაციასაც. აქედან გამომდინარე, ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინის, დანერგვის მდგომარეობისა და ფუნქციონირების შესახებ ინფორმაცია მოიცავს გარიგების დონის შესაფერის აღმოჩენილ ფაქტებს, რომლებიც შეიძლება მიანიშნებდეს ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებულ აღმოჩენილ ფაქტებზე.

ფირმა (იხ. 16(ი) პუნქტი)

- გ18. სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებში მოცემული „ფირმის“ განმარტება შესაძლოა განსხვავდებოდეს ამ სტანდარტში მოცემული განმარტებისგან.

ქსელი (იხ. 16(მ) და 48-ე პუნქტები)

- გ19. ქსელები და ქსელის ფირმები შესაძლოა სხვადასხვაგვარად იყოს სტრუქტურირებული. მაგალითად, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის კონტექსტში:

- შესაძლოა ქსელი ადგენდეს მოთხოვნებს ფირმისთვის ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით, ან ეწეოდეს მომსახურებას, რომელსაც ფირმა იყენებს თავის ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას;
- შესაძლოა ქსელის სხვა ფირმები ასრულებდნენ ისეთ მომსახურებას (მაგ., რესურსებით), რომელსაც ფირმა იყენებს თავის ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას; ან
- შესაძლოა ქსელში შემავალი სხვა სტრუქტურები ან ორგანიზაციები ადგენდნენ ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

შირებულ მოთხოვნებს ფირმისთვის, ან მომსახურებას უწევდნენ მას.

წინამდებარე ხმს-ის მიზნებისთვის ქსელის ნებისმიერი მოთხოვნა ან ნებისმიერი მომსახურება, რომელსაც ფირმა იღებს ქსელიდან, ქსელის სხვა ფირმიდან ან ქსელში შემავალი სხვა სტრუქტურიდან ან ორგანიზაციიდან, „ქსელის მოთხოვნებად ან ქსელის მომსახურებად“ მიიჩნევა.

პერსონალი (იხ. 16(ო) პუნქტი)

გ20. თავისი პერსონალის გარდა (ე.ი. ფირმაში მომუშავე პირები) ფირმას შეუძლია ფირმის გარე პირების გამოყენება ხარისხის მართვის სისტემის გარკვეული ფუნქციების ან გარიგებების შესასრულებლად. მაგალითად, ფირმის გარე პირებად მიიჩნევა ქსელის სხვა ფირმებში მომუშავე პირები (მაგ., პირები ქსელის რომელიმე ფირმის მომსახურების ცენტრიდან) ან პირები, რომლებიც დაქირავებული ჰყავს მომსახურების პროვაიდერს (მაგ., კომპონენტის აუდიტორად დანიშნული, სხვა ფირმაში მომუშავე პირი, რომელიც არ განეკუთვნება ამ ფირმის ქსელს).

გ21. პერსონალი მოიცავს ასევე ფირმის სხვა სტრუქტურების პარტნიორებსა და თანამშრომლებს, როგორცაა ფირმის მომსახურების ცენტრი.

სათანადო ეთიკური მოთხოვნები (იხ. 16(უ) და 29-ე პუნქტები)

გ22. სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, რომლებიც ფირმის ხარისხის მართვის სისტემას ეხება, შესაძლოა განსხვავებული იყოს, რაც დამოკიდებული იქნება ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებზე. სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებში შესაძლოა განმარტებული იყოს ტერმინი „პროფესიონალი ბუღალტერი“, მაგალითად, ბესსს-ის კოდექსში განმარტებულია ტერმინი „პროფესიონალი ბუღალტერი“ და შემდეგ ახსნილია ბესსს-ის კოდექსის იმ დებულებების მოქმედების სფერო, რომლებიც საზოგადოებრივი პრაქტიკით დაკავებულ ინდივიდუალურ პროფესიონალურ ბუღალტრებსა და მათ ფირმებს ეხება.

გ23. ბესსს-ის კოდექსში⁹ განხილულია გარემოებები, როდესაც კანონმდებლობა პროფესიონალ ბუღალტრებს უკრძალავს ბესსს-ის კო-

9. ბესსს-ის კოდექსი, პუნქტები მ100.7–100.7გ.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

დექსის გარკვეული ნაწილების მოთხოვნების შესრულებას. შემდეგ დამატებით მითითებულია, რომ ზოგიერთი იურისდიქციის კანონმდებლობაში შეიძლება არსებობდეს ისეთი დებულებები, რომლებიც განსხვავდება ბესსს-ის კოდექსის დებულებებისგან ან რომლებსაც საერთოდ არ შეიცავს ბესსს-ის კოდექსი და პროფესიონალურ ბუღალტრებს ამ იურისდიქციებში მოეთხოვებათ ამგვარი განსხვავებების ცოდნა და, მათ შორის, უფრო მკაცრი დებულებების დაცვა, თუ ამის გაკეთება არ ეწინააღმდეგება კანონმდებლობას.

გ24. სათანადო ეთიკური მოთხოვნების ზოგიერთი დებულება შესაძლოა ეხებოდეს მხოლოდ ცალკეულ პირებს გარიგებების შესრულების კონტექსტში და არ ეხებოდეს თვითონ ფირმას. მაგალითად:

- ბესსს-ის კოდექსის მე-2 ნაწილი ეხება საზოგადოებრივი პრაქტიკით დაკავებულ პროფესიონალ ბუღალტრებს, რომლებიც პროფესიულ საქმიანობას ასრულებენ ფირმასთან თავისი ურთიერთობის შესაბამისად, როგორც ხელშეკრულებით, დაქირავებით მომუშავე პირი (თანამშრომელი) ან მესაკუთრე, თუმცა შესაძლოა კოდექსის ამ ნაწილის დებულებები გარიგებების შესრულებასაც მიესადაგებოდეს;
- ბესსს-ის კოდექსის მე-3 და მე-4 ნაწილების გარკვეული მოთხოვნები საზოგადოებრივი პრაქტიკით დაკავებულ იმ პროფესიონალ ბუღალტრებს ეხებათ, რომლებიც დამკვეთებისთვის ასრულებენ პროფესიულ მომსახურებას.

შესაძლოა აუცილებელი იყოს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში შესაბამისი პირებისთვის ამგვარი სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დაცვის მოთხოვნების გათვალისწინება.

სათანადო ეთიკური მოთხოვნების მაგალითები, რომლებიც არ ეხება ფირმებს, არამედ ეხება მხოლოდ ცალკეულ პირებს და დაკავშირებულია გარიგებების შესრულებასთან

ბესსს-ის კოდექსის მე-2 ნაწილი¹⁰ ეხება ეთიკის ძირითადი პრინციპების დარღვევაზე ზეწოლის შემთხვევებს და ამასთან დაკავშირებით მოიცავს შემდეგ მოთხოვნებს:

პირმა (პროფესიონალმა ბუღალტერმა) არ უნდა:

10. ბესსს-ის კოდექსი, პუნქტი მ270.3.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- დაუშვას სხვების მხრიდან ზეწოლა, რაც გამოიწვევს ეთიკის ძირითადი პრინციპების დარღვევას; ან
- მოახდინოს სხვებზე ზეწოლა, თუ მან იცის, ან აქვს საფუძველი ივარაუდოს, რომ ამგვარი ქმედება გამოიწვევს სხვა პირების მხრიდან ეთიკის ძირითადი პრინციპების დარღვევას.

მაგალითად, ასეთი გარემოებები შესაძლოა იმ შემთხვევაში წარმოიშვას, როდესაც გარიგების შესრულებისას პირი მიიჩნევს, რომ გარიგების პარტნიორმა ან გარიგების გუნდის სხვა უფროსმა წევრმა მასზე ზეწოლა მოახდინა, რათა დაერღვია კოდექსის ძირითადი პრინციპები.

საკასუხო ზომები (იხ. 16(ფ) პუნქტი)

- გ25. პოლიტიკა პრაქტიკაში რეალიზდება იმ პერსონალისა და სხვა პირების (მათ შორის, გარიგების გუნდების) მოქმედებებით, რომელთაც პოლიტიკა არეგულირებს, ან მათთვის ისეთი ქმედებების აკრძალვით, რომლებიც ფირმის პოლიტიკას ეწინააღმდეგება.
- გ26. პროცედურებისთვის სავალდებულო სტატუსის მინიჭება შესაძლებელია ოფიციალური დოკუმენტაციის ან კომუნიკაციის სხვა საშუალებებით, ან გარკვეული ქცევით იყოს განპირობებული, რომელიც სავალდებულო არ არის, მაგრამ ფირმის კულტურიდან გამომდინარეობს. პროცედურების რეალიზება შესაძლებელია სტ გამოყენებითი პროგრამების ან ფირმის სტ გარემოს სხვა ასპექტებით ნებადართული ქმედებების მეშვეობით.
- გ27. თუ ფირმა გარე პირებს იყენებს ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას, შესაძლოა აუცილებელი იყოს განსხვავებული პოლიტიკისა ან პროცედურების შემუშავება ფირმის მიერ ამ პირთა ქმედებებისთვის. ასს 220 (გადასინჯული)¹¹ მოიცავს სახელმძღვანელო მითითებებს ისეთი შემთხვევებისთვის, როდესაც შესაძლოა აუცილებელი იყოს განსხვავებული პოლიტიკის ან პროცედურების შემუშავება გარე პირების ქმედებების დასარეგულირებლად ფირმის მიერ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში.

მომსახურების პროვაიდერი (იხ. 16(ქ) პუნქტი)

11. ასს 220 (გადასინჯული), პუნქტები გ24-გ26.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გ28. მომსახურების პროვაიდერები მოიცავს ისეთი ფირმებიდან მოწვეულ კომპონენტის აუდიტორებს, რომლებიც არ განეკუთვნებიან მოცემული ფირმის ქსელს.

შესაფერისი მოთხოვნების გამოყენება და შესრულება (იხ. მე-17 პუნქტი)

გ29. *ისეთი სიტუაციების მაგალითები, როდესაც ხმსს 1-ის მოთხოვნები შესაფერისი არ არის ფირმისთვის*

- ფირმა არის ინდივიდუალური პრაქტიკოსი. მაგალითად, მოთხოვნები, რომლებიც ეხება ორგანიზაციულ სტრუქტურასა და როლების, პასუხისმგებლობებისა და უფლებამოსილებების განაწილებას ფირმაში, ხელმძღვანელობას, ზედამხედველობასა და მიმოხილვას და აზრთა სხვადასხვაობის გადაჭრას, შესაფერისი არ იქნება ასეთ შემთხვევაში;
- ფირმა ასრულებს მხოლოდ დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს. მაგალითად, თუ ფირმას არ მოეთხოვება დამოუკიდებლობა დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებში, მისთვის შესაფერისი არ იქნება მოთხოვნა, რომელიც ეხება მთელი პერსონალისგან დოკუმენტური დასტურის მოპოვებას დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვასთან დაკავშირებით.

ხარისხის მართვის სისტემა

ხარისხის მართვის სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება (იხ. მე-19 პუნქტი)

გ30. ხარისხის მართვა არ არის ფირმის რაღაც იზოლირებული საქმიანობა. ეს პროცესი ინტეგრირებულია კულტურაში, რომელიც ხარისხისადმი ერთგულებას წარმოაჩენს ფირმის სტრატეგიით, საოპერაციო საქმიანობითა და ბიზნესროცესებით. მაშასადამე, ხარისხის მართვის სისტემის შექმნამ, ფირმის საოპერაციო საქმიანობამ და ბიზნესპროცესებმა ერთობლივად შესაძლოა ხელი შეუწყოს ფირმის მართვის მიმართ ჰარმონიზებული მიდგომის გამოყენებას და აამაღლოს ხარისხის მართვის ეფექტიანობა.

გ31. ფირმის პროფესიული განსჯის ხარისხი, სავარაუდოდ, უფრო ამაღლდება, თუ განსჯაში მონაწილე პირები ისეთ პოზიციას წარმოაჩენენ, რაც გულისხმობს მამიებელი გონებით მოქმედებას და მოიცავს:

- ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ მოპოვებული ინფორმაციის წყაროს, მისი რელევანტურობისა და საკმარისობის განხილვას, მათ შორის, იმ ინფორმაციის, რომელიც დაკავ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

შირეზულია ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებთან; და

- შემდგომი გამოკვლევის ან სხვა ქმედებების საჭიროების მიმართ მზადყოფნას.

პასუხისმგებლობები (იხ. 20-21-ე და 28(დ) პუნქტები

გ32. ხელმძღვანელობისა და მმართველობის კომპონენტი კონკრეტულად მოიცავს ხარისხის იმ მიზანს, რომელიც გულისხმობს, რომ ფირმას აქვს ისეთი ორგანიზაციული სტრუქტურა და იმგვარად აქვს განაწილებული როლები, პასუხისმგებლობები და უფლებამოსილებები, რაც მას ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვისა და ფუნქციონირების საშუალებას აძლევს.

გ33. მიუხედავად იმისა, რომ ფირმაში ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობები განაწილებულია მე-20 პუნქტის შესაბამისად, მაინც ფირმას ეკისრება საბოლოო პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემასა და იმ პირთა შენარჩუნებაზე, რომლებიც პასუხისმგებლები და ანგარიშვალდებულები არიან მათზე დაკისრებულ როლებზე. მაგალითად, მართალია, 53-ე და 54-ე პუნქტების შესაბამისად, ფირმა ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებასა და შესაბამისი დასკვნების გამოტანას ავალებს იმ პირებს, რომლებსაც საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრიათ ხარისხის მართვის სისტემაზე, მაგრამ მაინც ფირმა არის პასუხისმგებელი ზემოაღნიშნულ შეფასებასა და დასკვნებზე.

გ34. პირ(ებ)ი, რომელსაც (რომლებსაც) პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) მე-20 პუნქტში მითითებულ საკითხებზე, როგორც წესი, ფირმის პარტნიორი არის (არიან) ხოლმე, ასე რომ მას (მათ) ექნება(თ) სათანადო გავლენა და უფლებამოსილება ფირმის ფარგლებში, როგორც ეს 21-ე პუნქტით მოითხოვება. თუმცა, ფირმის იურიდიული სტრუქტურიდან გამომდინარე, შესაძლოა არსებობდეს ისეთი გარემოებები, როდესაც ზემოაღნიშნული პირ(ებ)ი შეიძლება არ იყოს (იყვნენ) ფირმის პარტნიორი, მაგრამ მას (მართ) ჰქონდეს (ჰქონდეთ) დაკისრებული როლის შესასრულებლად აუცილებელი სათანადო გავლენა და უფლებამოსილება ფირმაში იმის გამო, რომ ფირმას ან ფირმის ქსელს მასთან (მათთან) დადებული აქვს ოფიციალური შეთანხმებები.

გ35. სხვადასხვა ფირმაში შესაძლოა სხვადასხვანაირად იყოს განაწილებული როლები, პასუხისმგებლობები და უფლებამოსილებები. გარდა ამისა, შესაძლოა კანონმდებლობაც ითვალისწინებდეს გარკვეულ მოთხოვნებს ფირმისთვის, რომლებიც გავლენას იქონიებს

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ფირმის ხელმძღვანელობისა და მმართველობის სტრუქტურაზე ან პასუხისმგებლობების დელეგირებაზე. პირ(ებ)ზე, რომელსაც (რომლებსაც) მე-20 პუნქტში მითითებულ საკითხ(ებ)ზე ეკისრება(თ) პასუხისმგებლობა, შესაძლოა დამატებით სხვა როლები, პროცედურები, დავალებები ან მოქმედებები იყოს დელეგირებული იმ პირებთან მიმართებით, რომლებიც მათ ეხმარებიან პასუხისმგებლობების შესრულებაში. თუმცა, პირ(ებ)ი, რომელსაც (რომლებსაც) მე-20 პუნქტში მითითებულ საკითხებზე ეკისრება(თ) პასუხისმგებლობა, მაინც თვითონ არის (არიან) პასუხისმგებელი (პასუხისმგებლები) და ანგარიშვალდებულ(ებ)ი მასზე (მათზე) დაკისრებულ პასუხისმგებლობებზე.

გრადაციის საილუსტრაციო მაგალითები იმის შესახებ, როგორ შეიძლება შესრულდეს დაკისრებული როლები და პასუხისმგებლობები

- ნაკლებად რთულ ფირმაში ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება შესაძლოა ეკისრებოდეს ერთ მმართველ პარტნიორს, რომელსაც ევალება ფირმის ზედამხედველობა. შესაძლოა ამ პირს ეკისრებოდეს პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტებზეც, მათ შორის, ოპერატიული პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემაზე, დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვასა და მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესზე;
- უფრო რთულ ფირმაში შესაძლოა არსებობდეს მმართველობის რამდენიმე დონე, რომელიც მისადაგება ფირმის ორგანიზაციულ სტრუქტურას; შესაძლოა ფირმას ჰქონდეს დამოუკიდებელი მმართველი ორგანო, რომელიც არააღმასრულებელ მეთვალყურეობას უწევს ფირმას და მისი წევრები შესაძლოა გარე პირები იყვნენ. გარდა ამისა, ფირმას შეუძლია სხვა სახის ოპერატიული პასუხისმგებლობაც შემოიღოს ხარისხის მართვის სისტემის სხვა კონკრეტულ ასპექტებთან მიმართებით, რომლებიც აღწერილი არ არის 20(გ) პუნქტში, მაგალითად, ოპერატიული პასუხისმგებლობა ეთიკური მოთხოვნების დაცვაზე ან ფირმის მომსახურების რომელიმე მიმართულების მართვაზე.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- გ36. დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვას არსებითი მნიშვნელობა აქვს ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და მიმოხილვის, ან სხვა სახის მარწმუნებელი გარიგებების შესრულებისას და მოსალოდნელია, რომ დაინტერესებული მხარეები დაეყრდნობიან ფირმის ანგარიშებს. პირ(ებ)ი, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვაზე, როგორც წესი, პასუხისმგებელი არიან დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული ყველა საკითხის ზედამხედველობაზეც, რათა ფირმამ საიმედო და ერთგვაროვანი მიდგომა შეიმუშაოს და გამოიყენოს დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვის უზრუნველსაყოფად.
- გ37. კანონმდებლობა ან პროფესიული სტანდარტები შესაძლოა დამატებით მოთხოვნებს ადგენდეს იმ პირისთვის, რომელსაც პასუხისმგებლობა აკისრია მე-20 პუნქტში მითითებულ საკითხ(ებ)ზე, როგორცაა პროფესიული ლიცენზირებასთან, პროფესიულ განათლებასთან ან განგრძობით პროფესიულ განათლებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.
- გ38. სათანადო გამოცდილება და ცოდნა, რომელიც აუცილებელია იმ პირ(ებ)ისთვის, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, ჩვეულებრივ, მოიცავს ფირმის სტრატეგიული გადაწყვეტილებებისა და ქმედებების ცოდნას და გამოცდილებას ფირმის საქმიან ოპერაციებში.

ფირმის რისკის შეფასების პროცესი (იხ. 23-ე პუნქტი)

- გ39. ფირმის რისკის შეფასების პროცესის შემუშავებაზე შესაძლოა გავლენას ახდენდეს ფირმის ხასიათი და გარემოებები, მათ შორის, როგორ არის ფირმა სტრუქტურირებული და ორგანიზებული.

გრადაციის საილუსტრაციო მაგალითები იმის შესახებ, როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს რისკის შეფასების პროცესი

- ნაკლებად რთულ ფირმაში პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, შესაძლოა საკმარისად საფუძვლიანი წარმოდგენა ჰქონდეს (ჰქონდეთ) ფირმისა და მისი გარიგებების შესახებ და შეძლოს (შეძლონ) რისკის შეფასების პროცესის პრაქტიკაში რეალიზება. გარდა ამისა, აქ ხარისხის მიზნები, ხარისხის რისკები და შესაბამისი საპასუხო ზომები შესაძლოა

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გაცილებით ნაკლებად ფართო იყოს, ვიდრე რთულ ფირმაში (მაგ., ეს ყველაფერი შესაძლოა წარმოდგენილი იყოს ერთ დოკუმენტში).

- უფრო რთულ ფირმაში შესაძლოა არსებობდეს რისკის შეფასების ფორმალური პროცესი, რომელიც მრავალნაირ საქმიანობას და შემსრულებელ პირს მოიცავს. აღნიშნული პროცესი შეიძლება ცენტრალიზებული იყოს (მაგ., ხარისხის მიზნები, ხარისხის რისკები და შესაბამისი საპასუხო ზომები შესაძლოა ცენტრალიზებულად განისაზღვრებოდეს ყველა ბიზნესერთეულის, ფუნქციური და მომსახურების მიმართულების დონისთვის), ან დეცენტრალიზებული იყოს (მაგ., ხარისხის მიზნები, ხარისხის რისკები და შესაბამისი საპასუხო ზომები განისაზღვრებოდეს ბიზნესერთეულის, ან ფუნქციური ან მომსახურების მიმართულების დონეზე, ხოლო შედეგები აგრეგირდებოდეს ფირმის დონეზე). შესაძლოა ფირმის ქსელი განსაზღვრავდეს ისეთ ხარისხის მიზნებს, ხარისხის რისკებსა და შესაბამის საპასუხო ზომებს, რომლებიც უნდა ჩაირთოს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში.

გ40. ხარისხის მიზნების განსაზღვრის, ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასების და საპასუხო ზომების პრაქტიკაში რეალიზების პროცესი იტერაქციული პროცესია და ხმს 1-ის მოთხოვნები იმისთვისაა გამიზნული, რომ პირდაპირ, ბრმად არ გამოიყენებოდეს. მაგალითად:

- ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასებისას ფირმას შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ აუცილებელია ხარისხის დამატებითი მიზნების განსაზღვრა;
- როდესაც ადგენს და პრაქტიკაში ატარებს საპასუხო ზომებს, ფირმამ შესაძლოა დაადგინოს, რომ ხარისხის ზოგიერთი რისკი არ იყო გამოვლენილი და შეფასებული.

გ41. ინფორმაციის წყაროები, რომლებიც ფირმას ხარისხის მიზნების განსაზღვრის, გამოვლენისა და შეფასების და ასევე შესაბამისი საპასუხო ზომების განსაზღვრისა და პრაქტიკაში რეალიზების საშუალებას აძლევს, ფირმის საინფორმაციო-საკომუნიკაციო კომპონენტის ნაწილია და მოიცავს:

- ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შედეგებს (იხ. 42-ე და გ171 პუნქტები);

ხარისხის მართვა ფორმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ინფორმაციას, რომელიც მიღებულია ქსელიდან ან მომსახურების პროვაიდერებიდან, მათ შორის:
 - ინფორმაციას ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების შესახებ (იხ. 48-ე პუნქტი); და
 - ქსელიდან მიღებულ სხვა ინფორმაციას, მათ შორის, ინფორმაციას მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგების შესახებ, რომლებიც ქსელმა გაატარა ქსელის ყველა ფირმაში (იხ. 50-51-ე პუნქტები).

ფირმის რისკის შეფასების პროცესისთვის შესაძლოა გამოსადეგი იყოს სხვა შიდა და გარე ინფორმაცია, მაგალითად:

- ინფორმაცია საჩივრებისა და ბრალდებების შესახებ, რომლებიც ეხება იმას, რომ სამუშაო არ შესრულდა პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, ან ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ არ შესრულდა ფირმის მიერ წინამდებარე ხმს-ის შესაბამისად დადგენილი პოლიტიკა და პროცედურები;
- გარე ინსპექტირების შედეგები;
- მარეგულირებელი ორგანოების ინფორმაცია იმ სუბიექტების შესახებ, რომლებისთვისაც ფირმამ გარიგებები შეასრულა და ხელმისაწვდომი გახდა ფირმისთვის, როგორცაა ფასიანი ქაღალდების მარეგულირებელი ორგანოს ინფორმაცია იმ სუბიექტის შესახებ, რომლისთვისაც ფირმა ასრულებს გარიგებებს (მაგალითად, კანონდარღვევები სუბიექტის ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან ფასიანი ქაღალდების მარეგულირებელი წესების დარღვევა);
- ხარისხის მართვის სისტემის ცვლილებები, რომლებიც გავლენას ახდენს სისტემის სხვა ასპექტებზე, მაგალითად, ცვლილებები ფირმის რესურსებში;
- სხვა გარე წყაროები, როგორცაა მარეგულირებელი ღონისძიებები და ფირმის წინააღმდეგ აღძრული სასამართლო პროცესი ისეთ იურისდიქციაში, სადაც ნებადართულია, რომ ფირმას განსახილველად გაუმჟღავნონ ეს საკითხები.

ხარისხის მიზნების დადგენა (იხ. 24-ე პუნქტი)

გ42. კანონმდებლობა ან პროფესიული სტანდარტები შესაძლოა ისეთ მოთხოვნებს ადგენდეს, რომლებიც ხარისხის დამატებით მიზნებს წარმოშობს. მაგალითად, ფირმას შესაძლოა კანონმდებლობით

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

მოეთხოვებოდეს არაადმასრულებელი პირის დანიშვნა ფირმის მმართველობით სტრუქტურაში და ფირმა მიიჩნევს, რომ ამ მოთხოვნების შესასრულებლად აუცილებელია ხარისხის დამატებითი მიზნების დადგენა.

- გ43. ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათი და გარემოებები შესაძლოა იმგვარი იყოს, რომ ფირმამ აუცილებლად არ მიიჩნიოს ხარისხის დამატებითი მიზნების დადგენა.
- გ44. ფირმას შეუძლია ქვემიზნების (ამოცანების) დადგენაც, რათა გააძლიეროს ხარისხის რისკების გამოსავლენად და შესაფასებლად დადგენილი ფირმის პროცესი და შესაბამისი საპასუხო ზომების განსაზღვრისა და პრაქტიკაში რეალიზების პროცესი.

ხარისხის რისკების გამოვლენა და შეფასება (იხ. 25-ე პუნქტი)

- გ45. 25(ა) პუნქტში აღწერილის გარდა, შესაძლოა არსებობდეს სხვა პირობებიც, მოვლენებიც, გარემოებებიც, ქმედებები ან აკრძალვები, რომლებმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ხარისხის ამა თუ იმ მიზნის მიღწევაზე.
- გ46. რისკის წარმოშობა იმაზე დამოკიდებული, როგორ და რამდენად უარყოფითი გავლენა შეიძლება იქონიოს ხარისხის მიზნის მიღწევაზე ამა თუ იმ პირობამ, მოვლენამ, გარემოებამ, ქმედებამ ან აკრძალვამ. ყველა რისკი არ აკმაყოფილებს ხარისხის რისკის განმარტებას. ფირმას პროფესიულის განსჯა დაეხმარება იმის დადგენაში, ესა თუ ის რისკი არის თუ არა ხარისხის რისკი. განსჯისას ფირმამ უნდა განიხილოს, არსებობს თუ არა რაიმე რისკის ან ერთობლივად რამდენიმე რისკის წარმოშობის გონივრული შესაძლებლობა, რომელიც უარყოფითად იმოქმედებს ხარისხის ერთი ან რამდენიმე მიზნის მიღწევაზე.

<p><i>მაგალითები პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებებისა და აკრძალვების, რომლებმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე</i></p>	<p><i>ხარისხის რისკების მაგალითები, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • სტრატეგიული და ოპერატიული გადაწყვეტილებები და ქმედებები, ბიზნესპროცესები და ფირმის ბიზნესმოდელი: 	<p>ფირმის მმართველობისა და ხელმძღვანელობის კონტექსტში ამან შესაძლოა გამოიწვიოს ხარისხის რამდენიმე რისკის წარ-</p>

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

<p>ფირმის საერთო ფინანსური მიზნები მთლიანად დამოკიდებულია ფირმის მიერ გაწეული ისეთი სახის მომსახურებების მოცულობაზე, რომლებიც არ განეკუთვნება წინამდებარე სტანდარტის მოქმედების სფეროს.</p>	<p>მოშობა, ასე მაგალითად:</p> <ul style="list-style-type: none"> რესურსები იმგვარად არის განაწილებული ან მიკუთვნებული, რომ პრიორიტეტებად ისეთი სახის მომსახურებები მიიჩნევა, რომლებიც არ განეკუთვნება ამ სტანდარტის მოქმედების სფეროს, მაგრამ შესაძლოა უარყოფითად იმოქმედოს მოცემული სტანდარტის მოქმედების სფეროში მყოფი გარიგებების ხარისხზე; გადაწყვეტილებები ფინანსური და საოპერაციო პრიორიტეტების შესახებ სრულყოფილად და ადეკვატურად არ ითვალისწინებს ხარისხის მნიშვნელობას ისეთი გარიგებების შესრულებისას, რომლებიც განეკუთვნება წინამდებარე სტანდარტის მოქმედების სფეროს.
<ul style="list-style-type: none"> ფირმის ხელმძღვანელობის მახასიათებლები და მართვის სტილი: ფირმა არის შედარებით მცირე ზომის, რომელსაც საერთო უფლებამოსილებებით აღჭურვილი მცირე რაოდენობის გარიგების პარტნიორები ჰყავს. 	<p>ფირმის მმართველობისა და ხელმძღვანელობის კონტექსტში ამან შესაძლოა გამოიწვიოს ხარისხის რამდენიმე რისკი:</p> <ul style="list-style-type: none"> ფირმის ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობები და ანგარიშვალდებულება ხარისხზე ნათლად არ არის განსაზღვრული; ექვს არ იწვევს ის ფაქტი, რომ ხელმძღვანელობის ქმედებები და ქცევა ხელს არ უწყობს ხარისხს.
<ul style="list-style-type: none"> ფირმის სირთულე და საოპერაციო მახასიათებლები: ფირმას ახალი დასრულებული აქვს სხვა ფირმასთან შერწყმის პროცესი. 	<p>რესურსების კონტექსტში ამან შესაძლოა გამოიწვიოს ხარისხის რამდენიმე რისკი, მათ შორის:</p> <ul style="list-style-type: none"> ტექნოლოგიური რესურსები, რომლებსაც შერწყმული ორი ფირმა იყენებს,

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

	<p>შესაძლოა არ იყოს ერთმანეთთან თავსებადი;</p> <ul style="list-style-type: none"> • გარიგების გუნდები შესაძლოა იყენებდნენ ფირმის მიერ შერწყმამდე შექმნილ ინტელექტუალურ რესურსებს, რომლებიც აღარ შეესაბამება ახალ მეთოდოლოგიას, რომელსაც შერწყმული ახალი ფირმა გამოიყენებს.
--	---

გ47. ხარისხის მართვის სისტემის ცვალებადი ბუნების გათვალისწინებით, ფირმის მიერ განსაზღვრულმა და გატარებულმა საპასუხო ზომებმა შესაძლოა ისეთი პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები ან აკრძალვები განაპირობოს, რომლებიც ხარისხის დამატებითი რისკების წარმოშობას გამოიწვევს. მაგალითად, ფირმამ ხარისხის რისკზე რეაგირების მიზნით შესაძლოა დაწეროს რაღაც რესურსი (მაგ., ტექნოლოგიური რესურსი) და ამგვარი რესურსის გამოყენების შედეგად შესაძლოა ხარისხის გარკვეული რისკები წარმოიშვას.

გ48. ხარისხის მართვის მიზნის (მიზნების) მიღწევაზე ესა თუ ის რისკი, ინდივიდუალურად ან სხვა რისკებთან ერთად, განსხვავებული დონის უარყოფით გავლენას ახდენს მისი გამოძვევევი პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებების ან აკრძალვებიდან გამომდინარე. ამ გავლენის შეფასებისას გაითვალისწინება შემდეგი ფაქტორები:

- ხარისხის მართვის მიზანზე როგორ ახდენს გავლენას ეს პირობები, მოვლენები, გარემოებები, ქმედებები თუ აკრძალვები;
- რამდენად ხშირად არის მოსალოდნელი ამ პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებების ან აკრძალვების წარმოშობა;
- რამდენი ხანი იქნება საჭირო იმისთვის, რომ ამ პირობის, მოვლენის, გარემოების, ქმედების ან აკრძალვის რეალიზების შემდეგ მან რაიმე სახის გავლენა მოახდინოს და ამ დროისათვის ფირმას ექნება თუ არა ამ პირობის, მოვლენის, გარემოების, ქმედების ან აკრძალვის გავლენის შესუსტების შესაძლებლობა;
- რამდენ ხანს იქონიებს გავლენას ხარისხის მიზნის მიღწევაზე ეს პირობა, მოვლენა, გარემოება, ქმედება ან აკრძალვა, თუ ის მატერიალიზდება.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ხარისხის რისკების შეფასებისთვის აუცილებელია არ არის ფორმალური რეიტინგების ან ქულების სისტემის შემოღება, თუმცა ფიქსაცია არ ეკრძალება ამგვარი მეთოდის გამოყენება.

საპასუხო ზომების შემუშავება და გატარება ხარისხის რისკებზე რეაგირებისთვის (იხ. 16(ფ) და 26- პუნქტები)

გ49. საპასუხო ზომების ხასიათი, ვადები და მოცულობა ეყრდნობა ხარისხის იმ რისკებისთვის მინიჭებული შეფასების მიზეზებს, რომლებიც მიიჩნევა, რომ წარმოიშვა და გავლენას ახდენს ერთი ან რამდენიმე ხარისხის მიზნის მიღწევაზე.

გ50. ფირმის მიერ შემუშავებული და გატარებული საპასუხო ზომები შესაძლოა მოქმედებდეს მთელი ფირმის მასშტაბით ან ცალკეული გარიგების დონეზე, ან შესაძლოა პასუხისმგებლობების გარკვეული კომბინაცია არსებობდეს ისეთი ქმედებებისთვის, რომლებიც უნდა განხორციელდეს როგორც ფირმის, ისე ცალკეული გარიგების დონეზე.

ფირმის მიერ შემუშავებული და გატარებული ისეთი საპასუხო ზომის მაგალითი, რომელიც მოქმედებს როგორც ფირმის, ისე ცალკეული გარიგების დონეზე

ფირმა აწესებს პოლიტიკას ან პროცედურებს კონსულტაციებისთვის, სადაც მითითებულია, ვისთან უნდა გაიარონ კონსულტაცია გარიგების გუნდებმა, ასევე განსაზღვრულია კონკრეტული საკითხები, რომელთა შესახებ კონსულტაციების გავლა სავალდებულოა. ფირმა ნიშნავს შესაფერისი კვალიფიკაციისა და გამოცდილების მქონე პირებს კონსულტაციების გასაწევად. გარიგების გუნდი პასუხისმგებელია იმის დადგენაზე, როდის წარმოიშობა საკონსულტაციო საკითხები, ასევე კონსულტაციის ორგანიზებასა და კონსულტაციის შედეგად გამოტანილი დასკვნების პრაქტიკაში რეალიზებაზე.¹²

გ51. ფორმალური დოკუმენტირებული პოლიტიკის ან პროცედურების არსებობა შესაძლოა უფრო მეტად იყოს საჭირო ისეთ ფირმებში, რომლებსაც ბევრი თანამშრომელი ჰყავს ან მრავალ ადგილას აქვს ოფისები, რათა მთელი ფირმის მასშტაბით მიაღწიონ ერთგვაროვნებას.

12. ახს 220 (გადასინჯული), 35-ე პუნქტი).

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ფირმის ან მისი გარიგებების ხასიათისა და გარემოებების ცვლილებები (იხ. 27-ე პუნქტი)

გ52. გრადაციის საილუსტრაციო მაგალითები იმის შესახებ, როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებში მომხდარი ცვლილებების გამოსავლენად განკუთვნილ ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები

- ნაკლებად რთულ ფირმას შესაძლოა არ ჰქონდეს ფორმალური პოლიტიკა ან პროცედურები ინფორმაციის გამოსავლენად ფირმის ან მისი გარიგებების ხასიათში მომხდარი ცვლილებების შესახებ, კერძოდ, იმ შემთხვევაში როდესაც პირ(ებ)ს, რომელიც (რომლებიც) პასუხს აგებს (აგებენ) ხარისხის მიზნების დადგენაზე, ხარისხის რისკების გამოვლენასა და შეფასებაზე და საპასუხო ზომების განსაზღვრასა და პრაქტიკაში რეალიზებაზე, ამგვარი ინფორმაციის გამოვლენა შეუძლია(თ) ჩვეული საქმიანობის პროცესში;
- უფრო რთულ ფირმას შესაძლოა უფრო მეტად ფორმალური პოლიტიკის ან პროცედურების შემოღება დასჭირდეს ფირმის ან მისი გარემოებების ხასიათში მომხდარი ცვლილებების შესახებ ინფორმაციის გამოსავლენად და განსახილველად. მაგალითად, ზემოაღნიშნული პოლიტიკა ან პროცედურები შესაძლოა მოიცავდეს იმ ინფორმაციის პერიოდულ მიმოხილვას, რომელიც დაკავშირებულია ფირმისა და მისი გარემოებების ხასიათსა და გარემოებებთან, მათ შორის, მუდმივი თვალყურის დევნებას ტენდენციებზე და ფირმის შიდა და გარე გარემოში მომხდარ მოვლენებზე.

გ53. ფირმის მიერ გამოვლენილ ნაკლოვანებასთან მიმართებით 42-ე პუნქტის შესაბამისად რემედიაციის ზომების გატარების პროცესში შესაძლოა აუცილებელი გახდეს ხარისხის დამატებითი მიზნების დადგენა, ან ხარისხის რისკებისა თუ საპასუხო ზომების დამატება ან შეცვლა.

გ54. წინამდებარე ხმსს-ის მიხედვით დადგენილი ხარისხის მიზნების გარდა, ფირმას შეუძლია ხარისხის დამატებითი მიზნების დადგენაც. ამასთან, ფირმამ შესაძლოა ისეთი ინფორმაცია გამოავლინოს, რომელიც მიანიშნებს, რომ ფირმის მიერ დადგენილი ხარისხის დამატებითი მიზნები უკვე აღარ არის აუცილებელი ან უნდა შეიცვალოს.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

მმართველობა და ხელმძღვანელობა

ხარისხის მიმართ ერთგულება (იხ.28(ა) პუნქტი)

გ55. ფირმის კულტურა მნიშვნელოვანი ფაქტორია პერსონალის ქცევაზე გავლენის მოხდენის თვალსაზრისით. როგორც წესი, სათანადო ეთიკური მოთხოვნები ადგენს პროფესიული ეთიკის პრინციპებს, მაგრამ ეს პრინციპები აქაც არის განხილული სტანდარტის სათანადო ეთიკური მოთხოვნების კომპონენტის კონტექსტში. პროფესიული ღირებულებები და ქცევა შესაძლოა მოიცავდეს:

- პროფესიულ ზნე-ჩვეულებებს, როგორცაა დროულობა, თავა-ზიანობა, პატივისცემა, ანგარშვალდებულება, გულისხმიერება და საიმედოობა;
- გუნდური მუშაობისკენ სწრაფვას;
- პროფესიულ გარემოში ახალი იდეების ან განსხვავებული პერსპექტივის მიმართ მიუკერძოებულობის შენარჩუნებას;
- სრულყოფილებისკენ სწრაფვას;
- მუდმივი განვითარებისკენ სწრაფვას (მაგ., ისეთი მოლოდინების განსაზღვრა, რომლებიც სცდება მინიმალური მოთხოვნების ფარგლებს და მიმართულია უწყვეტ სწავლაზე);
- სოციალურ პასუხისმგებლობას.

გ56. ფირმის სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღების პროცესი, მათ შორის, ბიზნესის სტრატეგიის განსაზღვრა შესაძლოა მოიცავდეს ფირმის გადაწყვეტილებებს ფინანსურ და საოპერაციო საკითხებზე, ფირმის ფინანსურ მიზნებს, ფინანსური რესურსების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს, ფირმის ბაზრის წილის გაზრდას, დარგობრივ სპეციალიზაციას ან მომსახურების ახალი სახეობების შეთავაზებას. ფირმის ფინანსური და საოპერაციო პრიორიტეტები შესაძლოა პირდაპირ ან არაპირდაპირ ახდენდეს გავლენას ხარისხის მიმართ ფირმის ერთგულებაზე. მაგალითად, ფირმას შესაძლოა ჰქონდეს ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებზე მიმართული წამახალისებელი ზომები, რომლებმაც შეიძლება ხელი შეუშალოს ისეთ ქცევას, რომელიც წარმოაჩენს ხარისხის მიმართ ერთგულებას.

ხელმძღვანელობა (იხ. 28(ბ) და 28(გ) პუნქტები)

გ57. ფირმის მიერ შემუშავებული და გატარებული საპასუხო ზომები, რომლებიც ეხება ხარისხზე პასუხისმგებელ და ანგარიშვალდებულ ხელმძღვანელობას, მოიცავს 56-ე პუნქტით მოთხოვნილი შეფასებების განხორციელებასაც.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გ58. მართალია, ფირმის ხელმძღვანელობის ტონს თავად ხელმძღვანელობის პირადი ქმედებები და ქცევა განსაზღვრავს, მაგრამ აშკარა, თანამიმდევრულ და ხშირ ქმედებებსა და ინფორმირებას ფირმაში ყველა დონის პერსონალისთვის ერთობლივად შეაქვს წვლილი ფირმის კულტურის დამკვიდრებაში და ყველაფერი ეს ერთად წარმოაჩენს ხარისხის მიმართ ერთგულებას.

ორგანიზაციული სტრუქტურა (იხ. 28(დ) პუნქტი)

გ59. ფირმის ორგანიზაციული სტრუქტურა შესაძლოა მოიცავდეს საოპერაციო ერთეულებს, საოპერაციო პროცესებს, ქვედანაყოფებს ან გეოგრაფიულ დანაყოფებს და სხვა სტრუქტურებს. ზოგ შემთხვევაში ფირმას შეიძლება მომსახურების ცენტრში ჰქონდეს კონცენტრირებული ან ცენტრალიზებული პროცესები ან საქმიანობები და გარიგების გუნდები შესაძლოა მოიცავდეს ფირმის მომსახურების ცენტრიდან მოწვეულ პერსონალს, რომლებიც ასრულებენ განმეორებადი ან სპეციალიზებული ხასიათის სპეციფიკურ დავალებებს.

რესურსები (იხ. 28(ე) პუნქტი)

გ60. პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება, ან ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია(თ), მეტ-წილ შემთხვევებში გავლენის მოხდენა შეუძლიათ იმ რესურსების ხასიათსა და მოცულობაზე, რომელსაც ფირმა მოიპოვებს, ანვითარებს, იყენებს და ინარჩუნებს, ასევე ამ რესურსების განაწილებასა თუ მიკუთვნებაზე, მათ შორის, მათი გამოყენების დროის განსაზღვრაზე.

გ61. ვინაიდან დროთა განმავლობაში შესაძლოა აუცილებელი გახდეს რესურსების შეცვლა, შესაძლოა პრაქტიკულად შეუძლებელი იყოს ყველა საჭირო რესურსზე მოთხოვნების პროგნოზირება. ფირმის რესურსების დაგეგმვის პროცესი შესაძლოა მოიცავდეს მიმდინარე პერიოდისთვის საჭირო რესურსების განსაზღვრას, რესურსზე ფირმის მომავალი მოთხოვნილებების განსაზღვრას და ისეთი პროცესების დანერგვას, რომლებიც განკუთვნილია დაუგეგმავი რესურსის საჭიროების მოსაგვარებლად, მათი საჭიროების წარმოშობის შემთხვევაში.

სათანადო ეთიკური მოთხოვნები (იხ. 16 (უ) და 29-ე პუნქტები)

გ62. ბესს-ის კოდექსი ადგენს ეთიკის ძირითად პრინციპებს, რომლებიც განსაზღვრავს პროფესიონალი ბუღალტრების მოსალოდნელი ქცევის სტანდარტს, ასევე დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტებს. ეს ძირითადი პრინციპებია: პატიოსნება, ობიექტურობა,

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

პროფესიული კომპეტენცია და სათანადო გულისხმიერება, კონფიდენციალურობა და პროფესიული ქცევა. გარდა ამისა ბესსს-ის კოდექსი განსაზღვრავს მიდგომას, რომლის გამოყენებაც პროფესიონალ ბუღალტერს მოეთხოვება ძირითადი პრინციპების და, შესაბამის შემთხვევებში, დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების დასაცავად. ამასთან, ბესსს-ის კოდექსში განხილულია კონკრეტული საკითხები, რომლებიც ხელს უწყობს ძირითადი პრინციპების დაცვის უზრუნველყოფას. ამა თუ იმ იურისდიქციის კანონმდებლობაც შესაძლოა მოიცავდეს ეთიკურ მოთხოვნებთან, მათ შორის, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ დებულებებს, მაგალითად, მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონმდებლობა, რომელიც გავლენას ახდენს ინფორმაციის კონფიდენციალურობაზე.

გ63. ზოგ შემთხვევაში, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში გათვალისწინებული საკითხები უფრო სპეციფიკური/კონკრეტული, ან უფრო მეტია, ვიდრე სათანადო ეთიკურ მოთხოვნების დებულებები.

ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში გასათვალისწინებელი ისეთი საკითხების მაგალითები, რომლებიც უფრო სპეციფიკურია, ვიდრე სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დებულებები ან საერთოდ არ არის გათვალისწინებული ამგვარ დებულებებში

- ფირმა დამკვეთისგან საჩუქრებისა და სტუმარმასპინძლობის მიღებას კრძალავს იმ შემთხვევაშიც კი, თუ მისი ღირებულება ტრივიალური და უმნიშვნელოა;
- ფირმა როტაციის პერიოდებს ადგენს გარიგების ყველა პარტნიორისთვის, მათ შორის, მათთვის, რომლებიც სხვა სახის მარწმუნებელ ან დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს ასრულებენ და როტაციის ამ პერიოდებს ავრცელებს გარიგების გუნდის უფროსი რანგის ყველა წევრზე.

გ64. სათანადო ეთიკური მოთხოვნების კომპონენტზე შესაძლოა გავლენას ახდენდეს ან მასთან დაკავშირებული იყოს სხვა კომპონენტებიც.

სათანადო ეთიკური მოთხოვნების კომპონენტსა და სხვა კომპონენტებს შორის ურთიერთკავშირის მაგალითები

- საინფორმაციო-საკომუნიკაციო კომპონენტი შესაძლოა ითვალისწინებდეს სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებული გარკვეული საკითხების შესახებ ინფორმირებას, მათ შორის:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ფირმა დამოუკიდებლობის მოთხოვნების შესახებ ინფორმაციას აწვდის ყველა თანამშრომელს და სხვებსაც, ვისზეც ვრცელდება დამოუკიდებლობის მოთხოვნები;
- პერსონალი და გარიგების გუნდები სათანადო ინფორმაციას აწვდიან ფირმას დასჯის შიშის გარეშე, მაგალითად, ისეთი სიტუაციების შესახებ, რომლებმაც შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას დამოუკიდებლობას ან გამოიწვიოს სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დარღვევა;
- რესურსების კომპონენტის ფარგლებში ფირმას შესაძლოა:
 - დანიშნული ჰყავდეს პირები სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დაცვის მართვისა და მონიტორინგის განსახორციელებლად, ან კონსულტაციების გასაწევად სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებულ საკითხებზე;
 - იყენებდეს სტ გამოყენებით პროგრამებს მონიტორინგის განსახორციელებლად სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დაცვაზე, მათ შორის, დამოუკიდებლობის შესახებ ინფორმაციის დოკუმენტირებისა და დოკუმენტების წარმოებისთვის.

გ65. სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, რომლებიც სხვა პირებს ეხება, დამოკიდებულია სათანადო ეთიკური მოთხოვნების კონკრეტულ დებულებებზე და ასევე იმაზე, როგორ იყენებს ფირმა სხვა პირებს თავის ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას.

- სხვა პირებთან დაკავშირებული სათანადო ეთიკური მოთხოვნების მაგალითები*
- სათანადო ეთიკური მოთხოვნები შესაძლოა მოიცავდეს ქსელის ფირმების ან ქსელის ფირმების თანამშრომლების დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, მაგალითად, ზესს-ის კოდექსი მოიცავს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ ისეთ მოთხოვნებს, რომლებიც ქსელის ფირმებს ეხება;
 - სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებში შესაძლოა მოცემული იყოს გარიგების გუნდის ან სხვა ანალოგიური ცნების განმარტება და ეს განმარტება შესაძლოა მოიცავდეს ნებისმიერ პირს, რომელიც მარწმუნებელ პროცედურებს ატარებს გარიგებასთან დაკავშირებით (მაგ., კომპონენტის აუდიტორი ან მომსახურების პროვაიდერი, რომელიც დაქირავებულია შორს მდებარე ქვედა-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ნაყოფის მარაგის ინვენტარიზაციაზე დასასწრებლად). შესაბამისად, სათანადო ეთიკური მოთხოვნების ის დებულებები, რომლებიც გარიგების გუნდს ან სხვა ანალოგიურ ცნებას ეხება სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებში მოცემული განმარტების მიხედვით, შესაძლოა ეხებოდეს ამგვარ პირებსაც;

- კონფიდენციალურობის პრინციპი შესაძლოა ეხებოდეს ასევე ფირმის ქსელს, ქსელის სხვა ფირმებს ან მომსახურების პროვაიდერებს იმ შემთხვევაში, როდესაც მათ აქვთ წვდომა დამკვეთის შესახებ ფირმის მიერ მოპოვებულ ინფორმაციაზე.

სახელმწიფო სექტორთან დაკავშირებული მოსაზრებები

გ66. ხმს 1-ით განსაზღვრული ხარისხი მიზნების მისაღწევად, რომლებიც დაკავშირებულია დამოუკიდებლობასთან, სახელმწიფო სექტორის აუდიტორებს დამოუკიდებლობის განხილვა შეუძლიათ სახელმწიფო სექტორის მანდატისა და კანონმდებლობით განსაზღვრული ზომების კონტექსტში.

დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმება, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელება

გარიგების ხასიათი და გარემოებები და დამკვეთის პატიოსნება და ეთიკური ღირებულებები (იხ. 30(ა) (i) პუნქტი)

გ67. გარიგების ხასიათისა და გარემოებების შესახებ მოპოვებული ინფორმაცია შესაძლოა მოიცავდეს ინფორმაციას:

- იმ დარგის შესახებ, სადაც საქმიანობს სუბიექტი, რომლისთვისაც მოცემული გარიგება სრულდება და ასევე შესაფერისი მარეგულირებელი ფაქტორების შესახებ;
- სუბიექტის ხასიათის შესახებ, მაგალითად, მისი ოპერაციები, ორგანიზაციული სტრუქტურა, საკუთრება და მმართველობა, მისი ბიზნესმოდელი და დაფინანსების მეთოდი; და
- შესაბამისი განსახილველი საგნის ხასიათისა და კრიტერიუმების შესახებ, მაგალითად, ინტეგრირებული ანგარიშგების შემთხვევაში:
 - შესაბამისი განსახილველი საგანი შესაძლოა მოიცავდეს სოციალურ, გარემოს დაცვის, ან ჯანდაცვისა და შრომის უსაფრთხოების შესახებ ინფორმაციას; და

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- შესაფერისი კრიტერიუმები შესაძლოა იყოს ექსპერტების აღიარებული ორგანიზაციის მიერ დადგენილი საქმიანობის შედეგების საზომი მაჩვენებლები.

688. ინფორმაციის მოპოვება დამკვეთის პატიოსნებისა და ეთიკური ღრეზულელების შესახებ ჩატარებული განსჯის გასამყარებლად შესაძლოა ითვალისწინებდეს დამკვეთის ძირითადი მესაკუთრეების, ძირითადი ხელმძღვანელი პერსონალისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ვინაობისა და მათი საქმიანი რეპუტაციის დადგენას.

ისეთი ფაქტორების მაგალითები, რომლებიც გავლენას იქონიებს დამკვეთის პატიოსნებისა და ეთიკური ღირებულებების შესახებ მოპოვებული ინფორმაციის ხასიათსა და მოცულობაზე

- იმ სუბიექტის ხასიათი, რომლისთვისაც გარიგება სრულდება, მათ შორის, მისი საკუთრებისა და მართვის სტრუქტურის სირთულე;
- დამკვეთის ოპერაციების სპეციფიკა, მათ შორის, ბიზნესის გამძლოის მეთოდები;
- ინფორმაცია, რომელიც ეხება დამკვეთის ძირითადი მესაკუთრეების, ძირითადი ხელმძღვანელი პერსონალისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების პოზიციას ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების აგრესიული ინტერპრეტაციის საკითხსა და შიდა კონტროლის გარემოსთან მიმართებით;
- დამკვეთს აგრესიული დამოკიდებულება აქვს თუ არა ფირმის საზღაურის მაქსიმალურად დაბალ დონეზე შენარჩუნებაზე;
- დამკვეთის მიერ სამუშაოს მასშტაბთან დაკავშირებით დაწესებული შეზღუდვის ინდიკატორები;
- ნიშნები იმისა, რომ დამკვეთი შესაძლოა მონაწილეობდეს ფულის გათეთრებაში ან სხვა უკანონო საქმიანობაში;
- მიზეზები, რომელთა გამოც ფირმას შესთავაზეს დანიშვნა და განმეორებით აღარ დანიშნეს წინა ფირმა;
- დაკავშირებულ მხარეთა ვინაობა და საქმიანი რეპუტაცია.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გ69. ფირმას ინფორმაციის მოპოვება შეუძლია სხვადასხვა შიდა და გარე წყაროდან, მათ შორის:

- არსებული დამკვეთის შემთხვევაში – მიმდინარე ან წინა წლების გარიგებები (შესაბამის შემთხვევებში), ან ფირმის სხვა პერსონალის გამოკითხვა, რომლებმაც ამ დამკვეთისთვის სხვა გარიგებები შეასრულეს;
- ახალი დამკვეთის შემთხვევაში – პროფესიული საბუღალტრო მომსახურების პროვაიდერების (ახლანდელი ან წინა წლების) გამოკითხვა სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად;
- განხილვა სხვა მხარეებთან, მაგალითად, ბანკებთან, იურისტებთან და დარგში მომუშავე კოლეგებთან;
- შესაფერისი მონაცემთა ბაზების სამიეზლები (რაც შესაძლოა ინტელექტუალური რესურსი იყოს). ზოგ შემთხვევაში ფირმას მომსახურების პროვაიდერის გამოყენება შეუძლია საცნობარო ხასიათის ინფორმაციის მოსაპოვებლად.

გ70. ინფორმაცია, რომელიც ფირმას მოპოვებული აქვს დათანხმებისა და გაგრძელების პროცედურების შედეგად, ხშირად შესაძლოა გარიგების გუნდსაც გამოადგეს გარიგების დაგეგმვისა და შესრულების პროცესში. პროფესიული სტანდარტები შესაძლოა გარიგების გუნდს კონკრეტულად ავალდებულებდეს ამგვარი ინფორმაციის მოპოვებას ან გათვალისწინებას. მაგალითად, ასს 220 (გადასინჯული)¹³ გარიგების პარტნიორს ავალდებულებს, რომ აუდიტის გარიგების დაგეგმვისა და ჩატარების პროცესში მხედველობაში მიიღოს დათანხმებისა და გაგრძელების პროცედურების ფარგლებში მოპოვებული ინფორმაცია.

გ71. პროფესიული სტანდარტები ან შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნები შესაძლოა მოიცავდეს კონკრეტულ დებულებებს, რომლებიც მანამდე გასათვალისწინებელი, სანამ გადაწყდება დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელების საკითხი და შესაძლოა ფირმას ევალებოდეს არსებული ან წინამორბედი ფირმის გამოკითხვის ჩატარებაც, როდესაც ეთანხმება გარიგებას. მაგალითად, აუდიტორების

13. ასს 220 (გადასინჯული), 23-ე პუნქტი.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

შეცვლის შემთხვევაში, ასს 300¹⁴ აუდიტორს ავალდებულებს წინამორბედ აუდიტორთან დაკავშირებას სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, სანამ პირველი აუდიტის ჩატარებას დაიწყებს. ბესსს-ის კოდექსი¹⁵ მოიცავს ასევე მოთხოვნებს ინტერესთა კონფლიქტის გათვალისწინებასთან დაკავშირებით დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას, ასევე არსებული ან წინამორბედი ფირმისთვის ინფორმაციის მიწოდების მოთხოვნას, როდესაც დაეთანხმება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ან მიმოხილვის გარიგებას.

გარიგების შესრულების ფირმის შესაძლებლობა (იხ. პუნქტი 30(ა) (ii))

გ72. ფირმის შესაძლებლობაზე, შეასრულოს გარიგება პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, შესაძლოა გავლენას ახდენდეს შემდეგი ფაქტორები:

- კონკრეტული გარიგების შესასრულებლად საჭირო სათანადო რესურსების ხელმისაწვდომობა;
- გარიგების შესასრულებლად საჭირო ინფორმაციაზე წვდომა ან იმ პირებთან კონტაქტის შესაძლებლობა, რომლებიც მიაწვდიან ამგვარ ინფორმაციას; და
- შეუძლიათ თუ არა ფირმას და გარიგების გუნდს სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებული თავიანთი პასუხისმგებლობების შესრულება.

ისეთი ფაქტორების მაგალითები, რომელთა განხილვა ფირმას შეუძლია იმის დასადგენად, არსებობს თუ არა კონკრეტული გარიგების შესასრულებლად საჭირო ადეკვატური რესურსები

- გარიგების გარემოებები და დასკვნის (ანგარიშის) წარდგენის საბოლოო ვადა;
- სათანადო კომპეტენციისა და შესაძლებლობების მქონე პირთა ხელმისაწვდომობა, მათ შორის, საკმარისი დრო გარიგების

14. ასს 300 – „ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვა“, 13(ბ) პუნქტი.

15. ბესსს-ის კოდექსი, განყოფილება 310 და პუნქტები მ320.4-მ320.8.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

შესასრულებლად. ეს მოიცავს:

- პირებს, რომლებიც საკუთარ თავზე იღებენ საერთო პასუხისმგებლობას კონკრეტული გარიგების შესრულების ხელმძღვანელობასა და ზედამხედველობაზე;
- პირებს, რომლებსაც აქვთ შესაფერისი დარგის, ან განსახილველი საგნის ან იმ კრიტერიუმების ცოდნა, რომლებიც გამოიყენება განსახილველი საგნის შესახებ ინფორმაციის მოსამზადებლად, ასევე გამოცდილება შესაფერისი მარეგულირებელი ან საანგარიშგებო მოთხოვნების შესრულებაში; და
- პირებს აუდიტის პროცედურების ჩასატარებლად კომპონენტის ფინანსურ ინფორმაციასთან მიმართებით, ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის მიზნებისთვის;
- ექსპერტების ხელმისაწვდომობა, საჭიროების შემთხვევაში;
- თუ აუცილებელია გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება, არსებობს თუ არა ისეთი პირი, რომელიც აკმაყოფილებს ამ როლის შესრულებისთვის ხმს 2-ით დადგენილ კრიტერიუმებს;
- ტექნოლოგიური რესურსების, მაგალითად, სტ გამოყენებითი პროგრამების საჭიროება, რომლებიც გარიგების გუნდს სუბიექტის მონაცემებზე პროცედურების ჩატარების საშუალებას მისცემს;
- ინტელექტუალური რესურსების საჭიროება, მაგალითად, მეთოდოლოგია, სახელმძღვანელო მითითებები დარგის ან განსახილველი საგნის შესახებ, ან წვდომა ინფორმაციის წყაროებზე.

ფირმის ფინანსური და საოპერაციო პრიორიტეტები (იხ. 30(ბ) პუნქტი)

გ73. ფინანსური პრიორიტეტები შესაძლოა მიმართული იყოს ფირმის მომგებიანობაზე და გარიგებების შესრულების შედეგად მიღებული საზღაური გავლენას ახდენდეს ფირმის ფინანსურ რესურსებზე. საოპერაციო პრიორიტეტები შესაძლოა მოიცავდეს სტრატეგიულად ცენტრალურ საკითხებს, მაგალითად, ფირმის ბაზრის წილის ზრდას, დარგის სპეციალიზაციას ან შეთავაზებული მომსახურების ახალ სახეობებს. შესაძლოა არსებობდეს ისეთი გარემოებები, როდესაც ფირმა კმაყოფილია გარიგებისთვის დაწესებული საზღაურით, მაგრამ ეს საზღაური არ შეესაბამება გარიგებაზე ან დამკვეთთან ურთიერთობაზე დათანხმების ან გაგრძე-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ლების ფირმის პოლიტიკას (მაგ., როდესაც დამკვეთი არ არის პატიოსანი და არ გააჩნია ეთიკური ღირებულებები).

გ74. შესაძლოა არსებობდეს სხვა გარემოებებიც, როდესაც გარიგებისთვის დაწესებული საზღაური საკმარისი არ არის გარიგების ხასიათისა და გარემოებების გათვალისწინებით და ამან შეიძლება შეზღუდოს ფირმის შესაძლებლობები, მოცემული გარიგება შეასრულოს პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად. ბესსს-ის კოდექსში¹⁶ განხილულია პროფესიულ საზღაურსა და სხვა ტიპის ანაზღაურებასთან დაკავშირებული საკითხები, მათ შორის, გარემოებები, რომლებმაც შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას პროფესიული კომპეტენციისა და სათანადო გულისხმიერების ძირითადი პრინციპის დაცვას, თუ გარიგებისთვის დაწესებული საზღაური ძალიან დაბალია.

გარიგების შესრულება

გარიგების გუნდის პასუხისმგებლობები და ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და მიმოხილვა (იხ. პუნქტები 31(ა) და 31(ბ))

გ75. პროფესიული სტანდარტები ან შესაფერისი საკანონმდებლო ან სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნები შესაძლოა მოიცავდეს კონკრეტულ დებულებებს, რომლებიც ეხება გარიგების პარტნიორის საერთო პასუხისმგებლობას. მაგალითად, ასს 220 (გადასინჯული) ეხება ცალკეული გარიგების დონეზე გარიგების პარტნიორის საერთო პასუხისმგებლობას გარიგების ხარისხის მართვასა და უზრუნველყოფაზე და მის საკმარის და სათანადო ჩართულობას გარიგების შესრულების პროცესში, მათ შორის, გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობას გარიგების გუნდისთვის სათანადო ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის გაწევასა და მათი სამუშაოს მიმოხილვაზე.

გ76. *გარიგების გუნდის ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მიმოხილვის მაგალითები:*

- გარიგების გუნდის ხელმძღვანელობა და ზედამხედველობა შესაძლოა მოიცავდეს:
 - გარიგების შესრულების მიმდინარეობაზე თვალყურის დევნებას;

16. ბესსს-ის კოდექსი, პუნქტი 330.3გ2.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- გარიგების გუნდის წევრებთან დაკავშირებული შემდეგი საკითხების განხილვას:
 - ესმით თუ არა მათ თავიანთი ინსტრუქციები; და
 - სამუშაო შესრულდა თუ არა გარიგებისთვის დაგეგმილი მიდგომის შესაბამისად;
- გარიგების შესრულების პროცესში წამოჭრილი საკითხების მოგვარებას, მათი მნიშვნელობის განხილვას და დაგეგმილი მიდგომის სათანადოდ შეცვლას;
- ისეთი საკითხების გამოვლენას, რომლებიც საჭიროებს კონსულტაციას ან განხილვას გარიგების გუნდის გამოცდილ წევრებთან ერთად გარიგების შესრულების პროცესში;
- შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვა შესაძლოა მოიცავდეს შემდეგი საკითხების განხილვას:
 - სამუშაო შესრულებულია თუ არა ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების, პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად;
 - მნიშვნელოვანი საკითხები დაყენებულია თუ არა შემდგომი განხილვისთვის;
 - ჩატარდა თუ არა სათანადო კონსულტაციები და გამოტანილი დასკვნები დოკუმენტირებული და პრაქტიკაში განხორციელებულია თუ არა;
 - აუცილებელია თუ არა დაგეგმილი სამუშაოს ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის შეცვლა;
 - შესრულებული სამუშაო განამტკიცებს თუ არა გამოტანილ დასკვნებს და სათანადოდ არის თუ არა ასახული სამუშაო დოკუმენტებში;
 - მარწმუნებელი გარიგებისთვის მოპოვებული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია თუ არა გარიგების ანგარიშის გასამყარებლად; და
 - გარიგების პროცედურების მიზნები მიღწეულია თუ არა.

გ77. გარკვეულ გარემოებებში ფირმას შეუძლია მომსახურების ცენტრის პერსონალის გამოყენება ფირმაში, ან მომსახურების ცენტრში მომუშავე პირების გამოყენება ქსელის სხვა ფირმაში, გარიგებასთან დაკავშირებული პროცედურების ჩასატარებლად (ე.ი. გარიგების

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გუნდში ჩაითვლება ეს პერსონალიც ან სხვა პირებიც). ასეთ ვითარებაში ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები შესაძლოა კონკრეტულად ითვალისწინებდეს ამ პირების სამუშაოს ხელმძღვანელობასთან, ზედამხედველობასა და მიმოხილვასთან დაკავშირებულ საკითხებს, მაგალითად:

- გარიგების რომელი ასპექტები შეიძლება გადაეცეს შესასრულებლად მომსახურების ცენტრში მომუშავე პირებს;
- გარიგების პარტნიორს ან დანიშნულ პირს როგორ შეუძლია მომსახურების ცენტრში მომუშავე პირებისთვის ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის გაწევა და მათ მიერ შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვის ჩატარება; და
- პროტოკოლები გარიგების გუნდსა და მომსახურების ცენტრში მომუშავე პირებს შორის ინფორმაციის გაცვლისთვის.

პროფესიული განსჯა და პროფესიული სკეპტიციზმი (იხ. 31(გ) პუნქტი)

გ78. პროფესიული სკეპტიციზმი ამაღლებს მარწმუნებელ გარიგებასთან დაკავშირებული განსჯის ხარისხს და ამ განსჯის მეშვეობით გარიგების გუნდის მუშაობის საერთო ეფექტიანობას მარწმუნებელი გარიგების შესრულებისას. აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს სხვა ოფიციალური დოკუმენტები შესაძლოა ითვალისწინებდეს პროფესიული განსჯის ან პროფესიული სკეპტიციზმის გამოყენებას ცალკეული გარიგების დონეზე. მაგალითად, ასს 220-ში (გადასინჯული)¹⁷ განხილულია გარიგების დონეზე პროფესიული სკეპტიციზმით მოქმედების ხელშემშლელი ფაქტორებისა და აუდიტორის გაუცნობიერებელი მიკერძოების მაგალითები, რამაც შესაძლოა ხელი შეუშალოს პროფესიული სკეპტიციზმით მოქმედებას, ასევე შესაძლოა ქმედებები, რომელთა გამოყენება გარიგების გუნდს შეუძლია ამგვარი ხელშემშლელი ფაქტორების შესასუსტებლად.

კონსულტაცია (იხ. 31(დ) პუნქტი)

გ79. როგორც წესი, კონსულტაცია გულისხმობს რთული ან სადავო საკითხების განხილვას ფირმაში ან ფირმის გარეთ სათანადო პროფესიულ დონეზე ისეთ პირებთან, რომლებსაც სპეციალიზებული ცოდნა და გამოცდილება აქვთ. გარემომ, რომელიც მხარს უჭერს კონსულტაციის მნიშვნელობასა და სარგებლიანობას და ხელს უწყობს გარიგების გუნდების კონსულტაციებს, შესაძლოა ხელი შეუწ-

17. ასს 220 (გადასინჯული), გ35-გ37 პუნქტები.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ყოს ისეთი კულტურის განმტკიცებასაც, რომელიც თვალსაჩინოს ხდის ხარისხის მიმართ ერთგულებას.

გ80. რთული ან სადავო საკითხები, რომელთა შესახებაც აუცილებელია კონსულტაციის გავლა, შესაძლოა ფირმის მიერ წინასწარ იყოს დადგენილი, ან გარიგების გუნდმა გამოავლინოს. გარდა ამისა, შესაძლოა ფირმას ზუსტად ჰქონდეს განსაზღვრული, როგორ უნდა მოხდეს გამოტანილი დასკვნების ურთიერთშეთანხმება და პრაქტიკაში რეალიზება.

გ81. კონსულტაციებთან დაკავშირებით გარიგების პარტნიორისთვის მოთხოვნებს მოიცავს ასს 220 (გადასინჯული)¹⁸.

აზრთა სხვადასხვაობა (იხ. 31(ე) პუნქტი)

გ82. ფირმას შეუძლია წახალისოს აზრთა სხვადასხვაობის გამოვლენა ადრეულ სტადიაზე და ზუსტად განსაზღვროს ნაბიჯები, რომლებიც უნდა გადაიდგას მათ განსახილველად და მოსაგვარებლად, მათ შორის, როგორ უნდა გადაიჭრას საკითხი, როგორ უნდა მოხდეს გამოტანილი დასკვნების პრაქტიკაში რეალიზება და სამუშაო დოკუმენტებში ასახვა. გარკვეულ გარემოებებში აზრთა სხვადასხვაობის გამომწვევი საკითხების გადაჭრა შესაძლებელია იქნება სხვა პრაქტიკოსთან, ფირმასთან, პროფესიულ ორგანიზაციასთან ან მარეგულირებელ ორგანოსთან კონსულტაციის გავლით.

გარიგების დოკუმენტაცია (იხ. 31(ვ) პუნქტი)

გ83. კანონმდებლობა ან პროფესიული სტანდარტები შესაძლოა ადგენდეს ზღვრულ ვადას, რომლისთვისაც უნდა დასრულდეს გარიგების საბოლოო ფაილების დაკომპლექტება კონკრეტული ტიპის გარიგებებისთვის. თუ კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს ამგვარ ვადას, მისი დადგენა ფირმას შეუძლია. აუდიტის ან მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად შესრულებული გარიგებებისთვის გარიგების საბოლოო ფაილის დაკომპლექტების დასრულების შესაფერისი ვადა, ჩვეულებრივ, არ უნდა აღემატებოდეს გარიგების ანგარიშის თარიღიდან 60 დღეს.

გ84. გარიგების დოკუმენტაციის შენახვა და წარმოება შესაძლოა მოიცავდეს შესაბამისი მონაცემებისა და ტექნოლოგიების უსაფრთხოების, მონაცემთა მთლიანობის, ხელმისაწვდომობისა და აღდგენილობის უზრუნველყოფას და ასევე სტ გამოყენებითი პროგრამების გამოყენებას. გარიგების დოკუმენტაციის მთლიანობა შეიძლება დაირ-

18. ასს 220 (გადასინჯული), 35-ე პუნქტი.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ღვეს, თუ უნებართვოდ ხდება მისი შეცვლა, რამის დამატება ან წაშლა, ან თუ დოკუმენტები მუდმივად იკარგება ან ნადგურდება.

გ85. კანონმდებლობა ან პროფესიული სტანდარტები შესაძლოა ადგენდეს გარიგების დოკუმენტაციის შენახვის პერიოდებს. თუ შენახვის პერიოდები დადგენილი არ არის, ფირმას შეუძლია ამის დადგენა შესრულებული გარიგებების სპეციფიკისა და ფირმის გარემოებების გათვალისწინებით, მათ შორის, იმის განსაზღვრა, აუცილებელია თუ არა გარიგების დოკუმენტაციაში ისეთი საკითხების ასახვა, რომლებიც მნიშვნელოვანი იქნება მომავალი გარიგებებისთვისაც. აუდიტის ან მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად შესრულებული გარიგებებისთვის, როგორც წესი, დოკუმენტაციის შენახვის პერიოდი უნდა იყოს არანაკლებ 5 წლისა გარიგების ანგარიშის (დასკვნის) თარიღიდან, ან ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღიდან (ჯგუფის აუდიტში), თუ ეს უკანასკნელი უფრო მომდევნო რიცხვით არის დათარიღებული.

რესურსები (იხ. 32-ე პუნქტი)

გ86. რესურსების კომპონენტის მიზნებისთვის რესურსები მოიცავს:

- ადამიანურ რესურსებს;
- ტექნოლოგიურ რესურსებს, მაგალითად, სტ გამოყენებით პროგრამებს;
- ინტელექტუალურ რესურსებს, მაგალითად, წერილობით პოლიტიკას ან პროცედურებს, მეთოდოლოგიას ან სახელმძღვანელოებს/ინსტრუქციებს.

ხარისხის მართვის სისტემისთვის ფინანსური რესურსების განხილვა-გათვალისწინებაც რელევანტურია, ვინაიდან ისინი აუცილებელია ფირმის ადამიანური, ტექნოლოგიური და ინტელექტუალური რესურსების მოსაპოვებლად, განსავითარებლად და შესანარჩუნებლად. იმის გათვალისწინებით, რომ ფინანსური რესურსების მართვასა და განაწილებაზე ფირმის ხელმძღვანელობა ახდენს ძლიერ გავლენას, ფინანსურ რესურსებსაც შეეხება მმართველობასა და ხელმძღვანელობასთან დაკავშირებული ხარისხის მიზნები, მაგალითად, ის მიზნები, რომლებიც ფინანსურ და საოპერაციო პრიორიტეტებს ეხება.

გ87. რესურსები შეიძლება იყოს ფირმის შიდა რესურსები ან გარედან – ფირმის ქსელიდან, ქსელის სხვა ფირმიდან ან მომსახურების პროვაიდერიდან იყოს მოპოვებული. რესურსები შესაძლოა გამოიყენებოდეს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში შეს-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

რულებულ სამუშაოებში ან გარიგებების შესრულებისას, ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირების ფარგლებში. ისეთი შემთხვევებისთვის, როდესაც რესურსი მოპოვებულია ფირმის ქსელიდან ან ქსელის სხვა ფირმიდან, 48-52-ე პუნქტებში განხილულია საპასუხო ზომები, რომლებიც ფირმას შემუშავებული და დანერგული უნდა ჰქონდეს ამ კომპონენტის მიზნების მისაღწევად.

ადამიანური რესურსები

პერსონალის დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება და პერსონალის კომპეტენცია და შესაძლებლობები (იხ. 32(ა) და 32(დ) პუნქტები)

გ88. კომპეტენცია არის პირის უნარი, შეასრულოს გარკვეული როლი, რაც არ გულისხმობს მხოლოდ პრინციპების, სტანდარტების, ცნებების, ფაქტებისა და პროცედურების ცოდნას; ეს ცნება გულისხმობს ტექნიკური კომპეტენციის, პროფესიული უნარების, პროფესიული ეთიკის, ღირებულებებისა და ქვევის ინტეგრაციასა და ერთობლივად გამოყენებას. კომპეტენციის განვითარება შესაძლებელია სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის, პროფესიული განათლების მიღებით, განგრძობითი პროფესიული განათლების მეშვეობით, პრაქტიკული სწავლებით, მუშაობის გამოცდილებით ან გარიგების გუნდის გამოცდილი წევრების მიერ ნაკლებად გამოცდილი წევრების ქოუჩინგით.

გ89. კომპეტენციასა და შესაძლებლობებთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შესაძლოა ადგენდეს კანონმდებლობა ან პროფესიული სტანდარტები, როგორცაა პროფესიული ლიცენზირების მოთხოვნები გარიგების პარტნიორებისთვის, მათ შორის, მოთხოვნები, რომლებიც ეხება მათ პროფესიულ განათლებასა და განგრძობით პროფესიულ განვითარებას.

გ90. *პერსონალის დაქირავებასთან, განვითარებასა და შენარჩუნებასთან დაკავშირებული პოლიტიკის ან პროცედურების მაგალითები:*

პოლიტიკა ან პროცედურები, რომლებიც ფირმის მიერ შემუშავებულია და დანერგულია პერსონალის დაქირავებასთან, განვითარებასა და შენარჩუნებასთან დაკავშირებით, შესაძლოა ეხებოდეს შემდეგ საკითხებს:

- ისეთი პირების დასაქმება, რომლებსაც აქვთ ან შეუძლიათ განვითარონ სათანადო კომპეტენცია;
- პრაქტიკული მომზადების (ტრენინგის) პროგრამები ემსახურება პერსონალის კომპეტენციის განვითარებასა და განგრძობით პროფესიულ ზრდას;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- შეფასების მექანიზმები, რომლებიც სათანადო ინტერვალებით გამოიყენება და მოიცავს პერსონალის კომპეტენციის სფეროებსა და მათი მუშაობის შედეგების ამსახველ სხვა მაჩვენებლებს;
- ანაზღაურებისა და დაწინაურების პოლიტიკა და სხვა წამახალისებელი საშუალებები მთელი პერსონალისთვის, მათ შორის, გარიგების პარტნიორებისა და იმ პირთათვის, რომლებიც დანიშნული არიან გარკვეული როლებისა და პასუხისმგებლობების შესასრულებლად ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით.

ხარისხის მიმართ პერსონალის ერთგულება, პერსონალის ანგარიშვალდებულება და ხარისხზე ვალდებულების აღიარება (იხ. 32(ბ) პუნქტი)

- გ91. დროული შეფასებები და საპასუხო რეაგირება ხელს უწყობს პერსონალის კომპეტენციის უწყვეტ განვითარებას. შესაძლებელია შეფასებისა და საპასუხო რეაგირებისთვის ნაკლებად ფორმალური მეთოდების გამოყენება, მაგალითად, ფირმებში, რომლებსაც მცირერიცხოვანი პერსონალი ჰყავს.
- გ92. პერსონალის მიერ დემონსტრირებული პოზიტიური ქმედებების ან საქციელის აღიარება შესაძლებელია სხვადასხვა მეთოდით, მაგალითად, მათი ანაზღაურებით, დაწინაურებით ან სხვა წამახალისებელი საშუალებებით. გარკვეულ გარემოებებში შესაძლებელია მიზანშეწონილი იყოს მარტივი ან არაფორმალური წამახალისებელი ზომების გამოყენება, რომლებიც არ ეყრდნობა ფულად ჯილდოებს.
- გ93. მეთოდი, რომლის მეშვეობითაც ფირმა პასუხისმგებლობას აკისრებს პერსონალს ისეთ ქმედებებზე ან საქციელზე, რომლებიც უარყოფითად აისახება ხარისხზე, მაგალითად, როდესაც პირი ვერ წარმოაჩენს თავისი როლის შესასრულებლად და ფირმის საპასუხო ზომების საჭიროებისამებრ გატარებისთვის აუცილებელი ხარისხის მიმართ ერთგულებას, არ ზრუნავს კომპეტენციის განვითარებასა და შენარჩუნებაზე, შესაძლოა დამოკიდებული იყოს კონკრეტული ქმედებისა და საქციელის ხასიათზე, მათ შორის, მის სერიოზულობასა და გამეორების სიხშირეზე. როდესაც პერსონალი ისეთ ქმედებებს ან საქციელს წარმოაჩენს, რომლებიც უარყოფითად აისახება ხარისხზე, ფირმას შეუძლია მაგალითად:

ხარისხის მართვა ფორმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- პერსონალის პრაქტიკული წვრთნის ორგანიზება ან მათი პროფესიული განვითარებისთვის სხვა საშუალებების გამოყენება;
- შესაბამისი პირის შეფასებაზე, ანაზღაურებაზე, დაწინაურებაზე ან სხვა სახის წამახალისებელ საშუალებებზე მოცემული საკითხის გავლენის განხილვა; და
- აუცილებლობის შემთხვევაში, დისციპლინარული ზომების გატარება.

გარე წყაროებიდან მოწვეული პირები (იხ. 32(გ) პუნქტი)

გ94. პროფესიული სტანდარტები შესაძლოა მოიცავდეს გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობას სათანადო რესურსების უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით. მაგალითად, ასს 220 (გადასინჯული)¹⁹ განსაზღვრავს გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობას იმასთან დაკავშირებით, რომ მან უნდა დაადგინოს, გამოყოფილია თუ არა კონკრეტული გარიგების შესასრულებლად საჭირო საკმარისი და სათანადო რესურსები ფორმის პოლიტიკის ან პროცედურების შესაბამისად ან გარიგების გუნდისთვის დროულად გახდება თუ არა ხელმისაწვდომი ამგვარი რესურსები.

გარიგების გუნდის წევრების დანიშვნა თითოეული გარიგებისთვის (იხ. 32(დ) პუნქტი)

გ95. გარიგების გუნდის წევრები შესაძლოა დანიშნოს:

- ფირმამ, მათ შორის, დანიშნოს მომსახურების ცენტრის პერსონალი ფირმაში;
- ფირმის ქსელმა ან ქსელის სხვა ფირმამ, როდესაც ფირმა ფირმის ქსელში ან ქსელის სხვა ფირმაში მომუშავე პირებს იყენებს გარიგებასთან დაკავშირებით პროცედურების ჩასატარებლად (მაგ., კომპონენტის აუდიტორი ან ქსელის ან ქსელის სხვა ფირმის მომსახურების ცენტრი);
- მომსახურების პროვაიდერმა, როდესაც ფირმა იყენებს მომსახურების პროვაიდერთან მომუშავე პირებს გარიგებასთან დაკავშირებით პროცედურების ჩასატარებლად (მაგ., კომპონენტის აუდიტორი ფირმიდან, რომელიც არ მიეკუთვნება ფირმის ქსელს).

19. ასს 220 (გადასინჯული), 25-ე პუნქტი.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გ96. ასს 220 (გადასინჯული)²⁰ განსაზღვრავს გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობას იმასთან დაკავშირებით, რომ მან უნდა დაადგინოს, რომ გარიგების გუნდის წევრებს, აუდიტორის გარე ექსპერტებსა და შიდა აუდიტორებს, რომლებიც გარიგების გუნდს უშუალო დახმარებას უწევენ, მაგრამ არ არიან გუნდის წევრები, ერთობლივად გააჩნიათ მოცემული გარიგების შესასრულებლად აუცილებელი სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, მათ შორის, საკმარისი დრო. ასს 600-ში (გადასინჯული)²¹ უფრო განვრცობილია ეს საკითხი, კერძოდ, ახსნილია, როგორ უნდა მოხდეს ასს 220-ის (გადასინჯული) გამოყენება ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში. გარიგების გუნდის წევრების კომპეტენციისა და შესაძლებლობების უზრუნველსაყოფად ფირმის მიერ განსაზღვრული და გატარებული საპასუხო ზომები შესაძლოა მოიცავდეს ისეთ პოლიტიკას ან პროცედურებს, რომლებიც ეხება:

- ინფორმაციას, რომლის მოპოვება შეუძლია გარიგების პარტნიორს და ფაქტორებს, რომლებიც უნდა განიხილოს იმის დასადგენად, კონკრეტული გარიგების შესასრულებლად დანიშნულ გარიგების გუნდის წევრებს, მათ შორის, წევრებს, რომლებიც ფირმის ქსელის, ქსელის სხვა ფირმის ან მომსახურების პროვაიდერის მიერ არიან დანიშნულები, გააჩნიათ მოცემული გარიგების შესრულებისთვის აუცილებელი კომპეტენცია და შესაძლებლობები;
- გარიგების გუნდის წევრების კომპეტენციისა და შესაძლებლობებთან დაკავშირებული პრობლემების გადაჭრის გზებს, კერძოდ იმ პირების, რომლებიც ფირმის ქსელის, ქსელის სხვა ფირმის ან მომსახურების პროვაიდერის მიერ არიან დანიშნულები.

გ97. 48-52-ე პუნქტების მოთხოვნები ისეთ შემთხვევებსაც ეხება, როდესაც გარიგებაში გამოიყენება ფირმის ქსელში ან ქსელის სხვა ფირმაში მომუშავე პირები, მათ შორის, კომპონენტის აუდიტორები (მაგალითად, იხ. პუნქტი გ179).

ტექნოლოგიური რესურსები (იხ. 32(ვ) პუნქტი)

გ98. ტექნოლოგიური რესურსები, რომლებიც, როგორც წესი, სტ გამოყენებითი პროგრამებია, ფირმის სტ გარემოს ნაწილია. ფირმის სტ

20. ასს 220 (გადასინჯული), 26-ე პუნქტი.

21. ასს 600 (გადასინჯული) – „სპეციფიკური საკითხები – ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი (კომპონენტის აუდიტორების სამუშაოს ჩათვლით)“, 26-ე პუნქტი.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გარემო ასევე მოიცავს დამხმარე სტ ინფრასტრუქტურას, სტ პროცესებს და ამ პროცესებში მონაწილე ადამიანურ რესურსებს:

- სტ გამოყენებითი პროგრამა არის პროგრამა ან პროგრამების ნაკრები, რომელიც განკუთვნილია გარკვეული ფუნქციის შესასრულებლად უშუალოდ მომხმარებლისთვის ან, ზოგ შემთხვევაში, სხვა გამოყენებითი პროგრამისთვის;
- სტ ინფრასტრუქტურა შედგება სტ ქსელისგან, ოპერატიული სისტემებისგან, მონაცემთა ბაზებისა და მასთან დაკავშირებული აპარატურული და პროგრამული უზრუნველყოფისგან;
- სტ პროცესები არის ფირმის პროცესები, რომლებიც განკუთვნილია სტ გარემოსთან წვდომის, პროგრამის ცვლილებების ან სტ გარემოს ცვლილებების მართვისთვის, ასევე სტ ოპერაციების მართვისთვის, რაც მოიცავს სტ გარემოს მონიტორინგსაც.

გ99. ტექნოლოგიური რესურსი შეიძლება მრავალ მიზანს ემსახუროდეს ფირმაში და ზოგიერთი მათგანი შესაძლოა დაკავშირებული არ იყოს ხარისხის მართვის სისტემასთან. წინამდებარე ხმსს-ის მიზნებისთვის შესაფერისია შემდეგი ტექნოლოგიური რესურსები:

- ტექნოლოგიური რესურსები, რომლებიც უშუალოდ გამოიყენება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შექმნის, დანერგვის ან ფუნქციონირების პროცესში;
- ტექნოლოგიური რესურსები, რომლებსაც უშუალოდ გარიგების გუნდები იყენებენ გარიგების შესრულებისას; და
- ტექნოლოგიური რესურსები, რომლებსაც არსებითი მნიშვნელობა აქვს ზემოთ ჩამოთვლილი ელემენტების ეფექტიანი მუშაობის უზრუნველსაყოფად, მაგალითად, სტ გამოყენებით პროგრამებთან დაკავშირებით – სტ ინფრასტრუქტურა და სტ პროცესები, რომლებიც ხელს უწყობს სტ გამოყენებითი პროგრამების მუშაობას.

გრადაციის საილუსტრაციო მაგალითები იმის შესახებ, როგორ შეიძლება განსხვავდებოდეს წინამდებარე ხმსს-ის მიზნებისთვის შესაფერისი ტექნოლოგიური რესურსები

- ნაკლებად რთულ ფირმაში ტექნოლოგიური რესურსები შესაძლოა მოიცავდეს მომსახურების პროვაიდერისგან შეძენილ კომერციულ სტ გამოყენებით პროგრამას, რომელსაც გარიგების გუნდები იყენებენ. სტანდარტის მიზნებისთვის

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

შესაძლოა რელიევანტური იყოს სტ პროცესებიც, რომლებიც ხელს უწყობს სტ გამოყენებითი პროგრამის მუშაობას, თუმცა ეს პროცესები შესაძლოა მარტივი იყოს (მაგ., პროცესები, რომლებიც განკუთვნილია სტ გამოყენებითი პროგრამის ავტორიზებული წვდომისა და განახლების უზრუნველყოფად);

- უფრო რთულ ფირმაში შესაძლოა უფრო რთული იყოს ტექნოლოგიური რესურსებიც და მოიცავდეს:
 - მრავალ სტ გამოყენებით პროგრამას, მათ შორის, შეკვეთით ან ფირმის ქსელის მიერ შექმნილ პროგრამებს, როგორცაა:
 - სტ გამოყენებითი პროგრამები, რომლებსაც იყენებენ გარიგების გუნდები (მაგ., გარიგების პროგრამული უზრუნველყოფა და აუდიტის ავტომატიზებული ინსტრუმენტები);
 - ფირმის მიერ შექმნილი სტ გამოყენებითი პროგრამები, რომლებსაც ფირმა იყენებს ხარისხის მართვის სისტემის გარკვეული ასპექტების მართვისთვის (მაგ., დამოუკიდებლობის მოთხოვნების ან გარიგებებში პერსონალის დანიშვნის მონიტორინგისთვის განკუთვნილი სტ გამოყენებითი პროგრამები);
 - სტ პროცესები, რომლებიც ხელს უწყობს ამ სტ გამოყენებითი პროგრამების მუშაობას, მათ შორის, პირები, რომლებიც პასუხს აგებენ სტ ინფრასტრუქტურისა და სტ პროცესების მართვაზე, ასევე სტ გამოყენებითი პროგრამების პროგრამული ცვლილებების მართვისთვის განკუთვნილი ფირმის პროცესები.

100. სტ გამოყენებითი პროგრამის შექმნის, შექმნის, დანერგვისა და მისი ექსპლუატაციისას ფირმას შეუძლია შემდეგი საკითხების გათვალისწინება:

- სისტემაში შემავალი მონაცემები სრულყოფილი და სათანადოა თუ არა;
- დაცულია თუ არა მონაცემების კონფიდენციალურობა;
- სტ გამოყენებითი პროგრამა ისე მუშაობს თუ არა, როგორც დაგეგმილი იყო და აღწევს თუ არა იმ მიზანს, რომლისთვისაც განკუთვნილი იყო;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- სტ გამოყენებითი პროგრამის გამომავალი ინფორმაციით მიიღწევა თუ არა მიზანი, რომლისთვისაც იგი უნდა გამოიყენონ;
- ადეკვატურია თუ არა სტ საერთო კონტროლის პროცედურები, რომლებიც აუცილებელია სტ გამოყენებითი პროგრამის უწყვეტი მუშაობის უზრუნველსაყოფად იმგვარად, როგორც დაგეგმილი იყო;
- საჭიროა თუ არა სპეციალიზებული უნარები სტ გამოყენებითი პროგრამის ეფექტიანად გამოყენების უზრუნველსაყოფად, მათ შორის, იმ პირთა სწავლება რომლებიც ამ პროგრამას გამოიყენებენ;
- საჭიროა თუ არა სპეციალური პროცედურების შემუშავება იმის დასადგენად, როგორ მუშაობს სტ გამოყენებითი პროგრამა.

გ101. ფირმას შეუძლია სპეციალურად აკრძალოს სტ გამოყენებითი პროგრამების ან მათი გარკვეული ფუნქციების გამოყენება გარკვეულ დრომდე, სანამ არ დადგინდება, რომ ისინი სათანადოდ მუშაობს და არ დამტკიცდება, რომ შესაძლებელია მათი გამოყენება ფირმაში. მეორე მხრივ, ფირმას შეუძლია ისეთი გარემოებისთვის განკუთვნილი პოლიტიკის ან პროცედურების შემოღება, როდესაც გარიგების გუნდი იყენებს სტ გამოყენებით პროგრამას, რომელიც ფირმას არ დაუმტკიცებია. ამგვარი პოლიტიკა ან პროცედურები შესაძლოა გარიგების გუნდს ავალდებულებდეს, რომ, გ100 პუნქტში აღწერილი საკითხების გათვალისწინებით, სტ გამოყენებითი პროგრამის გარიგებაში გამოყენებამდე დაადგინოს, გამოსაყენებლად შესაფერისია თუ არა მოცემული პროგრამა. ასს 220-ში (გადასინჯული)²² განხილულია გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობები, რომლებიც დაკავშირებულია გარიგების რესურსებთან.

ინტელექტუალური რესურსები (იხ. 32(ზ) პუნქტი)

გ102. ინტელექტუალური რესურსები მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც ფირმა იყენებს ხარისხის მართვის სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად და გარიგებების შესრულებაში ერთგვაროვნების მისაღწევად.

22. ასს 220 (გადასინჯული), 25-28-ე პუნქტები.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ინტელექტუალური რესურსების მაგალითები:

წერილობითი დამტკიცებული პოლიტიკა ან პროცედურები, მეთოდოლოგია, დარგის ან განსახილველი საგნისთვის შესაფერისი სპეციალური სახელმძღვანელოები/ინსტრუქციები, ბუღალტრული აღრიცხვის სახელმძღვანელოები, სტანდარტული დოკუმენტაცია ან ინფორმაციის წყაროებთან წვდომა (მაგ., ვებგვერდების გამოწერა, სადაც დეტალური ინფორმაცია მოცემული სუბიექტების შესახებ ან სხვა ინფორმაცია, რომლებიც გარიგებების შესრულებისას გამოიყენება, როგორც წესი.

გ103. შესაძლებელია, რომ ინტელექტუალური რესურსები ხელმისაწვდომი იყოს ტექნოლოგიური რესურსების მეშვეობით, მაგალითად, ფირმის მეთოდოლოგია შეიძლება ინტეგრირებული იყოს კონკრეტულ სტ გამოყენებით პროგრამაში, რომელიც ხელს უწყობს გარიგების დაგეგმვასა და შესრულებას.

ტექნოლოგიური და ინტელექტუალური რესურსების გამოყენება
(იხ. 32(ვ)-32(ზ) პუნქტები)

გ104. ფირმას შეუძლია დააწესოს ტექნოლოგიური და ინტელექტუალური რესურსების გამოყენებასთან დაკავშირებული პოლიტიკა ან პროცედურები. ამგვარი პოლიტიკა ან პროცედურები შესაძლოა:

- მოითხოვდეს გარკვეული სტ გამოყენებითი პროგრამების ან ინტელექტუალური რესურსების გამოყენებას გარიგებების შესრულებისას ან გარიგების სხვა ასპექტებთან დაკავშირებით, მაგალითად, გარიგების ფაილის დასაარქივებლად;
- ზუსტად განსაზღვრავდეს იმ პირთა კვალიფიკაციას ან გამოცდილებას, რომლებმაც უნდა გამოიყენონ კონკრეტული რესურსი, მათ შორის, ექსპერტის დახმარების ან სწავლების საჭიროებას. მაგალითად, ფირმას შეუძლია განსაზღვროს იმ სტ გამოყენებითი პროგრამის გამოყენებისთვის აუცილებელი კვალიფიკაცია ან გამოცდილება, რომელიც ანალიზებს მონაცემებს, იმის გათვალისწინებით, რომ ანალიზის შედეგების ინტერპრეტაციისთვის შესაძლოა აუცილებელი გახდეს სპეციალიზებული უნარები;
- ადგენდეს პასუხისმგებლობას გარიგების პარტნიორისთვის, ტექნოლოგიური და ინტელექტუალური რესურსების გამოყენებასთან დაკავშირებით;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ადგენდეს, როგორ უნდა მოხდეს ტექნოლოგიური ან ინტელექტუალური რესურსების გამოყენება, მათ შორის, ცალკეულმა პირებმა როგორ უნდა განახორციელონ ურთიერთქმედება სტ გამოყენებით პროგრამასთან ან როგორ უნდა გამოიყენონ ინტელექტუალური რესურსი, ასევე მხარდაჭერის ან დახმარების ხელმისაწვდომობას ტექნოლოგიური ან ინტელექტუალური რესურსის გამოყენებისას.

მომსახურების პროვაიდერები (იხ. პუნქტები 16(ქ) და 32(თ))

გ105. გარკვეულ გარემოებებში ფირმას შეუძლია გამოიყენოს მომსახურების პროვაიდერის მიერ მოწოდებული რესურსები, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, თუ ფირმას არა აქვს სათანადო რესურსებზე წვდომის შესაძლებლობა ფირმის ფარგლებში. თუმცა, იმის მიუხედავად, ფირმა იყენებს თუ არა მომსახურების პროვაიდერის რესურსებს, მაინც ფირმა რჩება პასუხისმგებელი ხარისხის მართვის სისტემაზე.

მომსახურების პროვაიდერისგან მიღებული რესურსების მაგალითები:

- პირები, რომლებიც დაქირავებულები არიან ფირმის მონიტორინგის პროცედურების ან გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩასატარებლად ან ტექნიკურ საკითხებზე კონსულტაციის გასაწევად;
- კომერციული სტ გამოყენებითი პროგრამა, რომელიც გამოიყენება აუდიტის ჩასატარებლად;
- პირები, რომლებიც ფირმის გარიგებებთან დაკავშირებით პროცედურებს ასრულებენ, მაგალითად, კომპონენტის აუდიტორები, მოწვეულები სხვა ფირმებიდან, რომლებიც არ განეკუთვნება ფირმის ქსელს, ან პირები, რომლებიც დაქირავებულია შორეულ ობიექტებზე მარაგების ინვენტარიზაციაზე დასასწრებად;
- აუდიტორის გარე ექსპერტი, რომელსაც ფირმა იყენებს აუდიტის მტკიცებულებების მოპოვებაში გარიგების გუნდის წევრების დასახმარებლად.

გ106. ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასებისას ფირმას ევალება, ნათელი წარმოდგენა შეიქმნას ისეთი პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებების ან აკრძალვების შესახებ, რომლებიც უარყოფით გავლენას ახდენს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე, რაც

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

მოიცავს ასევე მომსახურების პროვაიდერებთან დაკავშირებულ პირობებს, მოვლენებს, გარემოებებს, ქმედებებს ან აკრძალვებს. ამასთან დაკავშირებით ფირმას შეუძლია გაითვალისწინოს მომსახურების პროვაიდერების მიერ მოწოდებული რესურსების ხასიათი, როგორ და რა დონეზე გამოიყენებს მათ ფირმა და იმ მომსახურების პროვაიდერების საერთო მახასიათებლები, რომლებსაც ფირმა იყენებს (მაგ., როდესაც ფირმა სხვა პროფესიული მომსახურებისთვის სხვადასხვა ტიპის ფირმას იყენებს), რათა გამოავლინოს და შეაფასოს ამგვარი რესურსების გამოყენებასთან დაკავშირებული ხარისხის რისკები.

გ107. იმის დასადგენად, მომსახურების პროვაიდერისგან მიღებული რესურსი შესაფერისია თუ არა ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებაში გამოყენებისთვის, ფირმას მომსახურების პროვაიდერებისა და მათ მიერ მოწოდებული რესურსების შესახებ ინფორმაციის მოპოვება შეუძლია სხვადასხვა წყაროდან. ამასთან დაკავშირებით ფირმას შეუძლია შემდეგი საკითხების გათვალისწინება:

- შესაბამისი ხარისხის მიზანი და ხარისხის რისკები. მაგალითად, მომსახურების პროვაიდერისგან მეთოდოლოგიის მიღების შემთხვევაში, შესაძლოა წარმოიშვას 32 (ზ) პუნქტში მითითებულ ხარისხის მიზანთან დაკავშირებული ხარისხის რისკები, როგორცაა ხარისხის რისკი იმისა, რომ მომსახურების პროვაიდერს მეთოდოლოგია არ ექნება განახლებული პროფესიულ სტანდარტებში ან შესაფერის საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელ მოთხოვნებში შესული ცვლილებების გასათვალისწინებლად;
- რესურსების ხასიათი და მოცულობა და მომსახურების პირობები (მაგ., სტ გამოყენებითი პროგრამისთვის – რამდენად ხშირად განახლებენ მას, სტ გამოყენებითი პროგრამის გამოყენებასთან დაკავშირებული შეზღუდვები და მომსახურების პროვაიდერი როგორ უზრუნველყოფს მონაცემების კონფიდენციალურობას);
- რა მასშტაბით გამოიყენება კონკრეტული რესურსი ფირმაში, როგორ გამოიყენებს ფირმა რესურსს და შესაფერისია თუ არა ეს რესურსი ამ მიზნისთვის;
- ფირმის მიზნების შესაფერისად რესურსის მოდიფიკაციის ხარისხი;
- ფირმის მიერ მომსახურების პროვაიდერის გამოყენება წინათ;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- მომსახურების პროვაიდერის გამოცდილება კონკრეტულ დარგში და მისი რეპუტაცია ბაზარზე.

გ108. ფირმას შესაძლოა პასუხისმგებლობა ეკისრებოდეს შემდგომ ქმედებებზე მომსახურების პროვაიდერისგან მიღებული რესურსის გამოყენებასთან დაკავშირებით, რათა რესურსი ეფექტიანად ფუნქციონირებდეს. მაგალითად, ფირმას შესაძლოა დასჭირდეს ინფორმაციის მიწოდება მომსახურების პროვაიდერისთვის იმისათვის, რომ რესურსი ეფექტიანად ფუნქციონირებდეს, ან სტ გამოყენებით პროგრამასთან დაკავშირებით – ფირმას შესაძლოა ესაჭიროებოდეს შესაბამისი საკუთარი სტ ინფრასტრუქტურისა და სტ პროცესების არსებობა.

ინფორმაცია და კომუნიკაცია (იხ. 33-ე პუნქტი)

გ109. საზოგადოდ, ინფორმაციის მოპოვება, შექმნა ან გადაცემა უწყვეტი პროცესია, რომელშიც ჩართულია მთელი პერსონალი და მოიცავს როგორც ფირმის შიდა, ისე გარე ინფორმაციას. ინფორმაცია და კომუნიკაცია ხარისხის მართვის სისტემის ყველა კომპონენტთან არის დაკავშირებული.

ფირმის საინფორმაციო სისტემა (იხ. 33(ა) პუნქტი)

გ110. საიმედო და რელევანტური ინფორმაცია მოიცავს სწორ, სრულყოფილ, დროულ და ვალიდურ ინფორმაციას, რათა ფირმამ უზრუნველყოს ხარისხის მართვის სისტემის სათანადო ფუნქციონირება და ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილებების გამყარება.

გ111. საინფორმაციო სისტემა შესაძლოა ითვალისწინებდეს სტ სახელმძღვანელოს ან ელემენტების გამოყენებას, რაც გავლენას ახდენს ინფორმაციის დასადგენად, შესაგროვებლად, დასამუშავებლად, შესანახად და გადასაცემად გამოყენებულ საშუალებებზე. ინფორმაციის დასადგენად, შესაგროვებლად, დასამუშავებლად, შესანახად და გადასაცემად განკუთვნილი პროცედურები შესაძლოა ტარდებოდეს სტ გამოყენებითი პროგრამების მეშვეობით, ხოლო ზოგ შემთხვევაში ეს პროცედურები შეიძლება ინტეგრირებული იყოს სხვა კომპონენტებისთვის განკუთვნილ ფირმის საპასუხო ზომებში. გარდა ამისა, შესაძლებელია ციფრული ჩანაწერების ჩანაცვლება ან შევსება ფიზიკური ჩანაწერებით.

გრადაციის საილუსტრაციო მაგალითი იმის შესახებ, როგორ შეიძლება იყოს ორგანიზებული საინფორმაციო სისტემა ნაკლებად რთულ ფირმაში

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ნაკლებად რთულ ფირმებში, სადაც მცირერიცხოვანი პერსონალია დასაქმებული და ხელმძღვანელობა უშუალოდ მონაწილეობს ფირმის საქმიანობაში, შესაძლოა აუცილებელი არ იყოს სკრუპულოზური პოლიტიკისა და პროცედურების არსებობა, რომლებიც განსაზღვრავს ინფორმაციის დადგენის, შეგროვების, დამუშავებისა და შენახვის წესებს.

კომუნიკაცია ფირმის ფარგლებში (იხ. პუნქტები 33(ბ) და 33(გ))

გ112. შესაძლოა ფირმა აღიარებდეს და საკომუნიკაციო არხების მეშვეობით განამტკიცებდეს პერსონალისა და გარიგების გუნდების პასუხისმგებლობას ინფორმაციის გაცვლაზე ფირმასთან და ერთმანეთთან, ფირმის ფარგლებში კომუნიკაციის პროცესის ხელშეწყობის მიზნით.

ფირმას, პერსონალსა და გარიგების გუნდებს შორის კომუნიკაციის მაგალითები

- ფირმა აცნობებს პერსონალს და გარიგების გუნდებს, რომ მათ პასუხისმგებლობა აკისრიათ ფირმის საპასუხო ზომების პრაქტიკაში რეალიზებაზე;
- ფირმა პერსონალს და გარიგების გუნდებს აცნობებს ხარისხის მართვის სისტემის ცვლილებების შესახებ, თუ ცვლილებები დაკავშირებულია მათ პასუხისმგებლობასთან და პერსონალს და გარიგების გუნდებს მყისიერი და სათანადო ზომების გატარების საშუალებას აძლევს თავიანთი პასუხისმგებლობების შესაბამისად;
- ფირმა დათანხმებისა და გაგრძელების პროცესის შედეგად მოპოვებულ ინფორმაციას აწვდის გარიგების გუნდებს გარიგებების დაგეგმვისა და შესრულების ეტაპებზე;
- გარიგების გუნდები ფირმას აწვდიან ინფორმაციას:
 - დამკვეთის შესახებ, რომელიც მოიპოვეს გარიგების შესრულების პროცესში და რომელიც ცნობილი რომ ყოფილიყო მანამ, სანამ გადაწყვეტილებას მიიღებდნენ დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გაგრძელების შესახებ, შესაძლოა ფირმას უარი განეცხადებინა დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტული გარიგების შესრულებაზე;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ფირმის საპასუხო ზომების მუშაობის შესახებ (მაგ., საკითხები, რომლებიც ეხება გარიგებებში პერსონალის დანიშნისთვის განკუთვნილ ფირმის პროცესებს), რაც, ზოგ შემთხვევაში, შესაძლოა ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ნაკლოვანებაზე მიმანიშნებელი იყოს;
- გარიგების გუნდები ინფორმაციას აწვდიან გარიგების ხარისხის მიმოხილველს ან პირს, რომელიც კონსულტაციას უწევს მათ;
- ჯგუფის აუდიტში, ჯგუფის აუდიტორი კომპონენტის აუდიტორებს აწვდის ინფორმაციას შესაფერისი საკითხების შესახებ, ფირმის პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად, მათ შორის, ისეთი საკითხების შესახებ, რომლებიც დაკავშირებულია ცალკეული გარიგების დონეზე ხარისხის მართვასთან;
- პირ(ებ)ი, რომელსაც (რომლებსაც) ოპერატიული პასუხისმგებლობა აკისრია(თ) დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულებაზე, შესაფერისი პერსონალსა და გარიგების გუნდებს ინფორმაციას აწვდის (აწვდიან) დამოუკიდებლობის მოთხოვნებში შესული ცვლილებებისა და ამგვარ ცვლილებებთან დაკავშირებულ ფირმის პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ.

კომუნიკაცია გარე მხარეებთან

კომუნიკაცია ფირმის ქსელთან ან ფირმის ქსელის ფარგლებში და მომსახურების პროვაიდერებთან (იხ. 33(დ) (i) პუნქტი)

გ113. გარდა იმისა, რომ ფირმა ინფორმაციას აწვდის თავის ქსელს, ან ქსელის ფარგლებში სხვა სტრუქტურებს ან მომსახურების პროვაიდერს, ფირმას შესაძლო თვითონაც დასჭირდეს ინფორმაციის მოპოვება ქსელიდან, ქსელის რომელიმე ფირმიდან ან მომსახურების პროვაიდერიდან, რომელიც მას დაეხმარება ხარისხის მართვის სისტემის შექმნაში, დანერგვასა და ფუნქციონირების უზრუნველყოფაში.

ფირმის მიერ თავისი ქსელის ფარგლებში მოპოვებული ინფორმაციის მაგალითი

ფირმა თავისი ქსელიდან ან ქსელის სხვა ფირმებიდან ინფორმაციას მოიპოვებს ქსელის სხვა ფირმების დამკვეთების შესახებ, როდესაც ამ ფირმასაც ეხება დამოუკიდებლობის მოთხოვნები.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

კომუნიკაცია სხვებთან, ფირმის გარეთ (იხ. 33(დ) (ii) პუნქტი)

გ114. ისეთი შემთხვევების მაგალითები, როდესაც კანონმდებლობა ან პროფესიული სტანდარტები ფირმას ავალდებულებს ინფორმაციის მიწოდებას გარე მხარეებისთვის

- ფირმისთვის ცნობილი ხდება, რომ დამკვეთმა დაარღვია კანონმდებლობა და სათანადო ეთიკური მოთხოვნები ავალდებულებს მას, რომ კანონმდებლობის დარღვევების შესახებ ანგარიში წარუდგინოს დამკვეთი სუბიექტის გარე სათანადო უფლებამოსილ ორგანოს, ან განიხილოს, ამგვარი ანგარიშის წარდგენა არის თუ არა მიზანშეწონილი ქმედება მოცემულ გარემოებებში;
- კანონმდებლობა ფირმას ავალდებულებს გამჭვირვალობის ანგარიშის გამოქვეყნებას და ადგენს იმ ინფორმაციის ხასიათს, რომლის ჩართვაც სავალდებულოა გამჭვირვალობის ანგარიშში;
- ფასიანი ქაღალდების მარეგულირებელი კანონმდებლობა ფირმას ავალდებულებს გარკვეული საკითხების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებლობის პირებისთვის

გ115. ზოგ შემთხვევაში კანონმდებლობა შესაძლოა ფირმას უკრძალავდეს ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მიწოდებას გარე მხარეებისთვის.

ისეთი შემთხვევების მაგალითები, როდესაც ფირმას ეკრძალება ინფორმაციის მიწოდება გარე მხარეებისთვის

- მონაცემთა დაცვის ან გასაიდუმლოების შესახებ კანონმდებლობა კრძალავს გარკვეული ინფორმაციის გამხელას; და
- კანონმდებლობა ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნები მოიცავს დებულებებს, რომლებიც ეხება კონფიდენციალურობის მოვალეობას.

დადგენილი საპასუხო ზომები (იხ. 34-ე პუნქტი)

გ116. დადგენილი საპასუხო ზომები შესაძლოა ეხებოდეს ხარისხის რამდენიმე რისკს, რომლებიც, თავის მხრივ, დაკავშირებული იქნება ერთზე მეტ ხარისხის მიზანთან სხვადასხვა კომპონენტის ფარგლებში. მაგალითად, საჩივრებისა და ბრალდებებისთვის დადგენილი პოლიტიკა ან პროცედურები შესაძლოა ეხებოდეს რესუ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

რსების კომპონენტის ხარისხის მიზნებთან (მაგ., პერსონალის ერთგულება ხარისხის მიმართ) დაკავშირებულ ხარისხის რისკებს, სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს, ასევე მმართველობასა და ხელმძღვანელობას. მხოლოდ დადგენილი საპასუხო ზომები, თავისთავად, საკმარისი არ არის ხარისხის მართვის სისტემის მიზნების მისაღწევად.

სათანადო ეთიკური მოთხოვნები (იხ. 34(ა) პუნქტი)

გ117. სათანადო ეთიკური მოთხოვნები შესაძლოა მოიცავდეს დებულებებს, რომლებიც ეხება საფრთხეების გამოვლენას და შეფასებას და მათზე რეაგირების მიდგომას. მაგალითად, ბესსს-ის კოდექსი²³ ამ მიზნისთვის ქმნის კონცეპტუალურ მიდგომას და კონცეპტუალური მიდგომის გამოყენებისას მოითხოვება, რომ ფირმამ გამოიყენოს გონიერი და ინფორმირებული მესამე მხარის ტესტი.

გ118. სათანადო ეთიკური მოთხოვნები შესაძლოა ფირმისთვის ადგენდეს დარღვევაზე რეაგირებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს. მაგალითად, ბესსს-ის კოდექსი²⁴ შეიცავს ფირმისთვის მოთხოვნებს ისეთი შემთხვევისთვის, როდესაც ბესსს-ის კოდექსი ირღვევა, ასევე დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების დარღვევასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, რომლებიც მოიცავს გარე მხარეებისთვის ინფორმირების მოთხოვნებსაც.

გ119. სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დარღვევასთან დაკავშირებით ფირმას შეუძლია, მაგალითად, შემდეგი საკითხების გათვალისწინება:

- სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დარღვევის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება შესაფერისი პერსონალისთვის;
- მნიშვნელოვანი დარღვევისა და სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დაცვაზე მისი გავლენის შეფასება;
- ზომები, რომელიც უნდა გატარდეს დარღვევის შედეგების დამაკმაყოფილებლად მოსაგვარებლად, მათ შორის, იმისთვის, რომ შეძლებისდაგვარად სწრაფად გატარდეს ამგვარი ზომები;
- იმის დადგენა, უნდა მიეწოდოს თუ არა დარღვევის შესახებ ანგარიში გარე მხარეებს, როგორცაა სუბიექტის მეთვალ-

23. ბესსს-ის კოდექსი, 120-ე განყოფილება.

24. ბესსს-ის კოდექსი, პუნქტები: მ100.8, მ400.80-მ400.89 და მ900.50-მ900.55.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები, რომლებთანაც დაკავშირებულია დარღვევა ან გარე საზედამხედველო ორგანო; და

- იმ პირ(ებ)ის მიმართ გასატარებელი სათანადო ზომების განსაზღვრა, რომელიც (რომლებიც) პასუხს აგებს (აგებენ) მოცემულ დარღვევაზე.

საჩივრები და ბრალდებები (იხ. 34(გ) პუნქტი)

გ120. საჩივრებსა და ბრალდებებთან დაკავშირებული პოლიტიკის ან პროცედურების დადგენა შესაძლოა ფირმას დაეხმაროს გარიგების შესახებ ისეთი ანგარიშების გაცემის თავიდან აცილებაში, რომელიც არ არის ადეკვატური. ეს ფირმას შესაძლოა დაეხმაროს ასევე:

- იმ პირთა, მათ შორის, ფირმის ხელმძღვანელი პირების გამოვლენასა და მათ მიმართ სათანადო ზომების გატარებაში, რომლებიც არ მოქმედებენ ან არ იქცევიან ისე, რომ წარმოაჩინონ ხარისხის მიმართ თავიანთი ერთგულება და განამტკიცონ ხარისხის მიმართ ფირმის ერთგულება; ან
- ხარისხის მართვის სისტემაში არსებული ნაკლოვანებების გამოვლენაში.

გ121. საჩივრები და ბრალდებები შეიძლება მოდიოდეს პერსონალისგან ან ფირმის გარე მხარეებისგან (მაგ., დამკვეთები, კომპონენტის აუდიტორები ან ფირმის ქსელში მომუშავე პირები).

ინფორმაცია, რომელიც ცნობილი გახდება დამკვეთთან ურთიერთობის დამყარებაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების ან გაგრძელების გადაწყვეტილების შემდეგ (იხ. 34(დ) პუნქტი)

გ122. ინფორმაცია, რომელიც ცნობილი გახდება მას შემდეგ, რაც ჩატარდება დამკვეთთან ურთიერთობის დამყარებაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების ან გაგრძელების პროცედურები, შესაძლოა:

- არსებობდა იმ დროს, როდესაც ფირმამ გადაწყვეტილება მიიღო დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების ან გაგრძელების შესახებ, მაგრამ ფირმისთვის ცნობილი არ იყო ამგვარი ინფორმაცია; ან
- დდაკავშირებული იყოს ახალ ინფორმაციასთან, რომელიც ცნობილი გახდა მას შემდეგ, რაც გადაწყვეტილება მიიღეს დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გაგრძელების შესახებ.

ფირმის პოლიტიკაში ან პროცედურებში ისეთ გარემოებებთან დაკავშირებით გასათვალისწინებელი საკითხების მაგალითები, როდესაც დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების ან გაგრძელების პროცედურების ჩატარების შემდეგ ცნობილი გახდება ინფორმაცია, რომელიც გავლენას მოახდენდა ფირმის გადაწყვეტილებაზე დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმების ან გაგრძელების შესახებ

- კონსულტაციის გავლა ფირმის ფარგლებში ან იურისტთან;
- იმის განხილვა, არსებობს თუ არა რაიმე პროფესიული, საკანონმდებლო ან სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნა, რომელიც ფირმას ავალდებულებს გარიგების გაგრძელებას;
- დამკვეთის სათანადო დონის ხელმძღვანელობასა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან ან დამქირავებელ მხარესთან ერთად იმ ზომების განხილვა, რომლებიც შეიძლება ფირმამ გაატაროს შესაფერის ფაქტებსა და გარემოებებზე დაყრდნობით;
- როდესაც დადგინდება, რომ მიზანშეწონილია გარიგებიდან გამოსვლა:
 - ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ან დამქირავებელი მხარის ინფორმირება ამ გადაწყვეტილებისა და გარიგებიდან გამოსვლის მიზეზების შესახებ;
 - იმის განხილვა, არსებობს თუ არა რაიმე პროფესიული, საკანონმდებლო ან სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნა ფირმისთვის, რომელიც ითვალისწინებს მარეგულირებელი ორგანოებისთვის ანგარიშის წარდგენას გარიგებიდან გამოსვლის შესახებ, ან ერთდროულად გარიგებიდან გამოსვლისა და დამკვეთთან ურთიერთობის შეწყვეტის შესახებ და გარიგებიდან გამოსვლის მიზეზების ახსნასაც.

გ123. გარკვეულ გარემოებებში იურისდიქციის კანონი ან რეგულირების სისტემა შესაძლოა ფირმას ავალდებულებდეს ამა თუ იმ დამკვეთისთვის გარიგების შესრულებაზე ან გაგრძელებაზე დათანხმებას, ან, სახელმწიფო სექტორის შემთხვევაში, შესაძლოა ფირმა დანიშნული იყოს საკანონმდებლო დებულებების მიხედვით.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ფირმის პოლიტიკაში ან პროცედურებში ისეთ გარემოებებთან დაკავშირებით გასათვალისწინებელი საკითხების მაგალითები, როდესაც ფირმა ვალდებულია, დაეთანხმოს გარიგებას ან გააგრძელოს გარიგება, ან ფირმას არ შეუძლია გარიგებიდან გამოსვლა და ფირმისთვის ცნობილი გახდა ინფორმაცია, რომლის გამოც ფირმა, სხვა შემთხვევაში, უარს იტყოდა გარიგების შესრულებაზე ან შეწყვეტდა გარიგებას

- ფირმა იხილავს ამ ინფორმაციის გავლენას გარიგების შესრულებაზე;
- ფირმა ამ ინფორმაციას აწვდის გარიგების პარტნიორს და გარიგების პარტნიორისგან ითხოვს გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მათი სამუშაოს მიმოხილვის მასშტაბისა და სიხშირის გაზრდას;
- ფირმა გარიგების გუნდში ნიშნავს უფრო გამოცდილ პერსონალს;
- ფირმა გადაწყვეტს, რომ უნდა ჩატარდეს გარიგების ხარისხის მიმოხილვა.

კომუნიკაცია გარე მხარეებთან (იხ. 34(ე) პუნქტი)

გ124. ფირმის შესაძლებლობა, შეინარჩუნოს დაინტერესებული მხარეების ნდობა თავისი გარიგებების ხარისხის მიმართ, შესაძლოა გაუმჯობესდეს, თუ ფირმა რელევანტურ, საიმედო და გამჭვირვალე ინფორმაციას მიაწვდის მათ იმ ღონისძიებებისა და მათი ეფექტიანობის შესახებ, რომლებიც გაატარა ხარისხის მისაღწევად.

გ125. გარე მხარეები, რომლებიც, სავარაუდოდ, გამოიყენებენ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ ინფორმაციას და ფირმის ხარისხის მართვის სისტემით მათი დაინტერესების დონე შესაძლოა განსხვავდებოდეს სხვადასხვა ფირმისთვის, ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათისა და გარემოებებიდან გამომდინარე.

გარე მხარეთა მაგალითები, რომლებიც, სავარაუდოდ, გამოიყენებენ ინფორმაციას ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ

- ფირმის დამკვეთების ხელმძღვანელობა ან მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები შესაძლოა ამ ინფორმაციას იყენებდნენ იმის დასადგენად, უნდა დანიშნონ თუ არა მოცემული ფირმა ამა თუ იმ გარიგების შესასრულებლად;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- შესაძლოა გარე საზედამხედველო ორგანოებმა გამოთქვეს სურვილი იმ ინფორმაციის მიღების თაობაზე, რომელიც მათ დაეხმარება მოცემული იურისდიქციის ფარგლებში გარიგებების ხარისხის მონიტორინგთან დაკავშირებული თავიანთი პასუხისმგებლობების შესრულებაში, ასევე ფირმების მიერ შესრულებული სამუშაოების შესახებ ნათელი წარმოდგენის შექმნაში;
- ამგვარ ინფორმაციას შესაძლოა ითხოვდნენ სხვა ფირმები, რომლებიც ფირმის სამუშაოს იყენებენ გარიგებების შესასრულებლად (მაგ., ჯგუფის აუდიტთან დაკავშირებით);
- შესაძლოა ამგვარი ინფორმაციის მიღების სურვილი გამოთქვეს ფირმის გარიგების ანგარიშების სხვა მომხმარებლებმა, მაგალითად, ინვესტორებმა, რომლებიც გარიგების ანგარიშებს გადაწყვეტილებების მისაღებად იყენებენ.

გ126. გარე მხარეებისთვის მიწოდებული ინფორმაცია ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ, მათ შორის, ინფორმაცია, რომელიც მიეწოდა მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს იმის თაობაზე, ხარისხის მართვის სისტემა როგორ უწყობს ხელს მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულებას, შესაძლოა მოიცავდეს შემდეგ საკითხებს:

- ფირმის ხასიათი და გარემოებები, მაგალითად, მისი ორგანიზაციული სტრუქტურა, ბიზნესმოდელი, სტრატეგია და საოპერაციო გარემო;
- ფირმის მმართველობა და ხელმძღვანელობა, მაგალითად, მისი კულტურა, როგორ წარმოაჩენს იგი ხარისხის მიმართ ერთგულებას და ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით განაწილებული როლები, პასუხისმგებლობები და უფლებამოსილებები;
- როგორ ასრულებს ფირმა თავის პასუხისმგებლობას სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, მათ შორის, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს;
- ფაქტორები, რომლებიც ხელს უწყობს გარიგებების ხარისხის უზრუნველყოფას, მაგალითად, ამგვარი ინფორმაცია შესაძლოა წარმოდგენილი იყოს გარიგების ხარისხის მაჩვენებლების სახით, მათ ნარატიულ განმარტებებთან ერთად;
- ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებებისა და გარე ინსპექტირების შედეგები და როგორ გამოასწორა ფირმამ გამოვლენილი ნაკლოვანებები ან რა ზომებს ატარებს ამასთან დაკავშირებით;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- 53-54-ე პუნქტების შესაბამისად განხორციელებული შეფასება იმისა, ხარისხის მართვის სისტემა უზრუნველყოფს თუ არა ფირმას დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ სისტემის მიზნები მიღწეულია და შეფასების შედეგად გამოტანილი დასკვნა, მათ შორის, განსჯის საფუძველი, რომელიც გამოიყენეს შეფასებისთვის და დასკვნების გამოსატანად;
- როგორი რეაგირება მოახდინა ფირმამ ახალ მოვლენებსა და ფირმის ან გარიგებების გარემოებების ცვლილებებზე, მათ შორის, რა რეაგირება მოახდინა ამგვარ ცვლილებებზე ხარისხის მართვის სისტემამ;
- ურთიერთკავშირი ფირმასა და ქსელს შორის, ქსელის მთლიანი სტრუქტურა, ქსელის მოთხოვნებისა და ქსელის მომსახურების სახეების აღწერა, ფირმისა და ქსელის პასუხისმგებლობები (მათ შორის, დაფიქსირება ფაქტისა, რომ ფირმას აკისრია საბოლოო პასუხისმგებლობა ხარისხის მართვის სისტემაზე) და ინფორმაცია, რომელიც ეხება ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებების საერთო მასშტაბს და ქსელის ყველა ფირმაში ჩატარებული მონიტორინგის შედეგებს.

კომუნიკაცია მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან (იხ. 34(ე)(i) პუნქტი)

გ127. ფირმის ან გარიგების გუნდის მიერ მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის ინფორმაციის მიწოდების ფორმა შესაძლოა დამოკიდებული იყოს ფირმის პოლიტიკაზე ან პროცედურებზე და კონკრეტული გარიგების გარემოებებზე.

გ128. ასს 260 (გადასინჯული) ეხება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის ინფორმაციის მიწოდებაზე აუდიტორის პასუხისმგებლობას და ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ სათანადო პირ(ებ)ის განსაზღვრას სუბიექტის მართვის სტრუქტურაში, ვისაც უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია²⁵, ასევე კომუნიკაციის პროცესს²⁶. გარკვეულ გარემოებებში შესაძლოა მიზანშეწონილი იყოს ინფორმაციის მიწოდება ისეთი სუბიექტების მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის, რომლებიც არ არიან საფონდო ბირჟაზე კოტირებული (ან როდესაც სხვა გარი-

25. ასს 260 (გადასინჯული) – „მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ინფორმირება“, 11-13-ე პუნქტები.

26. ასს 260 (გადასინჯული), 19-23-ე პუნქტები.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გებები სრულდება). მაგალითად, საზოგადოებრივი დაინტერესების პირები ან საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებულების მახასიათებლების მქონე სუბიექტები, როგორცაა:

- სუბიექტები, რომლებიც ფიდუციარული მართვის უფლებით ფლობენ მრავალრიცხოვანი დაინტერესებული მხარის მნიშვნელოვანი მოცულობის აქტივებს, მათ შორის, საფინანსო დაწესებულებები, როგორცაა გარკვეული ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები და საპენსიო ფონდები;
- სუბიექტები, რომლებსაც მაღალი საზოგადოებრივი სტატუსი აქვთ, ან რომელთა ხელმძღვანელობას ან მესაკუთრეებს აქვთ მაღალი საზოგადოებრივი სტატუსი;
- სუბიექტები, რომლებსაც მრავალრიცხოვანი და ფართო სპექტრის დაინტერესებული მხარეები ჰყავს.

სახელმწიფო სექტორთან დაკავშირებული მოსახურებები

გ129. სახელმწიფო სექტორის სუბიექტის სიდიდისა და სირთულის, მისი დაინტერესებული მხარეების სპექტრის, სუბიექტის მიერ გაწეული მომსახურებების სპეციფიკისა და ასევე მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების როლისა და პასუხისმგებლობის გათვალისწინებით, ფირმამ შესაძლოა გადაწყვიტოს, რომ მიზანშეწონილია სახელმწიფო სექტორის სუბიექტის მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის ინფორმაციის მიწოდება იმის თაობაზე, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა როგორ უწყობს ხელს მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულებას,

იმის დადგენა, როდის არის მიზანშეწონილი ინფორმაციის მიწოდება გარე მხარეებისთვის (იხ. 34(ე)(ii) პუნქტი)

გ130. იმის დადგენა, მიზანშეწონილია თუ არა გარე მხარეების ინფორმირება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ, აუდიტორის პროფესიული განსჯის საგანია და ამ გადაწყვეტილებაზე შესაძლოა გავლენას ახდენდეს შემდეგი საკითხები:

- ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების ტიპები და იმ სუბიექტების ტიპები, რომლებისთვისაც გარიგებები სრულდება;
- ფირმის სპეციფიკა და გარემოებები;
- ფირმის საოპერაციო გარემოს სპეციფიკა, როგორცაა სამეწარმეო საქმიანობის გაძღოლის ტრადიციული მეთოდები ფირმის იურისდიქციაში და იმ ფინანსური ბაზრების მახასიათებლები, სადაც ფირმა საქმიანობს;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- რა მოცულობის ინფორმაცია მიაწოდა უკვე ფირმამ გარე მხარეებს ამა თუ იმ კანონის ან სხვა ნორმატიული აქტის შესაბამისად (ე.ი. აუცილებელია თუ არა დამატებითი საკითხების ინფორმირება, ხოლო თუ ასეა, კონკრეტულად რა საკითხების შესახებ უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია);
- ფირმის იურისდიქციაში არსებული დაინტერესებული მხარეების მოლოდინი, მათ შორის, რა სახის დაინტერესება გამოხატეს გარე მხარეებმა მოცემული ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების შესახებ და ამგვარი გარიგების შესრულებისთვის განკუთვნილი ფირმის პროცესები;
- იურისდიქციის ტენდენციები;
- ინფორმაცია, რომელიც უკვე ხელმისაწვდომია გარე მხარეებისთვის;
- როგორ შეუძლიათ გარე მხარეებს ამ ინფორმაციის გამოყენება და მათი საერთო წარმოდგენა იმ საკითხების შესახებ, რომლებიც დაკავშირებულია ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასა და ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან ან მიმოხილვასთან, ან სხვა ტიპის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებთან;
- გარე მხარეების ინფორმირებით განპირობებული საზოგადოებრივი სარგებელი და გონივრული იქნება თუ არა იმის მოლოდინი, რომ ეს სარგებელი გადაწონის ამგვარი ინფორმირების დანახარჯებს (ფულად ან სხვა სახის დანახარჯებს).

ზემოაღნიშნულმა საკითხებმა შესაძლოა გავლენა იქონიოს ასევე ფირმის მიერ მიწოდებულ ინფორმაციაზე და ინფორმირების ხასიათზე, დროზე, მოცულობასა და შესაბამის ფორმაზე.

გარე მხარეების ინფორმირების ხასიათი, დრო, მოცულობა და მიზანშეწონილი ფორმა (იხ. 34(ე) (iii) პუნქტი)

გ131. გარე მხარეებისთვის მისაწოდებელი ინფორმაციის მომზადებისას ფირმას შეუძლია შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება:

- წარდგენილი ინფორმაცია უშუალოდ ფირმის კონკრეტულ გარემოებებს ეხება. ფირმის ანგარიშში ფირმის კონკრეტულ გარემოებებთან საკითხების უშუალოდ დაკავშირებით, სავარაუდოდ, მინიმუმადე იქნება დაყვანილი იმის ალბათობა, რომ დროთა განმავლობაში ამგვარი ინფორმაცია ზედმეტად სტანდარტიზებული და ნაკლებად სასარგებლო გახდება;
- ინფორმაცია წარმოდგენილია ნათლად და გასაგებად, ხოლო ინფორმაციის წარდგენის მეთოდი არც შეცდომაში შეიყვანს ამ

ხარისხის მართვა ფორმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ინფორმაციის მომხმარებლებს და არც მიზანშეუწონელ გავლენას არ იქონიებს მათზე (მაგ., ინფორმაცია იმგვარად არის წარმოდგენილი, რომ სათანადოდ არის დაბალანსებული განსახილველი საკითხების დადებითი და უარყოფითი ასპექტები);

- წარდგენილი ინფორმაცია არის ზუსტი და სრულყოფილი, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, და არ შეიცავს დამაბნეველ ინფორმაციას;
- წარდგენილ ინფორმაციაში გათვალისწინებულია იმ მომხმარებლებისთვის საჭირო ყველანაირი ინფორმაცია, რომლებისთვისაც ის არის განკუთვნილი. მომხმარებლებისთვის ინფორმაციის საჭიროების საკითხის განხილვისას ფირმას შეუძლია გაითვალისწინოს შემდეგი საკითხები: ინფორმაციის დეტალიზაციის დონე, რომელსაც მომხმარებლები, სავარაუდოდ, საზრიანად მიიჩნევენ და მომხმარებლებს შესაბამის ინფორმაციაზე მიუწვდებათ თუ არა ხელი სხვა წყაროებიდან (მაგ., ფირმის ვებგვერდი).

გ132. ფირმა მიმართავს პროფესიულ განსჯას კონკრეტულ გარემოებებში გარე მხარის ინფორმირებისთვის შესაფერისი ფორმის განსაზღვრისას, მათ შორის, იმ ინფორმაციისთვის, რომელიც მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს მიეწოდება საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში, რაც შეიძლება განხორციელდეს სიტყვიერად ან წერილობით. შესაბამისად, ინფორმირებისთვის გამოყენებული ფორმა შესაძლოა განსხვავებული იყოს.

გარე მხარეებისთვის ინფორმაციის მიწოდების მიზანშეუწონილი ფორმების მაგალითები

- გამჭვირვალობის ანგარიშის ან აუდიტის ხარისხის შესახებ ანგარიშის გამოქვეყნება;
- მიზნობრივი წერილობითი ინფორმაცია კონკრეტული დაინტერესებული მხარეებისთვის (მაგ., ინფორმაცია ფირმის მონიტორინგისა და რეგულირების პროცესის შედეგების შესახებ);
- უშუალო გასაუბრება და ურთიერთქმედება გარე მხარესთან (მაგ., განხილვა გარიგების გუნდსა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებთან)

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ვებგვერდი;
- ციფრული მედიასაშუალებების სხვა ფორმები, როგორცაა სოციალური მედია, ან საქმიანი საუბრები/შეხვედრები ან პრეზენტაციები ინტერნეტტრანსლაციის ან ვიდეოს მეშვეობით.

გარიგებები, რომლებიც ექვემდებარება გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარებას

გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება კანონმდებლობით მოითხოვება (იხ. 34(ვ) (ii) პუნქტი)

გ133. გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება შესაძლოა კანონმდებლობით მოითხოვებოდეს, მაგალითად, იმ სუბიექტების აუდიტის გარიგების, რომლებიც:

- არიან საზოგადოებრივი დაინტერესების პირები კონკრეტული იურისდიქციის განმარტების მიხედვით;
- საქმიანობენ სახელმწიფო სექტორში ან სახელმწიფოს მიერ ფინანსდებიან, ან საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებული სუბიექტები არიან;
- საქმიანობენ გარკვეულ დარგებში (მაგ., საფინანსო დაწესებულებები, როგორცაა ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები და საპენსიო ფონდები);
- აკმაყოფილებენ აქტივებისთვის დადგენილ გარკვეულ ზღვარს; ან
- იმყოფებიან სასამართლოს ან სასამართლო პროცესის მართვის ქვეშ (მაგ., ლიკვიდაცია).

გარიგების ხარისხის მიმოხილვა, როგორც ერთ ან რამდენიმე ხარისხის რისკზე რეაგირების საპასუხო ზომა (იხ. 34(ვ) (iii) პუნქტი)

გ134. ინფორმაცია, რომელიც ფირმამ მოიპოვა 25 (ა) (ii) პუნქტის შესაბამისად იმ პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებების ან აკრძალვების შესწავლის შედეგად, რომლებიც უარყოფით გავლენას ახდენს ხარისხის მიზნების მიღწევაზე, დაკავშირებულია ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებთან. ერთ ან რამდენიმე ხარისხის რისკზე რეაგირების მიზნით საპასუხო ზომების შერჩევასა და გატარებისას, ხარისხის რისკებისთვის მინიჭებული შეფასებების მიზეზების გათვალისწინებით, ფირმამ შესაძლოა გადაწყვიტოს, რომ გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება არის ადეკვატური საპასუხო ზომა.

ისეთი პირობების, მოვლენების, გარემოებების, ქმედებების ან აკრძალვების მაგალითები, რომლებიც იწვევს ერთ ან რამდენიმე ხარისხის რისკს, რომლისთვისაც ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება შესაძლოა ერთ-ერთი ადეკვატური ზომა იყოს

რომლებიც დაკავშირებულია ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებებისა და მათ შესახებ გასაცემი ანგარიშების ტიპებთან:

- გარიგებები, რომლებსაც მაღალი დონის სირთულე ახასიათებს ან რომლებიც მაღალი დონის განსჯას საჭიროებს:
 - ისეთი დარგის სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომლის სააღრიცხვო შეფასებებთან, როგორც წესი, მაღალი დონის შეფასების განუსაზღვრელობაა დაკავშირებული (მაგ., ზოგიერთი მსხვილი საფინანსო დაწესებულება ან სამთო-მომპოვებელი დარგის სუბიექტი), ან სუბიექტების, რომლებისთვისაც დამახასიათებელია ისეთ პირობებთან ან მოვლენებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობა, რომლებსაც შეუძლია მნიშვნელოვანი ეჭვის გამოწვევა მათი ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით;
 - მარწმუნებელი გარიგებები, რომელთა განსახილველი საგნის გასაზომად ან შესაფასებლად, შესაფერისი კრიტერიუმების გამოყენებით, აუცილებელია სპეციალიზებული უნარები და ცოდნა (მაგ., სათბურის გაზის ანგარიში, რომლის რაოდენობრივ მონაცემებთან მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობაა დაკავშირებული);
- გარიგებები, სადაც პრობლემები გამოვლინდა, მაგალითად, აუდიტის გარიგებები, რომელთათვისაც განმეორებით ჩატარებული შიდა ან გარე ინსპექტირების შედეგად შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებები გამოსწორებული არ არის, ან არსებითი უზუსტობა არსებობს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ შესაძარის ინფორმაციაში;
- გარიგებები, რომლებთან დაკავშირებითაც უჩვეულო გარემოებები გამოვლინდა ფირმის მიერ დათანხმებისა და გაგრძელების პროცედურების ჩატარებისას (მაგ., ახალი დამკვეთი, რომელსაც უთანხმოება ჰქონდა წინამორბედ აუდიტორთან ან მარწმუნებელი მომსახურების შემსრულებელ პრაქტიკოსთან);
- გარიგებები, რომლებიც ითვალისწინებს პრაქტიკოსის ანგარიშის წარდგენას ფინანსურ ან არაფინანსურ ინფორმაციაზე, რომლის ჩართვა მოსალოდნელია მარეგულირებელი ორგა-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ნოსთვის წარდგენილ ანგარიშში და შესაძლოა მოითხოვდეს მაღალი დონის განსჯას, როგორცაა, მაგალითად, პროფორმა ფინანსური ინფორმაცია, რომელიც უნდა ჩაირთოს პრო-სპექტში.

რომლებიც დაკავშირებულია იმ სუბიექტების ტიპებთან, რომელთათვისაც გარიგებები სრულდება:

- ახალდმოცენებული დარგების სუბიექტები ან ის სუბიექტები, რომლებთანაც ფირმას არა აქვს წინა წლების მუშაობის გამოცდილება;
- სუბიექტები, რომელთა მიმართაც შენიშვნები იყო გამოთქმული ფასიანი ქაღალდების ან პრუდენციული ზედამხედველობის მარეგულირებელი ორგანოების მიერ გამოქვეყნებულ ინფორმაციაში;
- სუბიექტები, რომლებიც არ არიან საფონდო ბირჟაზე კოტირებულიები, მაგრამ შესაძლოა საზოგადოებრივი დაინტერესების პირები იყვნენ ან საზოგადოების წინაშე გააჩნდეთ ანგარიშვალდებულება, მაგალითად:
 - სუბიექტები, რომლებიც ფიდუციარული მართვის უფლებით ფლობენ მრავალრიცხოვანი დაინტერესებული მხარის, მათ შორის, საფინანსო დაწესებულებების მნიშვნელოვანი მოცულობის აქტივებს, როგორცაა ზოგიერთი ბანკი, სადაზღვევო კომპანია და საპენსიო ფონდი, რომლებისთვისაც გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება სხვა შემთხვევაში არ იქნებოდა სავალდებულო კანონმდებლობის მიხედვით;
 - სუბიექტები, რომლებსაც მაღალი საზოგადოებრივი სტატუსი აქვთ, ან რომელთა ხელმძღვანელობას ან მესაკუთრეებს აქვთ მაღალი საზოგადოებრივი სტატუსი;
 - სუბიექტები, რომლებსაც მრავალრიცხოვანი და ფართო სპექტრის დაინტერესებული მხარეები ჰყავს.

გ135. ხარისხის რისკებზე რეაგირებისთვის განკუთვნილი ფირმის საპასუხო ზომები შესაძლოა გარიგებებისთვის ითვალისწინებდეს სხვა ფორმის მიმოხილვას, რაც არ არის გარიგების ხარისხის მიმოხილვა. მაგალითად, ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის ფირმის საპასუხო ზომები შესაძლოა მოიცავდეს გარიგების გუნდის იმ პროცედურების მიმოხილვას, რომლებიც დაკავშირებულია მნიშ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ვნელოვან რისკებთან, ან სპეციალიზებული ტექნიკური ცოდნისა და გამოცდილების მქონე პერსონალის ზოგიერთი მნიშვნელოვანი განსჯის მიმოხილვას. ზოგ შემთხვევაში, შესაძლოა ჩატარდეს გარიგების ამგვარი სხვა ტიპის მიმოხილვაც და გარიგების ხარისხის მიმოხილვაც.

გ136. გარკვეულ ვითარებაში, ფირმამ შესაძლოა დაასკვნას, რომ არ არსებობს ისეთი აუდიტი ან სხვა გარიგებები, რომლებისთვისაც გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ან გარიგების სხვა ფორმის მიმოხილვის ჩატარება სათანადო საპასუხო ზომა იქნება ხარისხის რისკებზე რეაგირების თვალსაზრისით.

სახელმწიფო სექტორთან დაკავშირებული მოსახურებები

გ137. სახელმწიფო სექტორის სუბიექტებისა და მათი გარემოებების სპეციფიკამ (მაგ., მათი სიდიდე და სირთულე, დაინტერესებული მხარეების ფართო სპექტრი ან მათ მიერ გაწეული მომსახურების სპეციფიკა) შესაძლოა გამოიწვიოს ხარისხის გარკვეული რისკების წარმოშობა. ასეთ შემთხვევაში, ფირმას შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება სათანადო საპასუხო ზომა იქნება ხარისხის ამგვარ რისკებზე რეაგირებისთვის. შესაძლოა კანონმდებლობა დამატებით საანგარიშგებო მოთხოვნებს ადგენდეს სახელმწიფო სექტორის სუბიექტების აუდიტორებისთვის (მაგ., ცალკე ანგარიში კანონმდებლობის დარღვევების შესახებ საკანონმდებლო ან სხვა სამთავრობო ორგანოში წარსადგენად, ან ამგვარი შემთხვევების შესახებ ინფორმირება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ შედგენილ აუდიტორის დასკვნაში). ასეთ შემთხვევაში, როდესაც ფირმა ადგენს, გარიგების ხარისხის მიმოხილვის ჩატარება არის თუ არა სათანადო საპასუხო ზომა, მას შეუძლია ასევე ამგვარი ანგარიშების სირთულის ან მომხმარებლებისთვის მათი მნიშვნელობის გათვალისწინება.

მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესი (იხ. 35-47-ე პუნქტები)

გ138. გარდა იმისა, რომ მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მეშვეობით შესაძლებელია ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება, იგი ხელს უწყობს ასევე გარიგების ხარისხისა და ხარისხის მართვის სისტემის პროაქტიულ და უწყვეტ გაუმჯობესებას. მაგალითად:

- თუ გავითვალისწინებთ ხარისხის მართვის სისტემის თანდაყოლილ შეზღუდვებს, მაშინ ფირმის მიერ ნაკლოვანებების გამოვლენა არ მიიჩნევა უჩვეულო მოვლენად და ეს არის ხარისხის მართვის სისტემის მნიშვნელოვანი ასპექტი, ვინაიდან ნაკლოვანებების მცისიერად გამოვლენა ფირმას მათი

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გამოსწორების საშუალებას აძლევს დროულად და ეფექტურად და ხელს უწყობს კულტურის უწყვეტ გაუმჯობესებას;

- მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგად ფირმამ შესაძლოა ისეთი ინფორმაცია მოიპოვოს, რომელიც მას, აღმოჩენილ ფაქტზე სათანადო რეაგირების წყალობით, შემდგომში ნაკლოვანების წარმოშობის თავიდან აცილების საშუალებას მისცემს.

მონიტორინგის ღონისძიებების შემუშავება და გატარება (იხ. 37-38-ე პუნქტები)

გ139. ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა მოიცავდეს როგორც უწყვეტ, ისე პერიოდულ ღონისძიებებს. როგორც წესი, მონიტორინგის უწყვეტი ღონისძიებები რუტინული პროცედურებია, რომლებიც ფირმის პროცესებშია ინტეგრირებული და ტარდება რეალური დროის რეჟიმში, რეაგირებს შეცვლილ პირობებზე. მონიტორინგის პერიოდულ ღონისძიებებს ფირმა გარკვეული ინტერვალებით ატარებს. მეტ-წილ შემთხვევებში მონიტორინგის უწყვეტი ღონისძიებების შედეგად უფრო დროულად მიიღება ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ ინფორმაცია.

გ140. მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა ითვალისწინებდეს დაურულებელი გარიგებების ინსპექტირებას. ამგვარი ინსპექტირების მიზანია იმის დადგენა, ხარისხის მართვის სისტემის ესა თუ ის ასპექტი არის თუ არა იმგვარად შემუშავებული, დანერგილი და იმგვარად ფუნქციონირებს თუ არა, როგორც გამიზნული იყო. გარკვეულ გარემოებებში, შესაძლოა ხარისხის მართვის სისტემა ითვალისწინებდეს დაუსრულებელი გარიგებების მიმოხილვისთვის განკუთვნილ საპასუხო ზომებსაც, რომლებიც, თავისი ბუნებით, გარიგების მიმდინარეობისას ჩატარებულ ინსპექტირებას ჰგავს (მაგ., მიმოხილვა, რომლის მიზანია ხარისხის მართვის სისტემის გაუმართაობის ან ხარვეზების გამოვლენა და ამით ხარისხის რისკის წარმოქმნის პრევენცია). ღონისძიების შემუშავებისა და გატარებისას ფირმას სახელმძღვანელოდ გამოადგება მისი მიზანი და ასევე სად იქნება ჩართული ეს ღონისძიება ხარისხის მართვის სისტემაში (მაგ., ეს გარიგების მიმდინარეობისას ჩასატარებელი ინსპექტირებაა, რომელიც მონიტორინგის ღონისძიებას წარმოადგენს თუ გარიგების მიმოხილვა, რომელიც არის ხარისხის რისკზე რეაგირების საპასუხო ზომა).

გ141. მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე შესაძლოა გავლენას ახდენდეს სხვა საკითხებიც, მათ შორის:

- ფირმის სიდიდე, სტრუქტურა და ორგანიზაციული ფორმა;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ფირმის ქსელის მონაწილეობა მონიტორინგის ღონისძიებებში;
- რესურსები, რომელთა გამოყენებასაც ფირმა აპირებს მონიტორინგის ღონისძიებებში, მაგალითად, სტ გამოყენებითი პროგრამები.

გ142. როდესაც მონიტორინგის ღონისძიებები ტარდება, ფირმამ შესაძლოა დაადგინოს, რომ აუცილებელია მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის შეცვლა, მაგალითად, როდესაც აღმოჩენილი ფაქტები მიანიშნებს უფრო ფართო მონიტორინგის ღონისძიებების ჩატარების აუცილებლობაზე.

ფირმის რისკის შეფასების პროცესისა და მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შემუშავება (იხ. 37(გ) პუნქტი)

გ143. ფირმის რისკის შეფასების პროცესის ორგანიზების ფორმა (მაგ., ცენტრალიზებული ან დეცენტრალიზებული პროცესი, ან მიმოხილვების სიხშირე) შესაძლოა გავლენას ახდენდეს მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე, მათ შორის, ფირმის რისკის შეფასების პროცესთან დაკავშირებულ მონიტორინგის ღონისძიებებზე.

გ144 ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის ორგანიზების ფორმა (ე.ი. მონიტორინგისა და რემედიაციის ზომების ხასიათი, ვადები და მოცულობა ფირმისა და მისი გარემოებების ხასიათის გათვალისწინებით) შესაძლოა გავლენას ახდენდეს მონიტორინგის ღონისძიებებზე, რომლებსაც ფირმა ატარებს იმის დასადგენად, მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესით მიიღწევა თუ არა 35-ე პუნქტში აღწერილი მიზანი.

გრადაციის საილუსტრაციო მაგალითი მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგის ღონისძიებებისთვის

- ნაკლებად რთულ ფირმაში მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა მარტივი იყოს, ვინაიდან ინფორმაცია მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შესახებ შესაძლოა ადვილად ხელმისაწვდომი იყოს ფირმის ხელმძღვანელობის ცოდნის სახით, რომელიც ეყრდნობა ხარისხის მართვის სისტემასთან მათი ურთიერთქმედების სიხშირეს, გატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათს, ვადებსა და მოცულობას, მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგებსა და ამ შედეგებზე რეაგირებისთვის ფირმის მიერ განხორციელებულ ქმედებებს;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- უფრო რთულ ფირმაში, მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა სპეციალურად შემუშავებული იყოს იმის დასადგენად, მონტორინგისა და რემედიაციის პროცესიდან მიიღება თუ არა რელევანტური, საიმედო და დროული ინფორმაცია ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ და პროცესი სათანადოდ რეაგირებს თუ არა გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე

ხარისხის მართვის სისტემის ცვლილებები (იხ. 37(დ) პუნქტი)

გ145. ხარისხის მართვის სისტემის ცვლილებები შესაძლოა მოიცავდეს:

- ხარისხის მართვის სისტემაში გამოვლენილ ნაკლოვანებასთან დაკავშირებულ ცვლილებებს;
- ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკების ან საპასუხო ზომების ცვლილებებს, რაც განპირობებულია ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებში მომხდარი ცვლილებებით.

როდესაც რაიმე ცვლილება ხდება, ფირმის მიერ ადრე გატარებული მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა ფირმას ვეღარ უზრუნველყოფდეს ისეთი ინფორმაციით, რომელიც დაეხმარება ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებაში და, მაშასადამე, ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა მოიცავდეს სისტემის შეცვლილი ნაწილების მონიტორინგის ჩატარებას.

ადრე გატარებული მონიტორინგის ღონისძიებები (იხ. 37(ე) პუნქტი)

გ146. ფირმის მიერ ადრე გატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგები შესაძლოა მიანიშნებდეს სისტემის ისეთ ნაწილებზე, სადაც შესაძლებელია ნაკლოვანების წარმოშობა, კერძოდ ისეთ სფეროებზე, რომელთანაც დაკავშირებულია ნაკლოვანებების გამოვლენის ისტორია.

გ147. ფირმის მიერ ადრე გატარებული მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა ფირმას ვეღარ უზრუნველყოფდეს ისეთი ინფორმაციით, რომელიც მას დაეხმარება სისტემის შეფასებაში, მათ შორის, ხარისხის მართვის სისტემის ისეთი ნაწილების შესახებ ინფორმაცია, რომლებიც არ შეცვლილა, კერძოდ, იმ შემთხვევაში, თუ მონიტორინგის ღონისძიებების გატარების შემდეგ გარკვეული დროა გასული.

სხვა შესაფერისი ინფორმაცია (იხ. 37(ვ) პუნქტი)

გ148. 37 (ვ) პუნქტში მითითებული რესურსების წყაროების გარდა სხვა შესაფერისი ინფორმაციას მიეკუთვნება მაგალითად:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ფირმის ქსელის მიერ 50 (გ) და 51 (ბ) პუნქტების შესაბამისად მოწოდებული ინფორმაცია ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ, მათ შორის, ქსელის ის მოთხოვნები ან მომსახურებები, რომლებიც ფირმამ გაითვალისწინა თავის ხარისხის მართვის სისტემაში;
- მომსახურების პროვაიდერის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია იმ რესურსების შესახებ, რომლებსაც ფირმა იყენებს ხარისხის მართვის სისტემაში;
- მარეგულირებელი ორგანოებიდან მიღებული ინფორმაცია იმ სუბიექტების შესახებ, რომლებსაც ფირმა ასრულებს გარიგებებს, მაგალითად, ფასიანი ქაღალდების მარეგულირებელი ორგანოსგან მიღებული ინფორმაცია იმ სუბიექტების შესახებ, რომლებსაც ფირმა ასრულებს გარიგებებს (მაგ., კანონდარღვევები სუბიექტის ფინანსურ ანგარიშგებაში).

გ149. გარე ინსპექტირების შედეგები ან სხვა შესაფერისი ინფორმაცია როგორც შიდა, ისე გარე, შესაძლოა იმაზე მიაჩნებოდეს, რომ ფირმის მიერ ადრე ჩატარებულმა მონიტორინგის ღონისძიებებმა ხარისხის მართვის სისტემაში ვერ გამოავლინა რომელიმე ნაკლოვანება. ამ ინფორმაციამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფირმის მიერ მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის განხილვის საჭიროების საკითხზე.

გ150. გარე ინსპექტირება არ არის ფირმის შიდა მონიტორინგის ღონისძიებების შემცვლელი. თუმცა, გარე ინსპექტირების შედეგებიდან მიიღება ინფორმაცია მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის შესახებ.

გარიგების შემოწმება (იხ. 38-ე პუნქტი)

გ151. *37-ე პუნქტში განხილული საკითხების მაგალითები, რომელთა გათვალისწინება ფირმას შეუძლია დასრულებული გარიგებების შესარჩევად ინსპექტირებისთვის*

- ისეთ პირობებთან, მოვლენებთან, გარემოებებთან, ქმედებებთან ან აკრძალვებთან დაკავშირებით, რომლებიც წარმოშობს ხარისხის რისკებს:
 - ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებების ტიპები და ფირმის გამოცდილების დონე ამ ტიპის გარიგებების შესრულებაში;
 - იმ სუბიექტების ტიპები, რომლებსაც ფირმა ასრულებს გარიგებებს, მაგალითად:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტები;
- სუბიექტები, რომლებიც ახლად აღმოცენებულ დარგებში საქმიანობენ;
- ისეთი დარგების სუბიექტები, რომლებთანაც დაკავშირებულია მაღალი დონის სირთულე ან განსჯა;
- ისეთი დარგის სუბიექტები, რომელიც ფირმისთვის ახალია;
 - გარიგების პარტნიორების პარტნიორებად ყოფნის ვადა და გამოცდილება;
- დასრულებული გარიგებების, მათ შორის, გარიგების თითოეული პარტნიორის გარიგებების წინა ინსპექტირების შედეგები;
- სხვა შესაფერის ინფორმაციასთან დაკავშირებით:
 - საჩივრები და ბრალდებები გარიგების პარტნიორის შესახებ;
 - გარე ინსპექტირების შედეგები, მათ შორის, გარიგების თითოეული პარტნიორისთვის;
 - ფირმის მიერ განხორციელებული შეფასების შედეგები, რომელიც ეხება ხარისხის მიმართ გარიგების თითოეული პარტნიორის ერთგულებას.

გ152. ფირმას, დასრულებული გარიგებების ინსპექტირების გარდა, სხვა სახის მონიტორინგის ღონისძიებების გატარებაც შეუძლია იმის დასადგენად, გარიგებები შესრულდა თუ არა ფირმის პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად. ზემოაღნიშნული მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა გატარდეს გარკვეული გარიგებების ან პარტნიორების მიმართ. ამგვარი მონიტორინგის ღონისძიებების ხასიათისა და მოცულობის და მისი შედეგების გამოყენება ფირმას შეუძლია იმის დასადგენად:

- რომელი დასრულებული გარიგებები შეარჩიოს ინსპექტირებისთვის;
- გარიგების რომელი პარტნიორები შეარჩიოს ინსპექტირებისთვის;
- რამდენად ხშირად უნდა შეარჩიოს გარიგების თითოეული პარტნიორი ინსპექტირებისთვის; ან

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- გარიგების რომელი ასპექტები უნდა განიხილოს დასრულებული გარიგებების ინსპექტირებისას.

გ153. გარიგების თითოეული პარტნიორის დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება ციკლურ საფუძველზე შესაძლოა ფირმას დაეხმაროს მონიტორინგის ჩატარებაში იმის დასადგენად, გარიგების პარტნიორებმა შეასრულეს თუ არა მათზე დაკისრებული საერთო პასუხისმგებლობა, რომელიც ეხება იმ გარიგებების ხარისხის მართვასა და უზრუნველყოფას, რომლის პარტნიორებადაც არიან დანიშნულები.

მაგალითი იმის შესახებ, როგორ შეუძლია ფირმას ციკლურ საფუძველზე გარიგების თითოეული პარტნიორის დასრულებული გარიგებების ინსპექტირების ჩატარება

ფირმას დასრულებული გარიგებების შესამოწმებლად შეუძლია ისეთი პოლიტიკისა და პროცედურების დაწესება, რომლებიც:

- ადგენს სტანდარტულ პერიოდს ინსპექტირების ციკლისთვის, მაგალითად, გარიგების იმ პარტნიორების დასრულებული გარიგებების ინსპექტირება ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ, რომლებიც ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ატარებენ, ხოლო გარიგების სხვა დანარჩენი პარტნიორის გარიგებებისა – ყოველ 5 წელიწადში ერთხელ;
- ადგენს კრიტერიუმებს დასრულებული გარიგებების შესარჩევად, იმის გათვალისწინებით, რომ გარიგების იმ პარტნიორებისთვის, რომლებიც ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ატარებენ, შერჩეული გარიგებები უნდა მოიცავდეს აუდიტის გარიგებასაც;
- გარიგების პარტნიორების შერჩევა ისეთი მეთოდით, რომელიც არ არის პროგნოზირებადი; და
- ეხება ისეთ შემთხვევას, როდესაც აუცილებელი ან მიზანშეწონილია გარიგების პარტნიორების შერჩევა პოლიტიკით განსაზღვრულ სტანდარტულ პერიოდთან შედარებით უფრო ხშირად ან ნაკლებად ხშირად, მაგალითად:
 - ფირმას გარიგების პარტნიორების შერჩევა პოლიტიკით განსაზღვრულ სტანდარტულ პერიოდზე უფრო ხშირად შეუძლია იმ შემთხვევაში, თუ:
- ფირმამ ბევრი ისეთი ნაკლოვანება გამოავლინა, რომელიც შეფასდა სერიოზულ ნაკლოვანებად და ფირმა გადაწყვიტოს, რომ აუცილებელია გარიგების ყველა პარტნიორის უფრო ხშირი ციკლური ინსპექტირების ჩატარება;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- გარიგების პარტნიორი გარიგებას ასრულებს ისეთი დარგის სუბიექტებისთვის, რომლისთვისაც დამახასიათებელია მაღალი ღონის სირთულე ან განსჯა;
- გარიგების პარტნიორის მიერ შესრულებულ გარიგებასთან დაკავშირებით ჩატარდა მონიტორინგის სხვა ღონისძიებები და ამ ღონისძიებების შედეგები არ იყო დამაკმაყოფილებელი;
- გარიგების პარტნიორმა ისეთი დარგის სუბიექტისთვის შეასრულა გარიგება, სადაც გარიგების პარტნიორს მუშაობის მწირი გამოცდილება აქვს;
- გარიგების პარტნიორი ახლადდანიშნულია გარიგების პარტნიორად ან ფირმაში ახალი გადმოსულია სხვა ფირმიდან ან იურისდიქციიდან;
 - ფირმას გარიგების პარტნიორის შესამოწმებლად შერჩევის გადავადება (მაგალითად, ფირმის პოლიტიკით განსაზღვრულ სტანდარტულ პერიოდთან შედარებით ერთი წლით) შეუძლია იმ შემთხვევაში, თუ:
 - ამა თუ იმ გარიგების პარტნიორის მიერ შესრულებულ გარიგებებთან მიმართებით ჩატარდა მონიტორინგის სხვა ღონისძიებები, ფირმის პოლიტიკით დადგენილი სტანდარტული პერიოდის განმავლობაში; და
 - ამგვარი ღონისძიებების შედეგებიდან ფირმამ მიიღო საკმარისი ინფორმაცია მოცემული გარიგების პარტნიორის შესახებ (ე.ი. დასრულებული გარიგებების ინსპექტირების ჩატარების შედეგად, სავარაუდოდ, ფირმა ვეღარ მოიპოვებს დამატებით/უფრო მეტ ინფორმაციას ამ გარიგების პარტნიორის შესახებ).

გ154. გარიგების ინსპექტირებისას განსახილველი საკითხები იმაზეა დამოკიდებული, ინსპექტირება როგორ იქნება გამოყენებული ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგისთვის. როგორც წესი, გარიგების ინსპექტირება მოიცავს იმის დადგენას, რომ გარიგების დონეზე გასატარებელი საპასუხო ზომები (მაგ., გარიგების შესრულებასთან დაკავშირებული ფირმის პოლიტიკა და პროცედურები) იმგვარად გატარდა, როგორც განსაზღვრული იყო და მუშაობს ეფექტიანად.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

პირები, რომლებიც მონიტორინგის ღონისძიებებს ატარებენ

(იხ. 39)ბ) პუნქტი)

გ155. სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დებულებები შესაფერისია იმ პირთა ობიექტურობასთან დაკავშირებული პოლიტიკის ან პროცედურების შესამუშავებლად, რომლებიც მონიტორინგის ღონისძიებებს ატარებენ. შესაძლოა ანგარების საფრთხე წარმოიქმნას იმ შემთხვევაში, თუ პირი, რომელიც ატარებს:

- გარიგების ინსპექტირებას, იყო:
 - ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შემთხვევაში – ამ გარიგებაში ან მომდევნო ფინანსური პერიოდის გარიგებაში გარიგების გუნდის წევრი ან გარიგების ხარისხის მიმოხილველი; ან
 - ყველა სხვა დანარჩენი გარიგებისთვის – ამ გარიგების გუნდის წევრი ან გარიგების ხარისხის მიმოხილველი.
- რომელიმე სხვა ტიპის მონიტორინგის ღონისძიებას, მონაწილეობდა გასატარებელი მონიტორინგის ღონისძიებების განსაზღვრაში, აღსრულებაში ან შესრულებაში.

გ156. გარკვეულ გარემოებებში, მაგალითად, ნაკლებად რთულ ფირმაში, შესაძლოა არ არსებობდეს პერსონალი, რომელსაც აქვს მონიტორინგის ღონისძიებების ჩასატარებლად აუცილებელი კომპეტენცია, შესაძლებლობები, დრო ან ობიექტურობა. ასეთ ვითარებაში ფირმას მონიტორინგის ღონისძიებების გასატარებლად შეუძლია ქსელის ან მომსახურების პროვაიდერის მომსახურების გამოყენება.

აღმოჩენილი ფაქტების შეფასება და ნაკლოვანებების გამოვლენა

(იხ. პუნქტები 16(ა) და 40-41-ე)

გ157. ფირმა აგროვებს მონიტორინგის ღონისძიებებიდან, გარე ინსპექტირებისა და სხვა შესაფერისი წყაროებიდან მოპოვებულ ფაქტებს.

გ158. მონიტორინგის ღონისძიებებიდან, გარე ინსპექტირებისა და სხვა შესაფერისი წყაროებიდან მიღებული, დაგროვილი ინფორმაციიდან შესაძლოა გამოაშკარავდეს სხვა ინფორმაციაც ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ, როგორცაა:

- ქმედებები, ქცევა ან პირობები, რომლებმაც გამოიწვია პოზიტიური შედეგები ხარისხის კონტექსტში ან ხარისხის მართვის სისტემის ეფექტიანობის ამაღლება; ან
- ანალოგიური გარემოებები, როდესაც არ გამოვლენილა რაიმე ფაქტები (მაგ., გარიგებები სადაც არ გამოვლენილა ფაქტები და

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გარიგებები, რომლებიც იმ გარიგებების მსგავსია, სადაც აღმოჩენილ იქნა ფაქტები).

ფირმისთვის შესაძლოა სასარგებლო იყოს სხვა დაკვირვებების ჩატარება, ვინაიდან ეს შესაძლოა ფირმას დაეხმაროს გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოძწევი მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევაში, ისეთი მეთოდების გამოვლენაში, რომელთა გამყარება ან უფრო ფართოდ გამოყენება (მაგ., ყველა გარიგებაში) ფირმას შეუძლია ან ამგვარი დაკვირვებების შედეგად შესაძლოა გამოვლინდეს ისეთი შესაძლებლობები, რომლებიც აამაღლებს ხარისხის მართვის სისტემის ეფექტიანობას.

გ159. ფირმა პროფესიულ განსჯას მიმართავს იმის დასადგენად, აღმოჩენილი ფაქტები, ინდივიდუალურად ან სხვა აღმოჩენილ ფაქტებთან ერთად, იწვევს თუ არა ხარისხის მართვის სისტემის ნაკლოვანებას. ამგვარი განსჯისას ფირმას შესაძლოა დასჭირდეს აღმოჩენილი ფაქტების შედარებითი მნიშვნელობის განხილვა ხარისხის მიზნების, ხარისხის რისკების, საპასუხო ზომების ან ხარისხის მართვის სისტემის სხვა ასპექტების ფონზე, რომელთანაც ისინი არის დაკავშირებული. ფირმის განსჯაზე შესაძლოა გავლენას ახდენდეს აღმოჩენილ ფაქტებთან დაკავშირებული რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ფაქტორები. გარკვეულ გარემოებებში, ფირმამ შესაძლოა დაასკვნას, რომ ნაკლოვანების არსებობის დასადგენად უფრო მეტი ინფორმაციის მოპოვებაა საჭირო აღმოჩენილ ფაქტებთან დაკავშირებით. თუმცა, ყველა აღმოჩენილი ფაქტი, მათ შორის, გარიგებასთან დაკავშირებული, არ არის ხარისხის მართვის სისტემის ნაკლოვანება.

გ160. *რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ფაქტორების მაგალითები, რომელთა გათვალისწინება ფირმას შეუძლია იმის დასადგენად, აღმოჩენილი ფაქტები წარმოშობს თუ არა ნაკლოვანებას*

ხარისხის რისკები და საპასუხო ზომები:

- თუ აღმოჩენილი ფაქტები დაკავშირებულია რომელიმე საპასუხო ზომასთან:
 - როგორ განისაზღვრა მოცემული საპასუხო ზომა, მაგალითად, მისი ხასიათი, გატარების სიხშირე (შესაბამის შემთხვევებში) და ამ საპასუხო ზომის შედარებითი მნიშვნელობა ხარისხის იმ რისკებზე რეაგირებისა და ხარისხის იმ მიზნების მიღწევის თვალსაზრისით, რომლებთანაც ის არის დაკავშირებული;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ხარისხის რისკის ხასიათი, რომელთანაც დაკავშირებულია საპასუხო ზომა და აღმოჩენილი ფაქტები რამდენად მიაწინებს იმაზე, რომ ხარისხის რისკები არ აღმოიფხვრა;
- არსებობს თუ არა სხვა საპასუხო ზომები, რომლებიც ხარისხის იმავე რისკზე რეაგირებს და აღმოჩენილი ფაქტები დაკავშირებულია თუ არა ამ საპასუხო ზომებთან.

აღმოჩენილი ფაქტების ხასიათი და ყოვლისმომცველობა

- აღმოჩენილი ფაქტების ხასიათი, მაგალითად, ფაქტები რომლებიც დაკავშირებულია ფირმის ხელმძღვანელობის ქმედებებსა და ქცევასთან, შესაძლოა მნიშვნელოვანი იყოს ხარისხობრივი თვალსაზრისით, ხარისხის მართვის სისტემაზე მათი შესაძლო ყოვლისმომცველი გავლენის გამო;
- აღმოჩენილი ფაქტები სხვა ფაქტებთან ერთად სისტემური პრობლემის არსებობაზე ან ტენდენციაზე მიაწინებს. მაგალითად, მსგავს გარიგებაში აღმოჩენილი ფაქტები, რომლებიც ბევრ გარიგებაში გამოვლინდა, შესაძლოა სისტემური პრობლემის არსებობაზე მეტყველებდეს.

მონიტორინგის ღონისძიებისა და აღმოჩენილი ფაქტების გავრცელების მასშტაბი:

- მონიტორინგის ღონისძიების მასშტაბი, რომლის შედეგადაც გამოვლინდა ფაქტები, მათ შორის, შერჩეული ღონისძიების რაოდენობა ან მოცულობა;
- იმ აღმოჩენილი ფაქტების მოცულობა მონიტორინგის ღონისძიებით მოცულ შერჩევით ერთობლიობასა და სავარაუდო გადახრის დონესთან მიმართებით. მაგალითად, გარიგებების ინსპექტირების შემთხვევაში – შერჩეული გარიგებების მთლიან რაოდენობასთან მიმართებით იმ შერჩეული გარიგებების რაოდენობა, სადაც გამოვლინდა ფაქტები და ფირმის მიერ დადგენილი სავარაუდო გადახრის დონე.

გ161. აღმოჩენილი ფაქტების შეფასება, ნაკლოვანებების გამოვლენა და მათი სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასება, მათ შორის, გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გამოკვლევა იტერაციული და არასწორხაზოვანი პროცესის ნაწილია.

მაგალითები იმის ასახსნელად, რატომ არის იტერაციული და არასწორ-ხაზოვანი პროცესი აღმოჩენილი ფაქტების შეფასება, ნაკლოვანებების გამოვლენა და მათი შეფასება, მათ შორის, გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზების გამოკვლევა

- გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევისას, ფირმამ შესაძლოა გამოავლინოს სხვა ისეთი გარემოებების მსგავსი გარემოებები, სადაც გამოვლენილი იყო ფაქტები, რომლებიც მიჩნეული არ იყო ნაკლოვანებად. ამის შედეგად, ფირმა შეასწორებს სხვა აღმოჩენილი ფაქტების შეფასებას და მათაც მიანიჭებს ნაკლოვანების სტატუსს;
- გამოვლენილი ნაკლოვანების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასებისას, ფირმამ შესაძლოა გამოავლინოს სისტემური პრობლემა ან ტენდენცია, რომელიც დაკავშირებულია სხვა აღმოჩენილ ფაქტებთან, რომლებიც მიჩნეული არ იყო ნაკლოვანებად. აქედან გამომდინარე, ფირმა შეასწორებს სხვა აღმოჩენილი ფაქტების შეფასებას და მათაც მიანიჭებს ნაკლოვანების სტატუსს.

გ162. მონიტორინგის ღონისძიებებისა და გარე ინსპექტირების შედეგებიდან, ასევე სხვა შესაფერისი წყაროებიდან (მაგ., ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებები ან საჩივრები და ბრალდებები) შესაძლოა გამოვლინდეს ინფორმაცია მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის ეფექტიანობის შესახებ. მაგალითად, გარე ინსპექტირების შედეგებიდან შესაძლოა ფირმამ მოიპოვოს ისეთი ინფორმაცია ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ, რომელიც არ გამოვლენია ფირმის მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესს და მიუთითებს ამ პროცესში არსებულ ნაკლოვანებაზე.

გამოვლენილი ნაკლოვანებების შეფასება (იხ. 41-ე პუნქტი)

გ163. გამოვლენილი ნაკლოვანების სერიოზულობისა და ყოვლისმომცველობის შეფასებისას, ფირმას შეუძლია შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება:

- გამოვლენილი ნაკლოვანების ხასიათი, მათ შორის, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ის ასპექტი, რომელთანაც დაკავშირებულია ეს ნაკლოვანება, ასევე სად არის გამოვლენილი

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ნაკლოვანება: ხარისხის მართვის სტრუქტურაში, დანერგვაში თუ მის ფუნქციონირებაში;

- საპასუხო ზომებთან დაკავშირებული გამოვლენილი ნაკლოვანებების შემთხვევაში – არსებობს თუ არა სხვა მაკომპენსირებელი ზომები, რომლებიც აღმოფხვრის ხარისხის იმ რისკს, რომელთანაც ეს საპასუხო ზომა არის დაკავშირებული;
- გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზები;
- რა სიხშირით იწვევს საკითხი გამოვლენილი ნაკლოვანების წარმოშობას; და
- გამოვლენილი ნაკლოვანების მასშტაბი, რამდენად სწრაფად წარმოიქმნება და დროის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც ის არსებობდა და გავლენას ახდენდა ხარისხის მართვის სისტემაზე.

გ164. გამოვლენილი ნაკლოვანებების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა გავლენას ახდენს იმ პირ(ებ)ის მიერ განხორციელებულ ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებაზე, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე.

გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზი (იხ. 41(ა) პუნქტი)

გ165. გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზების გამოკვლევის მიზანია ნაკლოვანების გამომწვევი გარემოებების შესწავლა, რაც ფირმას საშუალებას აძლევს:

- შეაფასოს გამოვლენილი ნაკლოვანების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა; და
- სათანადოდ გამოასწოროს გამოვლენილი ნაკლოვანება.

გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზების ანალიზი გულისხმობს იმ პირთა მონაწილეობას, რომლებიც ახორციელებენ პროფესიულ განსჯას არსებულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით.

გ166. გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზების გამოსაკვლევად ჩატარებული პროცედურების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე შესაძლოა გავლენას ახდენდეს ფირმის ხასიათი და გარემოებები, მაგალითად:

- ფირმის სირთულე და საოპერაციო მახასიათებლები;
- ფირმის სიდიდე;
- ფირმის ოფისების გეოგრაფიული განვრცობა;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- როგორ არის ფირმის სტრუქტურა ორგანიზებული, ან რა დონეზე არის კონცენტრირებული ან ცენტრალიზებული ფირმაში პროცესები და საქმიანობები.

მაგალითები იმისა, როგორ ზემოქმედებს გამოვლენილი ნაკლოვანებების ხასიათი, მათი შესაძლო სერიოზულობა და ფირმის საქმიანობის ხასიათი და გარემოებები გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზების გამოსაკვლევ პროცედურების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე

- გამოვლენილი ნაკლოვანების ხასიათი: გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის შესასწავლად განკუთვნილი ფირმის პროცედურები შესაძლოა უფრო მკაცრი იყოს ისეთი გარემოებებისთვის, როდესაც საფონდო ბირჟაზე კოტირებული სუბიექტის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით გაცემული დასკვნა არ აღმოჩნდება ადეკვატური ან გამოვლენილი ნაკლოვანება დაკავშირებულია ხარისხთან მიმართებით ფირმის ხელმძღვანელობის ქმედებებთან ან ქცევასთან;
- გამოვლენილი ნაკლოვანების შესაძლო სერიოზულობა: გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის შესასწავლად განკუთვნილი ფირმის პროცედურები შესაძლოა უფრო მკაცრი იყოს ისეთი გარემოებებისთვის, როდესაც ნაკლოვანება ბევრ გარიგებაში გამოვლინდება, ან არსებობს ნიშანი იმისა, რომ ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების შეუსრულებლობას მასშტაბური ხასიათი აქვს;
- ფირმის ხასიათი და გარემოებები:
 - ნაკლებად რთულ ფირმაში, რომელსაც მხოლოდ ერთი ოფისი აქვს, შესაძლოა მარტივი იყოს გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის შესასწავლად განკუთვნილი ფირმის პროცედურები, ვინაიდან გამოვლენისთვის საჭირო ინფორმაცია შესაძლოა ადვილად იყოს ხელმისაწვდომი ან კონცენტრირებული იყოს და ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ი შესაძლოა უფრო აშკარად ჩანდეს;
 - უფრო რთულ ფირმაში, რომელსაც ბევრ ადგილას აქვს ქვედანაყოფები, გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის შესასწავლად განკუთვნილი პროცედურები შესაძლოა მოიცავდეს იმ პირთა გამოყენებას, რომლებსაც გავლილი აქვთ სპეციალური

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

კურსი გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევისა და მეთოდოლოგიის შემუშავების, რომელიც უფრო მეტად ფორმალიზებულ პროცედურებს ითვალისწინებს გამომწვევი მიზეზების გამოსავლენად.

გ167. გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევის პროცესში ფირმას შეუძლია განიხილოს, რატომ არ წარმოიშვა ნაკლოვანებები სხვა მსგავს გარემოებებში იმ საკითხთან მიმართებით, რომელთანაც დაკავშირებულია გამოვლენილი ნაკლოვანება. ამგვარი ინფორმაცია შესაძლოა სასარგებლო იყოს გამოვლენილი ნაკლოვანების გამოსასწორებელი ზომების განსაზღვრისთვისაც.

მაგალითები იმისა, როდესაც ნაკლოვანება არ წარმოიშობა სხვა ანალოგიურ გარემოებებში და როგორ ეხმარება ფირმას ეს ინფორმაცია გამოვლენილი ნაკლოვანებების მიზეზების გამოკვლევაში

ფირმამ შესაძლოა დაასკვნას, რომ არსებობს ნაკლოვანება, ვინაიდან ბევრ გარიგებაში გამოვლინდა მსგავსი ფაქტები. თუმცა, ეს ფაქტები არ არსებობდა რამდენიმე სხვა გარიგებაში იმავე გენერალურ ერთობლიობაში, რომლის ტესტირებაც ტარდება. ამ გარიგებების შედარების შედეგად ფირმამ შესაძლოა დასკვნას, რომ გამოვლენილი ნაკლოვანების მიზეზია გარიგების პარტნიორების არასათანადო ჩართულობა გარიგების ძირითად ეტაპებზე.

გ168. საკმარისად სპეციფიკური გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოვლენა, შესაძლოა ხელს უწყობდეს გამოვლენილი ნაკლოვანებების რემედიაციის პროცესის რეალიზებას.

სათანადოდ სპეციფიკური გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოვლენის მაგალითი

ფირმამ შესაძლოა გამოავლინოს, რომ გარიგების გუნდები, რომლებიც ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ატარებენ, ვერ მოიპოვებენ საკმარის და შესაფერის აუდიტის მტკიცებულებებს ხელმძღვანელობის ისეთ დაშვებებზე დაფუძნებული სააღრიცხვო შეფასებების შესახებ, რომლებსთვისაც მაღალი დონის სუბიექტურობაა დამახასიათებელი. მართალია, ფირმამ შეიძლება დაადგინოს, რომ გარიგების გუნდები არ მოქმედებდნენ სათა-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ნადო დონის პროფესიული სკეპტიციზმით, მაგრამ ამ პრობლემის გამომწვევი მიზეზი შესაძლოა დაკავშირებული იყოს სხვა საკითხთან, მაგალითად, კულტურულ გარემოსთან, რომელიც გარიგების გუნდის წევრებს არ აძლევს დიდი უფლებამოსილების მქონე პირთა გამოკითხვის უფლებას, ან შესაძლოა არასაკმარისად/არადაამაკმაყოფილებლად ტარდებოდა გარიგებასთან დაკავშირებით შესრულებული სამუშაოს ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და მიმოხილვა.

გ169. გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის გამოკვლევის გარდა ფირმას შეუძლია ასევე პოზიტიური შედეგების გამომწვევი მიზეზების გამოკვლევაც, ვინაიდან ამით ფირმამ შეიძლება გამოავლინოს ხარისხის მართვის სისტემის გაუმჯობესების ან შემდგომი გაძლიერების შესაძლებლობები.

გამოვლენილ ნაკლოვანებებზე რეაგირება (იხ. 42-ე პუნქტი)

გ170. რემედიაციის ღონისძიებების ხასიათი, ვადები და მოცულობა შესაძლოა დამოკიდებული იყოს მრავალ ფაქტორზე, მათ შორის:

- გამომწვევ მიზეზებზე;
- გამოვლენილი ნაკლოვანების სერიოზულობასა და ყოვლისმომცველობაზე და, მასასადამე, რამდენად გადაუღებელია მისი გამოსწორება;
- გამომწვევ მიზეზებთან დაკავშირებული რემედიაციის ზომების ეფექტიანობაზე, მაგალითად, ფირმას სჭირდება თუ არა ერთზე მეტი რემედიაციის ზომის გატარება იმისათვის, რომ ეფექტურად აღმოფხვრას გამომწვევი მიზეზები, ან რაიმე რემედიაციის ზომების გატარება შუალედური ზომების სახით მანამ, სანამ ფირმა შეძლებს უფრო ეფექტური რემედიაციის ზომების გატარებას.

გ171. გარკვეულ გარემოებებში, რემედიაციის ზომა შესაძლოა მოიცავდეს ხარისხის დამატებითი მიზნების ან ხარისხის რისკების განსაზღვრას, ან საპასუხო ზომების დამატებას ან შეცვლას იმის გამო, რომ ისინი არაადეკვატურად მიიჩნევა.

გ172. ისეთ ვითარებაში, როდესაც ფირმა დაადგენს, რომ გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზი დაკავშირებულია მომსახურების პროვაიდერის მიერ მოწოდებულ რესურსთან, ფირმას შეუძლია ასევე:

- განიხილოს საკითხი იმის თაობაზე, გააგრძელებს თუ არა ამ მომსახურების პროვაიდერის მიერ მოწოდებული რესურსის გამოყენებას;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ამ საკითხის შესახებ აცნობოს მომსახურების პროვაიდერს.

ფირმა არის პასუხისმგებელი მომსახურების პროვაიდერის მიერ მოწოდებულ რესურსთან დაკავშირებული, გამოვლენილი ნაკლოვანების ხარისხის მართვის სისტემაზე გავლენის აღმოფხვრაზე. ასევე სათანადო ზომების გატარებაზე ხარისხის მართვის სისტემაზე ამ ნაკლოვანების ზემოქმედების გამეორების თავიდან ასაცილებლად. თუმცა, როგორც წესი, ფირმა არ არის პასუხისმგებელი მომსახურების პროვაიდერის სახელით ნაკლოვანების გამოსწორებაზე ან მომსახურების პროვაიდერთან გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზების შემდგომ გამოკვლევაზე.

ცალკეულ გარიგებასთან დაკავშირებით აღმოჩენილი ფაქტები (იხ. 45-ე პუნქტი)

გ173. იმ შემთხვევაში, თუ გარიგების შესრულებისას გარკვეული პროცედურები არ ჩატარდა ან გაცემული დასკვნა ადეკვატური არ არის, ფირმას შეუძლია შემდეგი ზომების გატარება:

- კონსულტაციის გავლა სათანადო პირებთან შესაძლო სათანადო ქმედების შესახებ;
- საკითხის განხილვა სუბიექტის ხელმძღვანელობასთან ან მეტვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთან;
- გამოტოვებული პროცედურების ჩატარება.

ზემოაღნიშნული ზომების გატარება ფირმას არ ათავისუფლებს იმის პასუხისმგებლობისგან, რომ სხვა დამატებითი ზომები უნდა გაატაროს ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით აღმოჩენილ ფაქტებთან მიმართებით, მათ შორის, შეაფასოს აღმოჩენილი ფაქტები, რათა გამოავლინოს ნაკლოვანებები, ხოლო თუ გამოვლინდება ნაკლოვანება, გამოიკვლიოს მისი გამომწვევი მიზეზები.

გ174. ხარისხის მართვის სისტემაზე საბოლოო პასუხისმგებლობისა და ანგარიშვალდებულების მქონე პირებს მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შესახებ ინფორმაცია შესაძლოა უწყვეტად ან პერიოდულად მიეწოდებოდეს. ზემოაღნიშნულ პირებს ამ ინფორმაციის გამოყენება მრავალნაირად შეუძლიათ, მაგალითად:

- როგორც პერსონალისთვის ხარისხის მნიშვნელობის შესახებ დამატებითი საკითხების ინფორმირების საფუძველი;
- ანგარიშვალდებული პირებისთვის თავიანთი როლის შესახებ სწავლებლად;
- ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ ძირითადი პრობლემების დროულად გამოსავლენად.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გარდა ამისა, ეს ინფორმაცია ქმნის საფუძველს ხარისხის მართვის სისტემის შესაფასებლად და შესაბამისი დასკვნების გამოსატანად 53-54-ე პუნქტების მოთხოვნების შესაბამისად.

ქსელის მოთხოვნები ან ქსელის მომსახურება

გ175. გარკვეულ გარემოებებში შესაძლოა ფირმა ეკუთვნოდეს რომელიმე ქსელს. ქსელს შეუძლია მოთხოვნები დააწესოს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემისთვის, ან ფირმისთვის ხელმისაწვდომი გახადოს მომსახურება ან რესურსები, ხოლო ფირმას უფლება აქვს გადაწყვიტოს, დაწერგავს ან გამოიყენებს თუ არა ამას თავისი ხარისხის მართვის სისტემის შესაქმნელად, დასაწერგად და ფუნქციონირებისთვის. ქსელის ამგვარი მოთხოვნები ან მომსახურება შესაძლოა იმისთვის იყოს გამიზნული, რომ ხელი შეუწყოს მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულებას მთელი ქსელის მასშტაბით. რა მოცულობით მიაწვდის ქსელი ფირმას ხარისხის მიზნებს, ხარისხის რისკებსა და საპასუხო ზომებს, რომლებიც საერთოა მთელი ქსელისთვის, დამოკიდებული იქნება ფირმის შეთანხმებაზე ქსელთან.

ქსელის მოთხოვნების მაგალითები:

- ფირმისთვის განკუთვნილი მოთხოვნები მოიცავს დამატებით ხარისხის მიზნებს ან ხარისხის რისკებს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემისთვის, რომლებიც საერთოა ქსელის ფირმებისთვის;
- ფირმისთვის განკუთვნილი მოთხოვნები ითვალისწინებს საპასუხო ზომებს ფირმის ხარისხის მართვის სისტემისთვის, რომლებიც საერთოა ქსელის ფირმებისთვის. ქსელის მიერ დადგენილი ამგვარი საპასუხო ზომები შესაძლოა მოიცავდეს ქსელის პოლიტიკას ან პროცედურებს, სადაც ზუსტად არის განსაზღვრული ხელმძღვანელობის როლები და პასუხისმგებლობები, მათ შორის, როგორ უნდა გაანაწილოს ფირმამ უფლებამოსილებები და პასუხისმგებლობები ფირმის ფარგლებში ან როგორ უნდა გამოიყენოს ფირმამ რესურსები, მაგალითად, ქსელის მიერ შემუშავებული გარიგებების შესრულების მეთოდოლოგია ან ქსელის სტ გამოყენებითი პროგრამები;
- მოთხოვნები იმის თაობაზე, რომ ფირმა უნდა დაექვემდებაროს ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებებს. ამგვარი მონიტორინგის ღონისძიებები შესაძლოა დაკავშირებული იყოს

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ქსელის მოთხოვნებთან (მაგ., მონიტორინგი იმისა, რომ ფირმას სათანადოდ აქვს დანერგილი ქსელის მეთოდოლოგია), ან ზოგადად ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასთან;

ქსელის მომსახურების მაგალითები

- მომსახურება ან რესურსები, რომელთა გამოყენება ხარისხის მართვის სისტემაში ან გარიგებების შესრულებისას ფირმის არჩევანზეა დამოკიდებული, როგორცაა ნებაყოფლობითი სწავლების პროგრამები, კომპონენტის აუდიტორების ან ქსელის ექსპერტების გამოყენება, ანდა ქსელის დონეზე ან ქსელის სხვა ფირმის ან ქსელის ფირმების ჯგუფის მიერ შექმნილი მომსახურების ცენტრის გამოყენება.

გ176. ქსელს შეუძლია ფირმას დაუწესოს პასუხისმგებლობები, რომლებიც დაკავშირებულია ქსელის მოთხოვნების შესრულებასთან ან ქსელის მომსახურების გამოყენებასთან.

ფირმის პასუხისმგებლობების მაგალითები, რომლებიც ეხება ქსელის მოთხოვნების შესრულებას ან ქსელის მომსახურების გამოყენებას

- ფირმას ევალება, რომ ჰქონდეს გარკვეული სტ ინფრასტრუქტურა და სტ პროცესები, ქსელის მიერ მიწოდებული სტ გამოყენებითი პროგრამის მუშაობის უზრუნველსაყოფად, რომელსაც ფირმა იყენებს ხარისხის მართვის სისტემაში;
- ფირმას ევალება ფირმის დონის სწავლების ორგანიზება ქსელის მიერ მიწოდებული მეთოდოლოგიის, მათ შორის, იმ შემთხვევაში, როდესაც მეთოდოლოგია განახლდება.

გ177. ფირმამ ნათელი წარმოდგენა უნდა შეიქმნას ქსელის მოთხოვნების ან მომსახურების და ასევე მათ პრაქტიკაში რეალიზებასთან დაკავშირებით მასზე დაკისრებული პასუხისმგებლობის შესახებ, რისი მიღწევაც შესაძლებელია ქსელის გამოკითხვების პროცედურებით ან ქსელის მიერ მიწოდებული დოკუმენტაციის მეშვეობით ისეთი საკითხების შესახებ, როგორცაა:

- ქსელის მმართველობა და ხელმძღვანელობა;
- პროცედურები, რომლებიც ქსელმა ჩაატარა ქსელის მოთხოვნების ან მომსახურების დასადგენად, დასაწერად და მათი ფუნქციონირებისთვის;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- როგორ ადგენს ქსელი ისეთ ცვლილებებს, რომლებიც გავლენას ახდენს ქსელის მოთხოვნებზე ან ქსელის მომსახურებაზე, მათ შორის, პროფესიული სტანდარტების ცვლილებებს, ან ინფორმაციას, რომელიც მიანიშნებს ქსელის მოთხოვნების ან მომსახურების ნაკლოვანებაზე და როგორ რეაგირებს ქსელი ამგვარ საკითხებზე;
- როგორ ატარებს ქსელი ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების ადეკვატურობის მონიტორინგს, რაც შეიძლება მოიცავდეს ქსელის ფირმების მონიტორინგისთვის განკუთვნილ ღონისძიებებსა და გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად დადგენილ ქსელის პროცესებს.

ქსელის მოთხოვნები ან მომსახურება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში (იხ. 49-ე პუნქტი)

გ178. ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასებისას ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურებების მახასიათებლები მიიჩნევა პირობად, მოვლენად, გარემოებად, ქმედებად და აკრძალვად.

ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების მაგალითები, რომლებიც წარმოშობს ხარისხის რისკს

ქსელი შესაძლოა ფირმას ავალდებულებდეს მთელი ქსელისთვის შექმნილი სტანდარტული სტ გამოყენებითი პროგრამის გამოყენებას დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან გარიგებაზე დათანხმების ან გაგრძელების პროცედურების ჩასატარებლად. ამან შეიძლება გამოიწვიოს ხარისხის რისკი იმისა, რომ ამ სტ გამოყენებით პროგრამაში გათვალისწინებული არ იქნება ადგილობრივი კანონმდებლობის მოთხოვნები, რომლებიც ფირმამ უნდა გაითვალისწინოს ზემოაღნიშნული პროცედურების ჩატარებისას.

გ179. ქსელის მოთხოვნების მიზანი შესაძლოა იყოს მუდმივად ხარისხიანი გარიგებების შესრულება ქსელის ყველა ფირმაში/მთელი ქსელის მასშტაბით. ქსელი შესაძლოა მოელოდეს, რომ ფირმა შეასრულებს ქსელის მოთხოვნებს, თუმცა, ფირმას შესაძლოა დასჭირდეს ქსელის მოთხოვნების იმგვარად ადაპტირება ან შევსება, რომ ისინი მიესადაგებოდეს ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათსა და გარემოებებს.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

<i>მაგალითები იმისა, რა სახით შეიძლება გახდეს საჭირო ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების ადაპტირება ან შევსება</i>	
ქსელის მოთხოვნები ან ქსელის მომსახურება	როგორ ახდენს ფირმა ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების ადაპტირებას ან შევსებას.
ქსელი მოითხოვს, რომ ფირმამ თავის ხარისხის მართვის სისტემაში გაითვალისწინოს გარკვეული ხარისხის რისკები, რათა ქსელის ყველა ფირმა რეაგირებდეს ამ ხარისხის რისკებზე.	<p>ხარისხის რისკების გამოვლენისა და შეფასების პროცედურების ფარგლებში ფირმა ითვალისწინებს ხარისხის იმ რისკებს, რომლებსაც ქსელი მოითხოვს.</p> <p>გარდა ამისა, ფირმა შეიმუშავებს და ნერგავს საპასუხო ზომებს ხარისხის იმ რისკებზე რეაგირებისთვის, რომლებსაც ქსელი მოითხოვს.</p>
ქსელი მოითხოვს, რომ ფირმამ შეიმუშაოს და გაატაროს გარკვეული საპასუხო ზომები.	<p>საპასუხო ზომების შემუშავებისა და გატარების პროცესის ფარგლებში ფირმა ადგენს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ხარისხის რომელ რისკებზეა ორიენტირებული ეს საპასუხო ზომები; • ფირმის ხასიათისა და გარემოებების გათვალისწინებით, როგორ მოხდება ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში ქსელის მიერ მოთხოვნილი საპასუხო ზომების ინტეგრირება. ეს შესაძლოა გულისხმობდეს ამა თუ იმ საპასუხო ზომის ადაპტირებას, რათა აისახოს ფირმისა და მისი გარიგებების ხასიათი და გარემოებები. (მაგ., მეთოდოლოგიის ადაპტირება შესაბამისი კანონმდებლობის მოთხოვნების გასათვალისწინებლად).
ფირმა ქსელის სხვა ფირმებში მომუშავე პირებს იყენებს, როგორც კომპონენტის აუდიტორებს. არსებობს ქსელის მო-	ფირმა ადგენს პოლიტიკას ან პროცედურებს, რომლებიც გარიგების გუნდს ავალდებულებს კომპონენტის აუდიტორისგან (ე.ი. ქსელის სხვა

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

<p>თხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფს ქსელის ფირმების ხარისხის მართვის სისტემების ერთნაირ მაღალ ხარისხს. ქსელის მოთხოვნები მოიცავს გარკვეულ კრიტერიუმებს იმ პირებისთვის, რომლებსაც ჯგუფის აუდიტში ევალებათ კომპონენტის ინფორმაციაზე მუშაობა.</p>	<p>ფირმისგან) დასტურის მოპოვებას იმის თაობაზე, რომ კომპონენტში დაინიშნული პირები აკმაყოფილებენ ქსელის მოთხოვნებით დადგენილ გარკვეულ კრიტერიუმებს.</p>
---	---

გ180. გარკვეულ გარემოებებში ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების ადაპტირების ან შევსების პროცესში ფირმა შესაძლოა გამოავლინოს ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების შესაძლო გაუმჯობესების გზები და შეუძლია ამის შესახებ აცნობოს ქსელს.

ქსელის მიერ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაზე ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებები (იხ. 50(გ) პუნქტი)

გ181. ფირმის ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით ქსელის მიერ ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგები შესაძლოა მოიცავდეს შემდეგი სახის ინფორმაციას:

- მონიტორინგის ღონისძიებების აღწერა, მათ შორის, მათი ხასიათი, ჩატარების ვადები და მოცულობა;
- აღმოჩენილი ფაქტები, ნაკლოვანებები და სხვა ინფორმაცია ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ (მაგ., პოზიტიური შედეგები ან ფირმის შესაძლებლობები, გაუმჯობესოს ან უფრო გააძლიეროს ხარისხის მართვის სისტემა); და
- გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამომწვევი მიზეზ(ებ)ის შეფასება ქსელის მიერ და გამოვლენილი ნაკლოვანებებისა და რეკომენდებული რემედიაციის ზომების შეფასებული ეფექტი.

ქსელის მიერ ქსელის ფირმებში ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებები (იხ. 51(ბ) პუნქტი)

გ182. ქსელისგან მიღებული ინფორმაცია ქსელის ფირმების ხარისხის მართვის სისტემებთან დაკავშირებით ქსელის მიერ ჩატარებული ქსელის მონიტორინგის ღონისძიებების საერთო შედეგების შესახებ შესაძლოა გაერთიანდეს გ181 პუნქტში აღწერილ ინფორმაციასთან

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ან ამ ინფორმაციაში შემოკლებული სახით ჩაირთოს, მათ შორის, ინფორმაცია, რომელიც ეხება ტენდენციებსა და გამოვლენილი ნაკლოვანებების საერთო სფეროებს ქსელის მასშტაბით, ან პოზიტიურ შედეგებს, რომლებიც შესაძლოა მთელ ქსელში მეორდებოდეს. ამგვარი ინფორმაცია შესაძლოა:

- ფირმამ გამოიყენოს:
 - ხარისხის რისკების გამოსავლენად და შესაფასებლად;
 - სხვა შესაფერისი ინფორმაციის განხილვის პროცესში იმის დასადგენად, არსებობს თუ არა ნაკლოვანებები ქსელის იმ მოთხოვნებში ან მომსახურებებში, რომლებსაც ფირმა იყენებს ხარისხის მართვის სისტემაში;
- მიეწოდოს ჯგუფის გარიგების პარტნიორებს იმისათვის, რომ განიხილონ ქსელის იმ ფირმიდან მოწვეული კომპონენტის აუდიტორების კომპეტენცია და შესაძლებლობები, რომელზეც ვრცელდება ქსელის საერთო მოთხოვნები (მაგ., ხარისხის საერთო მიზნები, ხარისხის საერთო რისკები და საერთო საპასუხო ზომები).

გ183. გარკვეულ გარემოებებში, ფირმამ შესაძლოა ქსელიდან მოიპოვოს ინფორმაცია ქსელის ამა თუ იმ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემაში გამოვლენილი ისეთი ნაკლოვანებების შესახებ, რომლებიც გავლენას ახდენს ფირმაზე. გარდა ამისა, შესაძლოა ქსელი ქსელის ფირმებიდან აგროვებდეს ინფორმაციას, რომელიც ეხება ქსელის ფირმების ხარისხის მართვის სისტემებთან დაკავშირებით ჩატარებული გარე ინსპექტირების შედეგებს. ზოგ შემთხვევაში, ამა თუ იმ იურისდიქციის კანონმდებლობა შესაძლოა ქსელს უკრძალავდეს ინფორმაციის გაცვლას ქსელის სხვა ფირმებთან ან ადგენდეს ნებადართული გასაცვლელი ინფორმაციის სპეციფიკას.

გ184. ისეთ ვითარებაში, როდესაც ქსელი ფირმას ინფორმაციას არ აწვდის ქსელის მიერ ქსელის ფირმებში ჩატარებული მონიტორინგის ღონისძიებების საერთო შედეგების შესახებ, ფირმას შეუძლია სხვა ზომებს მიმართოს, მაგალითად:

- საკითხი განიხილოს ქსელთან ერთად; და
- განსაზღვროს ზემოაღნიშნულის გავლენა ფირმის გარიგებებზე და ამის შესახებ ინფორმაცია მიაწოდოს გარიგების გუნდებს.

ფირმის მიერ ქსელის მოთხოვნებში ან მომსახურებაში გამოვლენილი ნაკლოვანებები (იხ. 52-ე პუნქტი)

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გ185. ქსელის მოთხოვნები ან ქსელის მომსახურება, რომლებსაც ფირმა იყენებს, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ნაწილად მიიჩნევა და ამიტომ მათზეც ვრცელდება მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესთან დაკავშირებული, წინამდებარე ხმსს-ის მოთხოვნები. ქსელის მოთხოვნების ან ქსელის მომსახურების მონიტორინგის ჩატარება შეუძლია ქსელს, ფირმას ან ორივეს ერთად.

მაგალითი იმისა, როდესაც ქსელის მოთხოვნის ან ქსელის მომსახურების მონიტორინგს ატარებს როგორც ქსელი, ისე თვითონ ფირმა

ქსელი საერთო მეთოდოლოგიის მონიტორინგის ღონისძიებებს ატარებს მთელი ქსელის დონეზე. ფირმაც ატარებს გარიგების გუნდის წევრების მიერ გამოყენებული მეთოდოლოგიის მონიტორინგს გარიგებების ინსპექტირების ჩატარების სახით.

გ186. ქსელის მოთხოვნებში ან ქსელის მომსახურებაში გამოვლენილ ნაკლოვანებაზე რეაგირებისთვის განკუთვნილი რემედიაციის ზომების განსაზღვრისა და გატარებისას, ფირმას შეუძლია:

- შეისწავლოს ქსელის მიერ დაგეგმილი რემედიაციის ზომები, მათ შორის, ფირმას ეკისრება თუ არა პასუხისმგებლობა რემედიაციის ზომების გატარებაზე; და
- განიხილოს, აუცილებელია თუ არა, რომ ფირმამ გაატაროს დამატებითი რემედიაციის ზომები გამოვლენილი ნაკლოვანების გამოსასწორებლად და ასევე ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზები იმ შემთხვევაში, თუ:
 - ქსელს არ აქვს სათანადო რემედიაციის ზომები; ან
 - ქსელის რემედიაციის ზომების გატარებას დასჭირდება დრო გამოვლენილი ნაკლოვანების სათანადოდ გამოსასწორებლად.

ხარისხის მართვის სისტემის შეფასება (იხ. 53-ე პუნქტი)

გ187. პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, შესაძლოა სხვა პირები დაეხმარონ შეფასების პროცესში. მიუხედავად ამისა, ამ შეფასებაზე პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებული მაინც რჩება (რჩებიან) ის პირ(ებ)ი, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე.

ხარისხის მართვა ფორმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გ188. შეფასების ჩასატარებლად შერჩეული დროის მომენტი შესაძლოა დამოკიდებული იყოს ფორმის კონკრეტულ გარემოებებზე და დაემთხვეს ფორმის ფისკალური წლის საანგარიშგებო თარიღს ან მონიტორინგის წლიური ციკლის დასრულებას.

გ189. ინფორმაცია, რომელიც ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებისთვის საფუძველს ქმნის, მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც 46-ე პუნქტის შესაბამისად მიეწოდა(თ) იმ პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე.

გრადაციის საილუსტრაციო მაგალითები იმის შესახებ, როგორ არის შესაძლებელი იმ ინფორმაციის მოპოვება, რომელიც ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებისთვის საფუძველს ქმნის

- ნაკლებად რთულ ფორმაში პირ(ებ)ი, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე შესაძლოა უშუალოდ მონაწილეობდეს (მონაწილეობდნენ) მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესში და, ამგვარად, მისთვის (მათთვის) ცნობილი იქნება ინფორმაცია, რომელიც ხელს უწყობს ხარისხის მართვის სისტემის შეფასებას;
- უფრო რთულ ფორმაში, პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, შესაძლოა დასჭირდეს (დასჭირდეთ) გარკვეული პროცედურების შემოღება იმ ინფორმაციის შესაგროვებლად, დასახარისხებლად და სათანადო პირებისთვის მისაწოდებლად, რომელიც აუცილებელია ხარისხის მართვის სისტემის შესაფასებლად.

დასკვნის გამოტანა ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ (იხ. 54-ე პუნქტი)

გ190. წინამდებარე ხმსს-ის კონტექსტში იგულისხმება, რომ სისტემის ფუნქციონირება მთლიანობაში ფორმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია. ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ დასკვნის გამოტანისას პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, მონიტორინგისა და რემედიაციის პროცესის შედეგების გამოყენებისას შეუძლია(თ) შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- გამოვლენილი ნაკლოვანებების სერიოზულობა და ყოვლისმომცველობა და მათი გავლენა ხარისხის მართვის სისტემის მიზნების მიღწევაზე;
- ფირმამ შეიმუშავა და გაატარა თუ არა რემედიაციის ზომები და გატარებული ზომები რამდენად ეფექტურია შეფასების მომენტისთვის; და
- გამოვლენილი ნაკლოვანებების გავლენა ხარისხის მართვის სისტემაზე სათანადოდ გასწორდა თუ არა, მაგალითად, გატარდა თუ არა დამატებითი ზომები 45-ე პუნქტის შესაბამისად.

გ191. შესაძლოა არსებობდეს ისეთი გარემოებები, როდესაც გამოვლენილი სერიოზული ნაკლოვანებები (მათ შორის, ისეთი ნაკლოვანებებიც, რომლებიც სერიოზულიც არის და ყოვლისმომცველიც) სათანადოდ გამოსწორდა და მათი შედეგიც გამოსწორებულია შეფასების მომენტისთვის. ასეთ შემთხვევაში პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, შეუძლია(თ) დაასკვნას (დაასკვნან), რომ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა ფირმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია.

გ192. შესაძლებელია, რომ გამოვლენილი ნაკლოვანება ყოვლისმომცველ/მრავალმხრივ გავლენას ახდენდეს ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე. მაგალითად, როდესაც:

- კონკრეტული ნაკლოვანება გავლენას ახდენს ხარისხის მართვის სისტემის რამდენიმე კომპონენტზე ან ასპექტზე;
- ნაკლოვანება ეხება ხარისხის მართვის სისტემის რომელიმე კომპონენტს ან ასპექტს, მაგრამ მას ფუნდამენტური მნიშვნელობა აქვს ხარისხის მართვის სისტემისთვის;
- ნაკლოვანება გავლენას ახდენს ფირმის რამდენიმე ბიზნეს-ერთეულზე ან ადგილმდებარეობაზე;
- ნაკლოვანება ეხება რომელიმე ბიზნესერთეულს ან გეოგრაფიულ არეალს, მაგრამ ამ ბიზნესერთეულს ან ადგილს ფუნდამენტური მნიშვნელობა აქვს მთელი ფირმისთვის;
- ნაკლოვანება გავლენას ახდენს ერთი და იმავე ტიპის ან ბუნების გარიგებების არსებით ნაწილზე.

გამოვლენილი ნაკლოვანების მაგალითი, რომელიც შეიძლება მიხნეული იყოს სერიოზულად, მაგრამ არა ყოვლისმომცველად

ფირმა ნაკლოვანებას ავლენს ერთ-ერთ შედარებით მცირე ზომის რეგიონულ ოფისში. გამოვლენილი ნაკლოვანება დაკავშირებულია ფირმის პოლიტიკის ან ბევრი პროცედურის შეუსრულებლობასთან. ფირმა ადგენს, რომ ამ რეგიონული ოფისის კულტურამ, კერძოდ მისი ხელმძღვანელობის ქმედებებმა და ქცევამ, რაც მთლიანად ფინანსურ პრიორიტეტებზე იყო ორიენტირებული, ხელი შეუწყო გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომწვევი მიზეზის წარმოქმნას. ამგვარად, ფირმა ადგენს, რომ ამ გამოვლენილი ნაკლოვანების გავლენა:

- სერიოზულია, ვინაიდან დაკავშირებულია რეგიონული ოფისის კულტურასა და ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების შესრულების საერთო დონესთან; და
- არ არის ყოვლისმომცველი, ვინაიდან მისი მოქმედება შემოიფარგლება მცირე რეგიონული ოფისით.

გ193. ისეთ ვითარებაში, როდესაც გამოვლენილი ნაკლოვანებები სერიოზულიც არის და ყოვლისმომცველიც, გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად გატარებული ზომები არ არის ადეკვატური და გამოვლენილი ნაკლოვანებების ზემოქმედების შედეგი სათანადოდ არ არის გამოსწორებული, პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე შეუძლია(თ) დაასკვნას (დაასკვნან), რომ ხარისხის მართვის სისტემა ფირმას ვერ უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია.

გამოვლენილი ნაკლოვანების მაგალითი, რომელიც შეიძლება მიხნეული იყო სერიოზულადაც და ყოვლისმომცველადაც

ფირმა ნაკლოვანებას ავლენს ერთ-ერთ რეგიონულ ოფისში. ეს არის ფირმის ერთ-ერთი ძალიან მსხვილი ოფისი, რომელიც ფინანსურ, საოპერაციო და ტექნიკურ მხარდაჭერას უზრუნველყოფს მთელს რეგიონში. გამოვლენილი ნაკლოვანება დაკავშირებულია ფირმის ბევრი პოლიტიკისა და პროცედურის შეუსრულებლობასთან. ფირმა ადგენს, რომ ამ რეგიონული ოფისის კულტურამ, კერძოდ, მისი ხელმძღვანელობის ქმედებებმა და ქცევამ, რაც მთლიანად ფინანსურ პრიორიტეტებზე იყო ორიენტირებული, ხელი შეუწყო გამოვლენილი ნაკლოვანების გამომ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

წვევი მიზნების წარმოქმნას. ამგვარად, ფირმა დაასკვნის, რომ ამ გამოვლენილი ნაკლოვანების გავლენა:

- სერიოზულია, რადგან დაკავშირებულია რეგიონული ოფისის კულტურასა და ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების შესრულების საერთო დონესთან; ასევე
- ყოვლისმომცველია, ვინაიდან ეს რეგიონული ოფისი ერთ-ერთი უმსხვილესი ოფისია, რომელიც ბევრი სხვა ოფისის მხარდაჭერას უზრუნველყოფს და ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების შეუსრულებლობამ შესაძლოა ფართო გავლენა იქონია სხვა ოფისებზეც.

გ194. ფირმას შესაძლოა გარკვეული დრო დასჭირდეს გამოვლენილი სერიოზული და ყოვლისმომცველი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად. თუ ფირმა აგრძელებს გამოვლენილი ნაკლოვანებების მიმართ რემედიაციის ზომების გატარებას, ამგვარი გამოვლენილი ნაკლოვანებების ზემოქმედების არეალი შესაძლოა შემცირდეს და ფირმამ დაადგინოს, რომ ეს ნაკლოვანებები სერიოზული კი არის, მაგრამ აღარ არის ყოვლისმომცველი. ასეთ შემთხვევაში, პირ(ებ)ს, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, შეუძლია(თ) დაასკვნას (დაასკვნან), რომ იმ საკითხების გარდა, რომლებიც დაკავშირებული იყო ისეთ გამოვლენილ ნაკლოვანებებთან, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემის დიზაინზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე სერიოზულ გავლენას ახდენს, მაგრამ არა ყოვლისმომცველს, სხვა დანარჩენ ასპექტებში ხარისხის მართვის სისტემა ფირმას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ ხარისხის მართვის სისტემის მიზნები მიღწეულია.

გ195. წინამდებარე ხმს ფირმას არ ავალდებულებს დამოუკიდებელი მარწმუნებელი ანგარიშის მოპოვებას ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ და არც უკრძალავს ამის გაკეთებას.

მყისიერი და სათანადო ზომების გატარება (იხ. 55-ე პუნქტი)

გ196. იმ შემთხვევაში, თუ 54 (ბ) ან 54(გ) პუნქტებში აღწერილი დასკვნა გამოიტანა (გამოიტანეს) პირ(ებ)მა, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებულება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, ფირმამ უნდა გაატაროს მყისიერი და სათანადო ზომები, მაგალითად:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- სანამ გამოსწორდება გამოვლენილი ნაკლოვანებები, უნდა გაატაროს ზომები გარიგებების შესრულების ხელშესაწყობად – უფრო მეტი რესურსები გამოყოს ან უფრო მეტი მითითებები შეიმუშაოს, ასევე იმის დასამტკიცებლად, რომ ფირმის მიერ გაცემული ანგარიშები კონკრეტული გარემოებების შესაფერისია და ამგვარი ზომების შესახებ ინფორმაცია მიაწოდოს გარიგების გუნდებს;
- მიმართოს იურიდიულ კონსულტაციას.

გ197. ზოგ შემთხვევაში ფირმაში შესაძლოა არსებობდეს დამოუკიდებელი მმართველი ორგანო, რომელიც არააღმასრულებელ მეთვალყურეობას უწევს ფირმას. ასეთ ვითარებაში ინფორმირების პროცედურა შესაძლოა მოიცავდეს ინფორმაციის მიწოდებას დამოუკიდებელი მართველი ორგანოსთვის.

გ198. *ისეთი გარემოებების მაგალითები, როდესაც მიზანშეწონილია, რომ ფირმამ გარე მხარეებს მიაწოდოს ინფორმაცია ხარისხის მართვის სისტემის შეფასების შესახებ*

- როდესაც ფირმა განეკუთვნება ქსელს;
- როდესაც ფირმა იყენებს ქსელის სხვა ფირმების მიერ შესრულებულ სამუშაოს, მაგალითად, ჯგუფის აუდიტის შემთხვევაში;
- როდესაც ფირმის მიერ გაცემულ ანგარიშს ფირმა არაადეკვატურად მიიჩნევს ხარისხის მართვის სისტემის ხარვეზების გამო და სუბიექტის ხელმძღვანელობას ან მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს უნდა ეცნობოს ამის შესახებ;
- როდესაც კანონმდებლობა მოითხოვს ინფორმაციის მიწოდებას ზედამხედველობის სამსახურის ან მარეგულირებელ ორგანოსთვის.

პერსონალის საქმიანობის შეფასება (იხ. 56-ე პუნქტი)

გ199. პერსონალის საქმიანობის პერიოდული შეფასება ხელს უწყობს ანგარიშვალდებულებას. ამა თუ იმ პირის საქმიანობის შედეგების განხილვისას ფირმას შეუძლია შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება:

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგები, რომლებიც ეხებოდა ხარისხის მართვის სისტემის ისეთ ასპექტებს, რომლებიც დაკავშირებულია შესაფასებელი პირის პასუხისმგებლობასთან. გარკვეულ გარემოებებში შესაძლოა ფირმას პირის სამუშაოსთვის დადგენილი ჰქონდეს საკონტროლო მაჩვენებლები და ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგებს უდარებდეს ამ მაჩვენებლებს;
- ზომები, რომლებიც ამ პირმა გაატარა თავის პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებით გამოვლენილი ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად, მათ შორის, ამგვარი ზომების დროულობა და ეფექტიანობა.

გრადაციის საილუსტრაციო მაგალითები იმის შესახებ, როგორ შეუძლია ფირმას პერსონალის საქმიანობის შეფასება

- ნაკლებად რთულ ფირმას ამგვარი შეფასების განსახორციელებლად შესაძლოა დაქირავებული ჰყავდეს მომსახურების პროვაიდერი, ან შესაძლოა ფირმის მონიტორინგის ღონისძიებების შედეგებიდან ჩანდეს პირის საქმიანობის შედეგები;
- უფრო რთულ ფირმაში, პერსონალის საქმიანობის შეფასება შესაძლოა ევალუბოდეს ფირმის მმართველი ორგანოს დამოუკიდებელ არაადმასრულებელ წევრს ან სპეციალურ კომიტეტს, რომელსაც ზედამხედველობას უწევს ფირმის მმართველი ორგანო.

გ200. პოზიტიური შეფასების დაჯილდოება შესაძლებელია ანაზღაურებით, დაწინაურებით ან სხვა სახის წამახალისებელი საშუალებებით, რომლებიც მიმართულია ხარისხის მიმართ პირის ერთგულებაზე და განამტკიცებს ანგარიშვალდებულებას. მეორე მხრივ, ფირმას შეუძლია რემედიაციის ზომების გატარება პირის საქმიანობის უარყოფითი შეფასების აღმოსაფხვრელად, რაც შესაძლოა უარყოფითად აისახებოდეს ფირმის მიერ დასახული ხარისხის მიზნების მიღწევაზე.

სახელმწიფო სექტორთან დაკავშირებული მოსაზრებები

გ201. სახელმწიფო სექტორის შემთხვევაში შესაძლოა პრაქტიკულად შეუძლებელი იყოს იმ პირ(ებ)ის საქმიანობის შეფასება, რომელსაც (რომლებსაც) საბოლოო პასუხისმგებლობა და ანგარიშვალდებუ-

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

ლება აკისრია(თ) ხარისხის მართვის სისტემაზე, ან რაიმე ზომების გატარება მისი (მათი) საქმიანობის შეფასებით გამოწვეული შედეგების მოსაგვარებლად, კონკრეტული პირის თანამდებობის ხასიათის გათვალისწინებით. მიუხედავად ამისა, შესაძლებელია მაინც ჩატარდეს ფირმაში სხვა პირთა საქმიანობის შეფასება, რომლებსაც საოპერაციო პასუხისმგებლობა აკისრიათ ხარისხის მართვის სისტემის გარკვეულ ასპექტებზე.

დოკუმენტაცია (იხ. 57-59-ე პუნქტები)

გ202. დოკუმენტაცია მტკიცებულებებს ქმნის იმის თაობაზე, რომ ფირმამ დაიცვა წინამდებარე ხმს-ის მოთხოვნები, კანონმდებლობა და სათანადო ეთიკური მოთხოვნები. დოკუმენტირება შესაძლოა სასარგებლო იყოს ასევე პერსონალისა და გარიგების გუნდების პრაქტიკული სწავლებისთვის, ორგანიზაციული ცოდნის დასამახსოვრებლად/შესანახად და იმ საფუძვლის ისტორიის/სტატისტიკის შესაქმნელად, რომლის მიხედვითაც ფირმა გადაწყვეტილებებს იღებს ხარისხის მართვის სისტემის შესახებ. არც აუცილებელია და პრაქტიკულადაც მიზანშეწონილი არ არის, რომ ფირმამ დოკუმენტებში ასახოს ხარისხის მართვის სისტემასთან დაკავშირებით განხილული ყველა საკითხი ან განსჯა. გარდა ამისა, წინამდებარე ხმს-ის მოთხოვნების დაცვის დემონსტრირება ფირმას შეუძლია საინფორმაციო-საკომუნიკაციო კომპონენტის, დოკუმენტების ან სხვა წერილობითი მასალის ან სტ გამოყენებითი პროგრამების მეშვეობითაც, რომლებიც ხარისხის მართვის სისტემის განყოფილი კომპონენტებია.

გ203. დოკუმენტაცია შესაძლოა არსებობდეს ოფიციალური წერილობითი სახელმძღვანელოების, საკონტროლო კითხვარების ან ფორმების სახით, ან არაფორმალურად იყოს დოკუმენტირებული (მაგ., ელფოსტის მეშვეობით გადაცემული ინფორმაცია ან ვებგვერდებზე განთავსებული მასალა), ან შესაძლოა არსებობდეს სტ გამოყენებით პროგრამებში ან სხვა ტიპის ციფრულ ფორმებში (მაგ., მონაცემთა ბაზებში). დოკუმენტაციის შესაძლო ფორმის, შინაარსისა და მოცულობის, ასევე მისი განახლების სიხშირის შესახებ ფირმის გადაწყვეტილებაზე გავლენას ახდენს სხვადასხვა ფაქტორი, მათ შორის:

- ფირმის სირთულე და ოფისების რაოდენობა;
- ფირმის საქმიანობისა და ორგანიზაციული სტრუქტურის ხასიათი სიათი და სირთულე;
- ფირმის მიერ შესრულებული გარიგებებისა და იმ სუბიექტების ხასიათი, რომლებსაც ფირმა ასრულებს გარიგებებს;

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

- დოკუმენტში ასახა საკითხის ხასიათი და სირთულე, მაგალითად, საკითხი დაკავშირებულია თუ არა ხარისხის მართვის სისტემის ისეთ ასპექტთან, რომელიც შეიცვალა ან რომელთანაც ხარისხის მაღალი რისკია დაკავშირებული, ასევე ამ საკითხთან დაკავშირებული განსჯის სირთულე; და
- ხარისხის მართვის სისტემაში განხორციელებული ცვლილებების სიხშირე და მასშტაბი.

ნაკლებად რთულ ფირმაში შესაძლოა არ იყოს აუცილებელი ინფორმირებული საკითხების დამამტკიცებელი დოკუმენტაციის წარმოება, ვინაიდან არაფორმალური კომუნიკაციის მეთოდები შესაძლოა ეფექტური იყოს. მიუხედავად ამისა, ნაკლებად რთულ ფირმაში შესაძლოა მიზანშეწონილად მიიჩნიონ ამგვარი საკითხების დოკუმენტირება ინფორმირების ფაქტის შესახებ მტკიცებულებების შესაქმნელად.

გ204. ზოგ შემთხვევაში, შესაძლოა გარე საზედამხედველო ორგანო ადგენდეს მოთხოვნებს დოკუმენტაციისთვის, ოფიციალურად ან არაოფიციალურად, მაგალითად, გარე ინსპექტირების შედეგების საფუძველზე. შესაძლოა სათანადო ეთიკური მოთხოვნებიც მოიცავდეს დოკუმენტაციასთან დაკავშირებულ სპეციალურ მოთხოვნებს, მაგალითად, ბესსს-ის კოდექსი²⁷ მოითხოვს დოკუმენტაციის წარმოებას გარკვეული საკითხების, მათ შორის, ზოგიერთი სიტუაციის შესახებ, რომლებიც დაკავშირებულია ინტერესთა კონფლიქტთან, კანონმდებლობის ან დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დარღვევასთან.

გ205. ფირმას არ ევალება თითოეული პირობის, მოვლენის, გარემოების, ქმედების ან აკრძალვის განხილვის დოკუმენტირება ხარისხის თითოეულ მიზანთან ან თითოეულ რისკთან დაკავშირებით, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს ხარისხის რისკის წარმოქმნა. თუმცა, ხარისხის რისკების შესახებ ინფორმაციისა და ხარისხის რისკებზე რეაგირების მიზნით გატარებული ზომების დოკუმენტირებისას, ფირმას შეუძლია დოკუმენტებში ასახოს ხარისხის რისკებისთვის მინიჭებული შეფასების მიზეზებიც (ე.ი. რისკების წარმოშობის შესაძლებლობები და მათი გავლენა ხარისხის ერთ ან რამდენიმე მიზანზე), რათა ხელი შეუწყოს საპასუხო ზომების თანამიმდევრულად რეალიზებასა და მუშაობას.

27. ბესსს-ის კოდექსი, პუნქტები: მ310.13, მ360.28 და მ400.88.

ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს

გ206. ზოგიერთი დოკუმენტაცია შესაძლოა მოწოდებული იყოს ქსელის, ქსელის სხვა ფირმების ან ქსელში შემავალი სხვა სტრუქტურების ან ორგანიზაციების მიერ.

ეთიკისა და აუდიტის საერთაშორისო ფონდი (IFEATM), აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭო (IAASB®) და ზუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაცია (IFAC®) პასუხს არ აგებენ იმ ზარალზე, რომელიც განიცადა პირმა, წინამდებარე გამოცემაში გამოყენებული მასალის საფუძველზე მოქმედების ან თავის შეკავების შედეგად, მიუხედავად იმისა, რითი იყო გამოწვეული ეს ზარალი, დაუდევრობით თუ სხვა მიზეზით.

International Standards on Auditing (აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებს), the International Standard on Auditing for Audits of Financial Statements of Less Complex Entities (ნაკლებად რთული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტს), International Standards on Assurance Engagements (მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Review Engagements (მიმოხილვის გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Quality Management (ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Related Services (აუდიტთან დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Auditing Practice Notes (აუდიტის საერთაშორისო პრაქტიკის შენიშვნებს), განსახილველ პროექტებს, საკონსულტაციო დოკუმენტებსა და IAASB-ს სხვა პუბლიკაციებს გამოსცემს IFAC და საავტორო უფლებაც IFAC-ს ეკუთვნის.

საავტორო უფლება © 2024 წლის აგვისტო, ეკუთვნის IFAC-ს. ყველა უფლება დაცულია. პირადი ან არაკომერციული სარგებლობისთვის (ე.ი. პროფესიული ან კვლევის მიზნებისთვის) შესაძლებელია ამ სახელმძღვანელოს ორიგინალური ვერსიის უფასოდ გადმოწერა ან შექმნა www.iaasb.org ვებგვერდის მეშვეობით. ამ დოკუმენტის თარგმნის, გამრავლების, შენახვის, გადაცემის ან სხვა ანალოგიური წესით გამოყენებისთვის აუცილებელია IFAC-ის წერილობითი ნებართვა.

The ‘International Auditing and Assurance Standards Board’, ‘International Standards on Auditing’, ‘International Standard on Auditing for Audits of Financial Statements of Less Complex Entities’, ‘International Standards on Assurance Engagements’, ‘International Standards on Review Engagements’, ‘International Standards on Quality Management’, ‘International Standards on Related Services’, ‘International Auditing Practice Notes’, ‘IAASB’, ‘ISA’, ‘ISA for LCE’, ‘ISAE’, ‘ISRE’, ‘ISRS’, ‘ISQM’, ‘IAPN’ და ლოგო IAASB IFAC-ის სავაჭრო ნიშნებია, ან IFAC-ის რეგისტრირებული სავაჭრო და მომსახურების ნიშნებია აშშ-სა და სხვა ქვეყნებში.

IAASB-ს საქმიანობისთვის აუცილებელი პროცესების განხორციელებას ხელს უწყობს International Foundation for Ethics and Audit™ (IFEATM).

საავტორო უფლების, სავაჭრო ნიშნებისა და ნებართვის შესახებ ინფორმაციის მისაღებად გთხოვთ მიმართოთ permissions@ifac.org ან დაგვიკავშირდეთ permissions@ifac.org.

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017
T+1(212) 286-9344 F+1(212) 286-9570
www.iaasb.org
978-1-60815-581-1

წინამდებარე ხარისხის მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარი, 2023-2024 წლების გამოცემა, რომელიც მოამზადა International Auditing and Assurance Standards Board და 2024 წლის აგვისტოში ინგლისურ ენაზე გამოსცა International Federation of Accountants (IFAC), ქართულ ენაზე თარგმნა ფინანსთა სამინისტროს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურმა 2025 წლის იანვარში და გამოიცემა IFAC-ის ნებართვით. ხარისხის მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარის 2023-2024 წლების გამოცემის თარგმნის პროცედურული პროცესი განიხილა IFAC-მა და თარგმანი შესრულდა „დადგენილება პოლიტიკის შესახებ - IFAC-ის მიერ გამოცემული სტანდარტების თარგმნისა და გამრავლების პოლიტიკა“ - შესაბამისად. ხარისხის მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარის 2023-2024 წლების გამოცემის დამტკიცებულ ტექსტად მიიჩნევა IFAC-ის მიერ ინგლისურ ენაზე გამოცემული ტექსტი. IFAC თავის თავზე არ იღებს არანაირ პასუხისმგებლობას თარგმანის სისწორესა და სისრულეზე, ან ქმედებებზე, რომლებიც შეიძლება მოჰყვეს ცნობარის გამოყენებას.

ხარისხის მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარი, 2023-2024 წლების გამოცემა, ინგლისურენოვანი ტექსტი © 2024 წ. International Federation of Accountants (IFAC). ყველა უფლება დაცულია.

ხარისხის მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარი, 2023-2024 წლების გამოცემა, ქართულენოვანი ტექსტი © 2025 წ. International Federation of Accountants (IFAC). ყველა უფლება დაცულია.

ორიგინალური ვერსიის სახელწოდება: *Handbook of International Quality Management, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2023-2024 Edition*, ISBN: 978-1-60815-573-6

წინამდებარე დოკუმენტის გამრავლების, შენახვის, ან გადაცემის, ან სხვა ანალოგიური მიზნით გამოყენებისთვის ნებართვის მისაღებად დაგვიკავშირდით: Permissions@ifac.org

სავაჭრო ნიშნები, რეგისტრირებული
სავაჭრო ნიშნები და მომსახურების ნიშნები

International Auditing and Assurance Standards Board®

IAASB®

International Standards on Auditing®

International Standard on Auditing for Audits of Financial Statements
of Less Complex Entities™

International Standards on Assurance Engagements™

International Standards on Review Engagements™

International Standards on Related Services™

International Standards on Quality Management™

International Auditing Practice Notes™

ISA®

ISA for LCE™

ISAE™

ISRE™

ISRS™

ISQM™

IAPN™